

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE

STŘEDOČESKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V PRAZE

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
O ČINNOSTI
ZA ROK 2016**

OBSAH

Obsah	2
Úvod	4
1 KHS Středočeského kraje.....	5
1.1 Plnění kontrolního plánu.....	6
1.2 Uložené sankce	6
1.3 Řešené podněty a oznámení	7
1.4 Mezinárodní spolupráce.....	7
1.5 Žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.....	8
1.6 Komunikace s médii.....	9
2 KHS – Úsek ředitelství.....	11
2.1 Oblast podpory zdraví a zdravotní politiky	11
2.1.1 Popis činnosti.....	11
2.1.2 Programy ochrany a podpory zdraví (spolupráce na projektech)	11
2.1.3 Analýza zdravotního stavu obyvatel	15
2.1.4 Zdravotní politika regionu a výchova ke zdraví	15
2.1.5 Konzultační činnost a spolupráce v pracovních skupinách	16
2.1.6 Aktivity pro zaměstnance KHS	16
2.2 Krizová připravenost KHS	17
2.2.1 Popis činnosti pracoviště krizového řízení	17
2.2.2 Činnost v roce 2016.....	17
2.2.3 Členství pracovníků KHS v orgánech krizového řízení ORP v rámci Středočeského kraje	17
2.2.4 KEK Středočeského kraje	18
2.2.5 Spolupráce s dalšími orgány kraje	19
3 KHS – Úsek odborných činností	19
3.1 Odbor hygieny obecné a komunální.....	19
3.1.1 Popis činnosti odboru hygieny obecné a komunální.....	19
3.1.2 Preventivní dozor	20
3.1.3 Státní zdravotní dozor (kontroly, rozhodnutí)	21
3.1.4 Řešené podněty a oznámení.....	24
3.1.5 Sankce	24
3.1.6 Specifické činnosti odboru.....	24
3.1.7 Další činnosti	24
3.2 Odbor hygieny práce	25
3.2.1 Popis činnosti odboru hygieny práce	25
3.2.2 Preventivní dozor	26
3.2.3 Státní zdravotní dozor (kontroly, rozhodnutí)	27
3.2.4 Řešené podněty a oznámení.....	30
3.2.5 Sankce	31
3.2.6 Specifické činnosti odboru.....	31
3.2.7 Další činnosti odboru	33
3.3 Odbor protiepidemický	34
3.3.1 Popis činnosti odboru protiepidemického.....	34
3.3.2 Preventivní dozor (hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče).....	35
3.3.3 Státní zdravotní dozor na úseku předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění – kontroly, rozhodnutí.....	35
3.3.4 Řešené podněty a oznámení.....	38

3.3.5	Sankce	39
3.3.6	Specifické činnosti odboru.....	39
3.3.7	Další činnosti odboru	40
3.4	Odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání	41
3.4.1	Popis činnosti odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání	41
3.4.2	Preventivní dozor.....	42
3.4.3	Státní zdravotní dozor (kontroly, rozhodnutí) – v členění na SZD HV a SZD PBU	42
3.4.4	Řešené podněty a oznámení.....	46
3.4.5	Sankce	47
3.4.6	Specifické činnosti odboru.....	47
3.4.7	Další činnosti odboru	52
3.5	Odbor hygieny dětí a mladistvých.....	52
3.5.1	Popis činnosti odboru hygieny dětí a mladistvých	52
3.5.2	Preventivní dozor.....	53
3.5.3	Státní zdravotní dozor (kontroly, rozhodnutí)	54
3.5.4	Řešené podněty a oznámení.....	58
3.5.5	Sankce.....	59
3.5.6	Specifické činnosti odboru.....	59
3.5.7	Další činnosti odboru	60
4	KHS - ODBOR správních činností	62
4.1	Popis činnosti správního odboru	62
4.2	Přestupková řízení	63
4.3	Vnitřní kontrolní činnost.....	63
4.4	Stížnosti dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád	63
4.5	Podání veřejného ochránce práv	63
5	KHS - Odbor ekonomicko – provozní	64
5.1	Popis činnosti odboru ekonomicko-provozního	64
5.2	Plnění rozpočtu KHS k 31.12.2016	64
5.3	Investiční rozvoj KHS, obnova a údržba majetku v roce 2016.....	66
5.4	Kontrolní systém	68
5.5	Informační a komunikační technologie.....	69
Příloha č. 1		70
Seznam použitých zkratk.....		71
Seznam tabulek, grafů a obrázků v textu.....		72
Seznam tabulek.....		72
Seznam grafů		72
Seznam obrázků		72

ÚVOD

Předkládaný materiál podává základní souhrnnou informaci o činnosti jednotlivých odborů Krajské hygienické stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze (dále též jen „KHS“) na úsecích zdravotní politiky, státního zdravotního dozoru v oblastech dozoru nad pitnou vodou a rekreačními vodami, nad ubytovacími a jinými službami, nad pracovním prostředím ve výrobních závodech a provozovnách, nad hlukem v pracovním i mimopracovním prostředí, nad hygienickou úrovní stravovacích služeb ve veřejném sektoru stravování a v zařízeních pro děti a mladistvé, nad předměty běžného užívání. Zabývá se i státním zdravotním dozorem ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb a opatřeními proti vzniku a šíření infekčních nemocí. Důležitým sektorem činnosti KHS je i oblast vydávání stanovisek a vyjádření pro jiné správní úřady.

Nedílnou součástí výkonu státního zdravotního dozoru je i objektivizace kontrolních zjištění pomocí laboratorních vyšetření. KHS v tomto ohledu úzce spolupracuje se Zdravotním ústavem se sídlem v Ústí nad Labem a se Státním zdravotním ústavem v Praze.

Materiál shrnuje i další aktivity pracovníků KHS v oblasti šetření nemocí z povolání, kategorizace prací, drogové epidemiologie, odběrů vzorků na laboratorní vyšetřování, šetření podnětů občanů, a sankční činnosti. Zabývá se i podílem zaměstnanců na plnění úkolů hlavního hygienika a regionálních úkolů včetně vlastní připravenosti na mimořádné situace a zapojení do struktury Integrovaného záchranného systému ČR.

Je třeba konstatovat, že s úkoly, plynoucími pro zdejší správní úřad ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“ nebo „zákon č. 258/2000 Sb.“), se KHS v roce 2016 vyrovnala úspěšně.

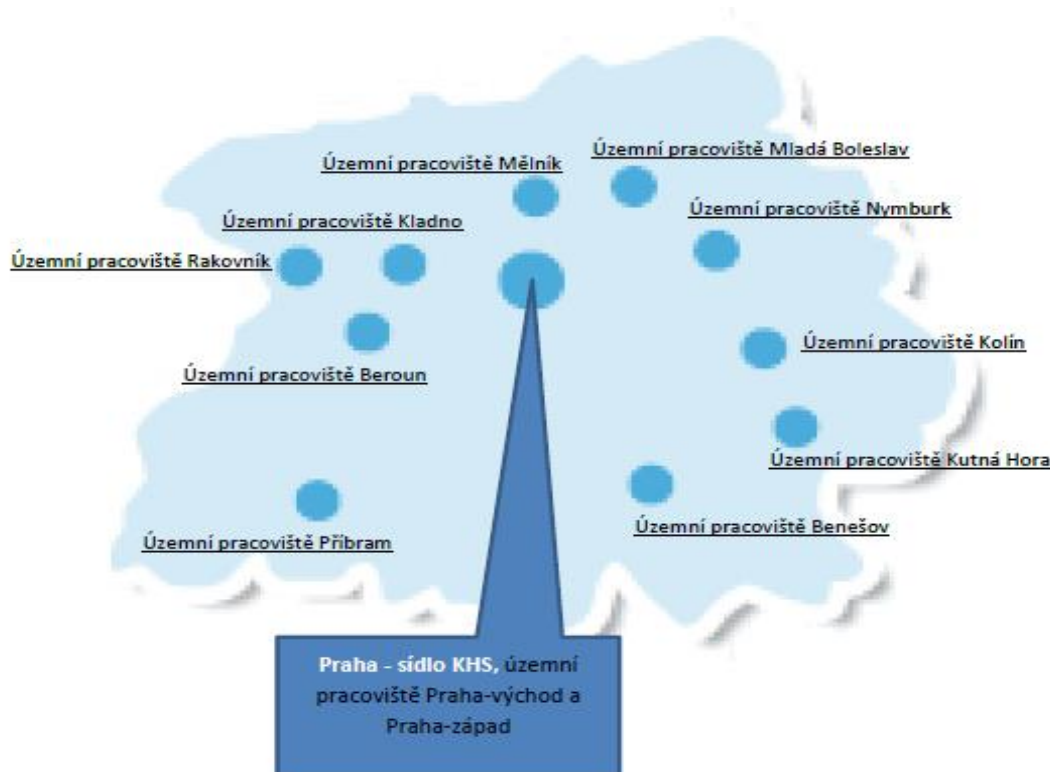
MUDr. Jarmila Rážová, Ph.D.

vedoucí služebního úřadu - ředitelka

1 KHS STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Krajská hygienická stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze je správním úřadem zřízeným zákonem č. 258/2000 Sb. Působnost orgánu ochrany veřejného zdraví (dále též „OOVZ“) dle citovaného zákona vykonává na území Středočeského kraje, tj. pro okresy Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-východ, Praha-západ, Příbram a Rakovník (viz obr. č. 1).

Obrázek č. 1: Rozmístění územních pracovišť KHS ve Středočeském kraji

KHS jako subjekt práva veřejného je organizační složkou státu. Funkci jejího zřizovatele plní Ministerstvo zdravotnictví ČR (dále též „MZ ČR“), které je současně jejím nadřízeným orgánem.

01. 01. 2015 se KHS stala dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o státní službě“ nebo „služební zákon“) služebním úřadem.

V čele KHS stojí ředitel jmenovaný v souladu se služebním zákonem. Řediteli jsou organizačně přímo podřízeni ředitel sekce ochrany a podpory veřejného zdraví, ředitel odboru správního a ředitel odboru pro ekonomicko-provozní činnost. Ředitele KHS v době jeho nepřítomnosti zastupuje ředitel sekce ochrany a podpory veřejného zdraví. Bližší informace o organizační struktuře podává příloha č. 1.

Ze statistických údajů platných k 31. 12. 2016 plyne, že Středočeský kraj je největším krajem v České republice, a to jak počtem okresů (12), tak počtem obyvatel (1 326 857).

Z hlediska územní působnosti se KHS člení na pracoviště v sídle, spravující území okresů Praha-východ a Praha-západ, a 10 územních pracovišť. KHS má sídlo v **Praze 2, Dittrichova 329/17**. Svá územní pracoviště má KHS ve městech **Benešově, Berouně, Kladně, Kolíně, Kutné Hoře, Mělníku, Mladé Boleslavi, Nymburku, Příbrami a Rakovníku** a s těmito pracovišti tvoří jednotný funkční organizační a ekonomický celek.

1.1 PLNĚNÍ KONTROLNÍHO PLÁNU

Stoprocentní plnění kontrolního plánu není dle příslušné metodiky Ministerstva zdravotnictví závazným ukazatelem. Všechny celostátní i krajské priority v oblasti všech odborů byly splněny v předpokládaném rozsahu.

Frekvence kontrol v jednotlivých typech zařízení, uváděných v kontrolních plánech, byla prováděna s ohledem na rizika plynoucí z jejich činností, popřípadě rizika pro cílový segment veřejnosti. Celkově byl předepsaný počet kontrol pro KHS STC splněn na více než 100 % (107 %).

V důsledku nárůstu činnosti odboru hygieny obecné a komunální dle §77 zákona č. 258/2000 Sb. nebylo možné z kapacitních důvodů splnit kontrolní plán dle nastavených ukazatelů. Dozorová činnost se soustředila na kontroly zařazené do celostátních prioritních oblastí výkonu SZD, a to zejména spojené s odběry vzorků či měřeními. Došlo tedy k útlumu činnosti v oblasti poskytování služeb a ubytování, kde byly kontroly cíleny pouze na provozovny, kde byly v minulosti zjištěny problémy, nebo byly přijaty podněty občanů na poskytování těchto služeb. Splněny byly pouze počty kontrol v provozovnách, kde je porušována integrita kůže, které považuje KHS za nejrizikovější – proto také tyto činnosti byly zařazeny do krajského úkolu. Neplnění kontrolního plánu oddělením předmětů běžného užívání bylo způsobeno neuspokojivou personální situací na tomto oddělení.

Tabulka č. 1: Plnění kontrolního plánu v roce 2016

Odbor KHS	Plnění kontrolního plánu v %	Odbor KHS	Plnění kontrolního plánu v %
Hygiena obecná a komunální	80	Epidemiologie	120
Hygiena dětí a mladistvých	129	Hygiena práce	106
Hygiena předmětů běžného užívání	97	Hygiena výživy	110
Celkem			107

1.2 ULOŽENÉ SANKCE

V roce 2016 bylo celkem uloženo 515 sankcí v celkové hodnotě 2 472 800 Kč, z toho bylo 34 sankcí uloženo v přestupkovém řízení v souhrnu ve výši 31 800 Kč.

Tabulka č. 2: Přehled udělených sankcí v roce 2016

Odbor KHS	Počet sankcí	Částka
Hygiena obecná a komunální	27	381 000,-
Hygiena práce	3	40 000,-
Hygiena výživy	438	1 895 000,-
Hygiena předmětů běžného užívání	10	48 500,-
Hygiena dětí a mladistvých	34	75 300,-
Epidemiologie	3	33 000,-
Celkem	515	2 472 800,-

Nejčastěji byly uloženy sankce za:

- nevyhovující kvalitu vody,
- neplnění povinnosti předkládat laboratorní rozbor vody v rozsahu a četnosti stanové vyhláškou č. 252/2004 Sb.,
- neplnění jakosti vody ke koupání,
- neplnění četnosti provádění rozborů koupacích vod,
- neplnění povinnosti předložit provozní řád ke schválení,
- nevyhovující ubytovací podmínky,
- hluk z provozu VZT zařízení,
- neplnění hygienických limitů vibrací z provozu komunikací,
- nedodržení hygienických limitů mikroklimatických podmínek na pracovišti,
- nezajištění pracovnělékařských služeb pro zaměstnance,
- nedostatky v hygienicko-epidemiologickém režimu v ordinacích,
- nesplnění nebo porušení povinností stanovených zákonem č. 258/2000 Sb., zvláštními právními předpisy a přímo použitelnými předpisy Evropského společenství-v zařízeních společného stravování a ve školských stravovacích zařízeních,
- uvedení výrobků na trh bez vyhovujícího označení,
- uvedení nebezpečných hraček na trh.

1.3 ŘEŠENÉ PODNĚTY A OZNÁMENÍ

Tabulka č. 3: Přehled podnětů a oznámení přijatých v roce 2016

Odbor KHS	Počet podnětů		Spolupráce s jinými orgány při řešení podnětu	Předání podnětu jiným dozorovým orgánům
	celkem	z toho oprávněných		
Hygiena obecná a komunální	153	87	13	25
Hygiena práce	82	19	6	21
Hygiena výživy	330	107	13	85
Hygiena předmětů běžného užívání	22	5	1	8
Hygiena dětí a mladistvých	43	16	5	3
Epidemiologie	38	14	2	10
Celkem	668	248	40	154

Komentáře k podnětům jsou uvedeny v kapitole 3. Úsek odborných činností v rámci jednotlivých odborů.

1.4 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V roce 2016 byla ukončena spolupráce s profesorem Wojciech WASOWICZ, Head, Department of Toxicology and Carcinogenesis Institute of Occupational Medicine, Lodz; POLAND, který je zároveň President of Polish Toxicological Society. Spolupráce se týkala odběru biologického materiálu (moč a krev) zaměstnancům pracujících na pracovištích s rizikem rtuti. Tento biologický materiál byl využit k výzkumným účelům v oblasti molekulární biologie.

Tabulka č. 4: Mezinárodní spolupráce KHS za rok 2015

Forma spolupráce (projekt, přeshraniční spolupráce apod.)		Zapojení KHS, konkrétní činnosti
Hygiena práce	Členství v pracovní skupině EU - Network Hazardous Substances and OSH Legislation.	Ing. Alice Klingerová, spolupráce při řešení problematiky limitů chemických látek a prachu v pracovním prostředí
	Spolupráce s profesorem Wojciech WASOWICZ Head, Department of Toxicology and Carcinogenesis Institute of Occupational Medicine, Lodz; POLAND, který je zároveň President of Polish Toxicological Society.	Spolupráce se týká odběru biologického materiálu (moč a krev) zaměstnancům pracujících na pracovištích s rizikem rtuti. Tento biologický materiál bude využit k výzkumným účelům v oblasti molekulární biologie.

1.5 ŽÁDOSTI O INFORMACE DLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

Za rok 2016 bylo podáno celkem 35 žádostí o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Na základě těchto žádostí byla poskytnuta informace ve všech případech, viz tabulka níže. Uvedený počet přijatých žádostí o informace zahrnuje pouze ty, které vyžadovaly rozsáhlejší odpověď. Jednoduché ústní či telefonické dotazy jsou zodpovídány zaměstnanci správního úřadu na místě.

Tabulka č. 5: Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. za rok 2016

Obor	Počet žádostí celkem	z toho				Počet podaných stížností
		vyřízeno dle dostupných údajů	odloženo	částečně odmítnuto	odmítnuto	
Hygiena obecná a komunální	18	18	0	0	0	0
Hygiena práce	10	10	0	0	0	0
Hygiena výživy	1	1	0	0	0	0
Hygiena předmětů běžného užívání	1	1	0	0	0	0
Hygiena dětí a mladistvých	2	2	0	0	0	0
Epidemiologie	1	1	0	0	0	0
Podpora zdraví	0	0	0	0	0	0
Správní	2	2	0	0	0	0
Celkem	35	35	0	0	0	0

Odbor HOK obdržel největší počet žádostí, které směřovaly k poskytnutí protokolů z měření či hlukových studií z provozu různých zdrojů hluku, dále poskytnutí vyjádření ke zřízení OHP letiště Vodochody a informace o problematice zátěže těžkými kovy v lokalitě Kutná Hora.

Odbor HP obdržel 10 žádostí, většinou byly poskytnuty informace zaměstnavateli týkající se dokumentace, která sloužila jako podklad pro ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení podezření na nemoc z povolání nebo kopie materiálů vydaných KHS k projektovým dokumentacím. Žádosti byly většinou vyřízeny bez požadování náhrady nákladů. Výjimkou byla žádost o rozsáhlé

informace ohledně stanovisek vydaných KHS v rámci stavebních řízení vybraných areálů (celkem 61 ks stanovisek KHS včetně měření ke kolaudaci vybraných staveb).

Odbor HV obdržel žádost o informaci týkající se výsledku kontroly a zaslání protokolu z kontroly provedené KHS v prodejně potravin v obci Velká Lečice. Informace požadoval majitel objektu Obec Velká Lečice. Požadované informace byly poskytnuty.

Oddělení PBU obdrželo žádost o informaci, týkající se zaslání vydaných rozhodnutí v oblasti kontroly tvrzení na obalech u kosmetických přípravků. Požadované informace byly poskytnuty.

Odbor HDM obdržel za sledované období 2 žádosti. Obě žádosti se týkaly měření koncentrace azbestových a minerálních vláken ve vnitřním prostředí škol. Konkrétně se jednalo o MŠ v okrese Beroun a ZŠ v okrese Neratovice. Kromě poskytnutí informací bylo požadováno zaslání kopií protokolů realizovaných měření. Oběma žadatelům bylo v plném rozsahu a ve stanoveném termínu vyhověno.

Odbor EPI obdržel jednu žádost o poskytnutí údajů z provozního řádu zařízení sociální péče.

Odbor správní obdržel žádosti o sdělení údajů týkajících se personálních věcí.

1.6 KOMUNIKACE S MÉDIÍ

Poskytování informací médiím je upraveno vnitřním předpisem organizace. Dle charakteru, rozsahu a okolností poskytnutí požadované informace komunikují s médii ředitel a vedoucí zaměstnanci.

Komunikace s médii spočívala v řadě sdělení pro místní periodika, celostátní noviny a internetová zpravodajství, pro rozhlasová a televizní vysílání. Probíhala jednak telefonicky, osobně, nebo písemně pomocí elektronické pošty. Velice dobrá spolupráce probíhá také s Krajským úřadem Středočeského kraje, který pro publikaci článků využívá své komunikační kanály a při mimořádných událostech aktivuje krizovou linku pro občany.

Na webových stránkách KHS jsou pravidelně uveřejňovány tiskové zprávy např. o aktuální epidemiologické situaci, o změnách v legislativě týkající se ochrany veřejného zdraví, aktivně jsou využívány tematické bannery (Ebola, Chřipka, Koupací vody apod.).

Tabulka č. 6: Medializace činnosti KHS v roce 2016

Odbor	Téma	Druh média	Počet
Ředitelství	Činnost KHS, Zpráva o zdraví	MF Dnes, TV Barrandov	2
	migranti	ČRo	1
	epidemiologická situace v kraji	ČRo	2
Úsek odborných činností			
Hygiena obecná a komunální	pitná voda	Český rozhlas, MF Dnes, Právo, novinky.cz	5
	voda ke koupání	rádio Náš Region, rádio ZET, Frekvence 1, ČT1, ČTK, www.khsstc.cz, Obzory kutnohorská, MF Dnes, regionální deníky	42
	pohřebiště	ČT1	2
	hluk	Český rozhlas, Pražský deník	7
	ubytovny	TV Barrandov	2

	silniční okruh kolem Prahy	Český rozhlas, lidovky.cz, MF Dnes	4
	těžké kovy, biomonitoring arzenu	Kutnohorský deník, Obzory kutnohorska, MF Dnes	8
Hygiena výživy a předmětů běžného užívání	aktuální témata oboru hygiena výživy	Region Střední Čechy	1
	kontroly v provozovnách společného stravování	MF Dnes, www.khsstc.ce, ČTK, ctidoma.cz	48
	nebezpečné výrobky	MF Dnes, region. TV	5
Hygiena práce	zápach z provozu AZOS Nymburk	ČT1,	2
	pracovnílékařské služby	Český rozhlas-Region	2
	únik pevných částic z provozu TOS Čelákovice	Český rozhlas-Region	1
	mikroklimatické podmínky na pracovištích	Český rozhlas-Region	4
	směnnost a délka prac. doby v TPCA	Český rozhlas-Region	2
	kategorizace prací	Český rozhlas-Region	2
	BOZP	aktualne.cz	1
	zápach v pracovním prostředí	MF Dnes	1
	výroční zpráva KHS 2015	MF Dnes	1
Hygiena dětí a mladistvých	SZD v rámci letní dětské rekreace	ČT24, ČT1, TV Barrandov	4
	dětská skupina	Blesk, ctidoma.cz	6
	projekt Zdravá školní jídelna	ctidoma.cz,	3
Epidemiologie	chřipka	MF Dnes, regionální deníky, Český rozhlas, Obzory kutnohorska, Kladenský deník, Lidové noviny, Benešovský deník	48
	potkani	ČT1	2
	klíšťata	Český rozhlas-Region, Rádio Relax, ČT1, MF Dnes, Kutnohorský deník, Benešovský deník, Raport, Obzory kutnohorska, Nymburský deník,	13
	deratizace	ČT1	1
	informace o uzavřených zdrav. zařízeních	Blesk, www.cncenter.cz,	3
	Zika virus	MF Dnes	5
	Virové hepatitidy	MF Dnes, regionální deníky,	4
	vzteklina	MF Dnes	3
Celkem			232

2 KHS – ÚSEK ŘEDITELSTVÍ

2.1 OBLAST PODPORY ZDRAVÍ A ZDRAVOTNÍ POLITIKY

2.1.1 Popis činnosti

Podle § 2, odst. 3, zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví se podporou zdraví rozumí:

- Souhrn činností pomáhajících fyzickým osobám zachovat a zlepšovat své zdraví a zvyšovat kontrolu nad faktory ovlivňujícími zdraví. Zahrnuje činnosti k zajištění sociálních, ekonomických a environmentálních podmínek pro rozvoj individuálního i veřejného zdraví, zdravotního stavu a zdravého životního stylu.

Podle § 82, odst. 2, písm. t) a u), zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví Krajské hygienické stanici náleží:

- Provádět hodnocení a řízení zdravotních rizik z hlediska prevence negativního ovlivnění zdravotního stavu obyvatelstva a podílet se na monitorování vztahů zdravotního stavu obyvatelstva a faktorů životního prostředí a životních a pracovních podmínek; iniciovat a podílet se na tvorbě, řízení a kontrole programů ochrany a podpory veřejného zdraví včetně prevence nemocí a zdravotních rizik.
- Spolupracovat se správními úřady a s orgány samosprávy při tvorbě regionální zdravotní politiky ochrany a podpory veřejného zdraví a při rozvoji a realizaci opatření vedoucích ke zlepšování zdravotního stavu a kvality života obyvatelstva příslušného regionu; zajišťovat vyhodnocování efektivit realizovaných opatření a programů v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví včetně prevence nemocí a zdravotních rizik, zajišťovat minimálně jednou za 5 let hodnocení zdravotního stavu obyvatelstva příslušného regionu z hlediska všech aspektů ovlivňujících zdravotní stav obyvatelstva a navrhnout k tomu priority k řešení problémů a zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva příslušného regionu.

2.1.2 Programy ochrany a podpory zdraví (spolupráce na projektech)

1) Celorepublikové projekty

KHS spolupracovala při propagaci a organizačním zajištění celorepublikových projektů podpory zdraví v regionu:

„Hrou proti AIDS“

Hlavním cílem interaktivního projektu je zvýšení znalostí mladé generace o ochraně před infekcí HIV/AIDS a dalšími sexuálně přenosnými nemocemi. KHS zajišťovala koordinaci peer programu ve vybraných školských zařízeních v regionu a v případě personální potřeby pracovnice odborně participovaly na jeho realizaci.

Na několikadenních akcích bylo v průběhu roku 2016 v problematice HIV/AIDS proškolen 19 peerů a edukováno 537 žáků z řad žáků gymnázií a ZŠ v okrese Kolín, 20 peerů a 170 žáků na ZŠ v Neratovicích a 20 peerů a 216 žáků na ZŠ v Mělníku.

2) Komunitní projekty

KHS se zapojuje i do realizace projektů v rámci následujících komunitních programů (podrobnosti k jednotlivým programům následují):

- „Zdravá města“,
- „Škola podporující zdraví“,
- „Podnik podporující zdraví“.

„Zdravé město“

Národní síť Zdravých měst ČR je asociací aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel. V souhrnu lze říci, že Zdravá města, obce a regiony se promyšleně snaží utvářet místa v Česku jako kvalitní, zdravé, příjemné a zejména udržitelné místo pro život na základě dohody s místními obyvateli.

K 31. 12. 2016 Národní síť Zdravých měst v ČR sdružovala celkem 17 Zdravých měst a obcí a jeden Zdravý mikroregion ze Středočeského kraje:

Rožmitál pod Třemšínem (mikroregion), Dobříš, Koleč, Zákolany, Jesenice (Praha – západ), Týnec nad Sázavou, Benešov, Strančice, Vyžlovka, Český Brod, Kouřim, Sázava, Kácov, Poděbrady, Mladá Boleslav, Mšeno.

Tabulka č. 7: Členové NSZM ve Středočeském kraji podle roku vstupu

Rok	Přistupující člen	Rok	Přistupující člen
1997	Poděbrady	2008	Koleč, Dobříš
1998	Kouřim	2009	Český Brod
2001	Rožmitál pod Třemšínem	2010	Mšeno, Strančice
2003	Mladá Boleslav	2011	Zákolany
	Mikroregion Třemšín*	2012	Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Jesenice – Praha západ
2004	Příbram, Říčany, Slaný	2013	-
2007	Kácov	2014	Kladno
		2015	Sázava

*zahrnující obce Bezděkov pod Třemšínem, Hvoždany, Hudčice, Koupě, Rožmitál pod Třemšínem, Sedlice, Věšín, Volenice, Vranovice, Vševely, zdroj: <http://nszm.cz/index.shtml?apc=r2082129t>

„Zdravá škola“

Nejvýznamnějšími aktéry procesu podpory zdraví jsou rodiče a pedagogové. Proto je klíčovou institucí pro realizaci podpory zdraví právě škola. Podstatou projektu je snaha oslovit školní mládež a informovat ji více o otázkách zdraví a možnosti posílit vlastní schopnosti ke zlepšování individuální zdravotní situace.

Cílem programu je rozvíjet životní kompetence každého žáka tak, aby účta ke zdraví a schopnost chovat se odpovědně ke zdraví svému i druhých, patřily mezi jeho celoživotní priority.

K 31. 12. 2016 bylo do tohoto komunitního programu zapojeno celkem 8 Zdravých mateřských škol a 14 Zdravých základních škol ze Středočeského kraje.

Tabulka č. 8: Seznam členů zapojených do programu Škola podporující zdraví

Mateřské školy	Základní školy
MŠ Křivsudov	ZŠ Bohutín
MŠ Sluníčko – Kladno Kročehlavy	ZŠ Čechtice - Čechtice
MŠ Masarykova - Čáslav	ZŠ Čelákovice
MŠ Jaselská - Mnichovo Hradiště	ZŠ Červené Janovice
MŠ Sluníčko - Mladá Boleslav	ZŠ Třebízského- Kralupy nad Vltavou
MŠ U Hřiště - Vestec	ZŠ Dukelská – Mladá Boleslav
MŠ Palachova - Poděbrady	ZŠ Sokolovská - Mnichovo Hradiště
1. MŠ Zahradní - Nové Strašecí	ZŠ Líšnice – Mníšek pod Brdy
	ZŠ TGM Školní - Poděbrady
	ZŠ Jiráskovy Sady - Příbram
	ZŠ Rudná – Rudná
	ZŠ a MŠ Višňová - Příbram
	ZŠ Propojení Sedlčany
	ZŠ Doberská Kladno

Zdroj: (<http://apps.szu.cz/czpz/projekty/index4.htm>).

„Zdravý podnik“

Podpora zdraví na pracovišti je strategie doplňující péči o zdraví zaměstnanců. Zavádění a uskutečňování těchto aktivit není povinné, přesto již mnoho zaměstnavatelů uznává význam podpory zdraví zaměstnanců, která může po určité době přinést snížení krátkodobé i dlouhodobé pracovní neschopnosti, zlepšení spokojenosti a zdraví zaměstnanců vedoucí ke zvýšení produktivity práce, zlepšení pověsti a atraktivity podniku a další výhody.

V roce 2016 proběhl již dvanáctý ročník soutěže o titul Podnik podporující zdraví. Soutěž organizuje Státní zdravotní ústav v Praze pod záštitou Ministerstva zdravotnictví ČR. Podniky soutěží ve dvou kategoriích: Velké podniky a Malé a střední podniky. Získaný titul je udělován na dobu 3 let.

Dne 18. října 2016 byly v malostranském Kaiserštejnském paláci oceněny společnosti, které splnily podmínky soutěže. Právo i nadále užívat titul Podnik podporující zdraví letos obhájovaly i společnosti, které jej obdržely již v letech 2006 a 2007 (2. a 3. ročník soutěže) a úspěšně ho obhájily v letech 2010 a 2013. Všechny oceněné podniky se vyznačují vysokou úrovní péče o zdraví zaměstnanců a zaměřením na preventivní aktivity v oblasti podpory zdraví.

V kategorii Velké podniky za r. 2016:

Podnik podporující zdraví 3. stupně (nejvyšší k dosažení):

Brose Cz spol. s r.o., Carrier Refrigeration Operation Czech Republic (obhajoba titulu z r. 2010), CCI Czech Republic s.r.o. (obhajoba titulu z r. 2013), CONTINENTAL TEVES Czech Republic (obhajoba titulu z r. 2007 a 2010), Kovohutě Příbram nástupnická, a.s. (obhajoba titulu z r. 2007 a 2010), KPMG Česká republika, s.r.o (obhajoba titulu z r. 2013), MAHLE Behr Ostrava s.r.o. (obhajoba titulu z r. 2013),

MP Krásno, a.s. (obhajoba titulu z r. 2010), OEZ s.r.o. (obhajoba titulu z r. 2012), Pražská teplárenská, a.s. (obhajoba titulu z r. 2010), Unilever ČR, spol. s r.o. (obhajoba titulu z r. 2010), WRIGLEY Confections ČR, kom.spol. (obhajoba titulu z r. 2013)

Podnik podporující zdraví 2. stupně:

Siemens Electric Machines, s.r.o., Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha

Podnik podporující zdraví 1. stupně:

Doosan Bobcat Manufacturing, s.r.o., TESCO MA, s.r.o.

V kategorii Malé a střední podniky za r. 2016:

Podnik podporující zdraví 3. stupně (nejvyšší k dosažení):

CzechPak Manufacturing, s.r.o. (obhajoba titulu z r. 2013)

Podnik podporující zdraví 2. stupně:

SMO a.s.,

Podnik podporující zdraví 1. stupně:

Doosan Bobcat Engineering s.r.o.

Zdroj: <http://www.szu.cz/tema/pracovni-prostredi/oceneni-podnik-podporujici-zdravi-jiz-podvanacte>

Tabulka č. 9: Seznam členů zapojených do programu Podnik podporující zdraví (PPZ) a Bezpečný podnik (BP)

Název podniku	Datum poslední certifikace	
	BP	PPZ
Alpiq Generation (CZ) s. r. o., Kladno-Dubí	22. 10. 2013	20. 10. 2015
Carrier Refrigeration Operation Czech Republic, s.r.o., Beroun	---	22. 10. 2013
Danone, a.s., Benešov	---	19. 10. 2010
F. X. Meiller Slaný, spol. s.r.o.	---	20. 10. 2009
Ferring – Léčiva, a.s., Jesenice u Prahy	21. 10. 2014	20. 10. 2015
KOPOS KOLÍN, a.s.	13. 5. 2014	---
Kovohutě Příbram nástupnická a.s., Příbram	22. 10. 2013	22. 10. 2013
Linet spol. s r.o., Slaný		21. 10. 2014
SENCO Příbram spol. s.r.o.	12. 5. 2015	
SYNTHOS Kralupy a.s.	23. 10. 2012	---
WRIGLEY Confections ČR, kom.spol., Poříčí n. Sázavou	---	22. 10. 2013
KHS Středočeského kraje	---	21. 10. 2014

Zdroj: <http://www.szu.cz/tema/pracovni-prostredi/podniky-a-organizace-ucastnici-se-v-soutezich-bezpecny>,
<http://www.szu.cz/tema/pracovni-prostredi/podpora-zdravi-na-pracovisti>

2.1.3 Analýza zdravotního stavu obyvatel

V roce 2016 nebyla provedena analýza a vyhodnocení zdravotního stavu obyvatelstva Středočeského kraje.

Výroční zpráva „Incidence a prevalence léčených uživatelů drog - Středočeský kraj 2015“ byla zpracována na KHS odborem protiepidemickým a následně v ucelené podobě uveřejněna pro veřejnost na webových stránkách www.khsstc.cz.

2.1.4 Zdravotní politika regionu a výchova ke zdraví

KHS se v roce 2016 podílela na organizačním zajištění několika regionálních akcí určených široké veřejnosti. Cílem těchto akcí bylo především zajímavou a srozumitelnou formou zvyšovat odpovědnost populace za vlastní zdraví a informovat jednotlivce o tom, jak správně pečovat o svůj zdravotní stav, jak předcházet zdravotním potížím, jaké jsou rizikové faktory životního stylu a které aktivity mohou dlouhodobě přispívat k jejich fyzické i duševní pohodě.

V průběhu „**Dne zdraví**“ zástupci KHS zjišťovali pomocí neinvazivních vyšetřovacích metod zájemcům vybrané ukazatele zdravotního stavu (skrytý tuk, BMI, krevní tlak atd.). Zájemci mohli rovněž využít nabízené poradenství v oblasti zdravé výživy, podpory nekuřáctví, v oblasti podpory pohybové aktivity či prevence kardiovaskulárních a onkologických onemocnění. Současně byly distribuovány zdravotně výchovné materiály zpracované SZÚ. Pozornost byla věnována i zvyšování povědomí o preventivních prohlídkách a screeningových programech.

Prosazování zdravotní výchovy do zdravotní politiky a do programů podpory a ochrany zdraví je na KHS realizováno zejména formou přednášek, odborných seminářů, aktivní účasti na konferencích pro laickou i odbornou veřejnost a zapojením se do praxe pro studentů zdravotnických oborů.

Tabulka č. 10: Podpora zdraví, výchova ke zdraví, poradenství, konzultace, Dny zdraví, semináře a další aktivity

I.	Besedy, přednášky apod. podle cílových skupin - uveďte i téma	Cílová skupina	Počet akcí	Počet oslovených osob
1.	Zdraví a výživa v seniorském věku - Dobřichovice	senioři	1	20
2.	Stravování seniorů/zásady provozní hygieny - Pyšely	senioři; zaměstnanci kuchyně	1	50
3.	Výživa pro zdraví seniorů/ bezpečný domov - Slaný	senioři	1	10
4.	Výživa pro zdraví seniorů/ prevence úrazů - Unhošť	senioři	1	30
5.	Specifika výživy a životního stylu seniorů - Praha	senioři	1	20

II.	Dny zdraví apod.	Cílová skupina	Počet akcí	Počet oslovených osob
1.	Meiller F.X. (spolupráce se SZÚ)	zaměstnanci závodu	1	50
2.	Den záchranářů v Kolíně	široká veřejnost	1	200
3.	Den zdraví v klubu SONS (Spolek nevidomých a slabozrakých) na Kladně	široká veřejnost	1	20
4.	Slavnosti města Příbram 800 let	široká veřejnost	1	70
5.	Dny města Kladna	široká veřejnost	1	50
6.	Všejské slavnosti	široká veřejnost	1	50
7.	Den zdraví na Vysoké škole zdravotnické, o.p.s. - Praha	zdravotníci pracovníci	1	30
8.	Den pro zdravý životní styl na SZŠ a VOŠZ v Příbrami	široká veřejnost, studenti SŠ	1	60

V květnu 2016 se uskutečnila celonárodní sbírka „Český den proti rakovině“ pořádána neziskovou organizací „Liga proti rakovině“, jejímž dlouhodobým cílem je snížení úmrtnosti na zhoubné nádory v České republice. Sběrka byla tematicky zaměřená nádory reprodukčních orgánů.

Stejně jako v letech minulých se na celé akci organizačně podílela KHS – územní pracoviště v Kolíně, které zajistilo výběr pokladních vaků a jejich předání pobočce České pošty v Kolíně, která následně částku odeslala nadaci Liga proti rakovině.

Podpora zdraví a primární prevence nemocí byla v roce 2016 medializována prostřednictvím sociální sítě Facebook a webových stránek KHS (prevence obezity, podpora pohybové aktivity, podpora nekuřáctví, prevence respiračních onemocnění, onkologická prevence atd.).

Dále byly publikovány informace k jednotlivým tématům při příležitosti světového dne (dále jen SD) boje proti AIDS, SD proti žloutence, SD boje proti rakovině, SD diabetu, SD výživy, Evropského antibiotického dne, SD zdraví, Evropského testovacího týdne, SD diabetu apod.

2.1.5 Konzultační činnost a spolupráce v pracovních skupinách

V rámci zdravotní politiky byly v roce 2016 na žádost MZ ČR vytvářeny **externí oponentské posudky** předloženým projektům v následujících dotačních programech: Protidrogová politika MZ ČR, Rozvojové projekty zdravotní péče, Národní program řešení problematiky HIV/AIDS, Národní program zdraví – projekty podpory zdraví. Dále byly prováděny průběžné kontroly plnění projektů, a to ve dvou dotačních programech: Národní program řešení problematiky HIV/AIDS a Národní program zdraví – projekty podpory zdraví.

Pracovník podpory zdraví na KHS byl rovněž **členem komise MZ ČR** pro přidělování dotací ze státního rozpočtu v rámci dotačního programu Národní akční plány a koncepce 2016 a členem Krajské protidrogové komise Středočeského kraje. Ředitelka KHS byla **členem komise MZ ČR** pro přidělování dotací ze státního rozpočtu v rámci dotačního programu Národní program zdraví – projekty podpory zdraví.

2.1.6 Aktivity pro zaměstnance KHS

V rámci podpory zdraví na pracovišti se uskutečnily dva „**Pochody za zdravím**“ určené zaměstnancům KHS a jejich rodinným příslušníkům, a to v Praze a Mladé Boleslavi. Jedná se o dobrovolnou aktivitu spojenou s podporou zdravého životního stylu, která se koná vždy v jarním a podzimním termínu a které se většinou účastní cca 50 zájemců.

Státní zdravotní ústav (Centrum podpory veřejného zdraví) ve spolupráci s KHS připravil v polovině roku 2016 pro zaměstnance v sídle v Praze a na jednotlivých územních pracovištích KHS **Dny zdraví** spočívající ve stanovení hladiny celkového cholesterolu a glykémie přístrojem Reflotron z kapilární krve, měření hodnoty skrytého tělesného tuku, BMI a krevního tlaku. Součástí těchto dnů byla i stanoviště zajišťující ukázky a nácvik samovyšetření prsou a varlat v rámci prevence nádorů a stanovení obsahu CO ve vydechovaném vzduchu u kuřáků.

V rámci nácviku samovyšetření byly představeny pomocné aplikace pro mobilní chytré telefony s OS Android – „Ruce na prsa“ a „Hlídač koulí“. Účastníkům byly poskytnuty zdravotně-výchovné materiály týkající se kromě prevence civilizačních chorob i dalších zdravotnických témat.

Celkem bylo v rámci Dnů zdraví vyšetřeno 124 zaměstnanců ve věku 23-67 let.

2.2 KRIZOVÁ PŘIPRAVENOST KHS

2.2.1 Popis činnosti pracoviště krizového řízení

KHS zřizuje pracoviště krizového řízení, které je personálně obsazeno krizovým manažerem. Krizový manažer spolupracuje s dotčenými orgány kraje při řešení mimořádných situací, podílí se na úkolech integrovaného záchranného systému a zajišťuje připravenost KHS na mimořádné události.

Ředitel zřizuje svůj pracovní orgán - **krizový štáb KHS**, který plní úkoly související s řešením mimořádných událostí a při vyhlášení krizového stavu na území Středočeského kraje zajišťuje zmírnění jejich následků. Krizový štáb KHS (dále jen „KŠ KHS“) navrhuje v době krizové situace řediteli nařízení opatření k řešení mimořádné události. Činnost KŠ KHS zajišťuje pracoviště krizového řízení.

KHS prostřednictvím svého pracoviště krizového řízení zabezpečuje krizovou připravenost v souladu s ustanovením § 24c zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen krizový zákon) v rámci své působnosti (tj. dle zákona o ochraně veřejného zdraví) a k tomuto účelu zpracovává svůj *Plán krizové připravenosti*.

2.2.2 Činnost v roce 2016

1) Pravidelná činnost

Krizovým manažerem (dále jen „KM“) jsou pravidelně aktualizovány kontakty na pracovníky KHS uvedené v krajských dokumentech a plánech krizového řízení. Rovněž KHS spolupracovala na aktualizaci Krizového plánu Středočeského kraje, především v oblasti epidemických plánů a analýz rizik.

2) Mimořádná činnost – vysoce nakažlivé nemoci

Významnou prioritou řešenou v průběhu roku 2016 byla připravenost na případný výskyt vysoce nakažlivých nemocí (dále jen VNN). Tým VNN i ostatní pracovníci protiepidemických oddělení prováděli nácvik oblékání osobních ochranných pracovních prostředků (dále jen OOPP), účastnili se přípravy postupů v případě výskytu VNN, a to jak interních, tak všech postupů v součinnosti se složkami integrovaného záchranného systému (dále jen IZS).

3) Cvičení složek IZS – aviární influenza

V roce 2016 proběhlo taktické cvičení složek IZS – Aviární influenza, které prověřilo připravenost všech složek IZS podle typové činnosti STČ 11/IZS „Chřipka ptáků“ v reakci na výskyt aviární infekce a následné likvidaci ohniska v areálu velkovýkrmny drůbeže. Pracovníci KHS se na cvičení podíleli vydáním protiepidemických opatření zaměstnancům drůbeží farmy a svými odbornými konzultacemi pomáhali úspěšnému zvládnutí mimořádné události.

2.2.3 Členství pracovníků KHS v orgánech krizového řízení ORP v rámci Středočeského kraje

Na požádání starostů obcí s rozšířenou působností (ORP) deleguje ředitel zástupce KHS do pracovních a poradních orgánů krizového řízení (povodňové komise ORP, krizové štáby a bezpečnostní rady ORP). Následující tabulka podává přehled obcí s rozšířenou působností, v jejichž orgánech jsou zástupci KHS.

Zástupci KHS v orgánech krizového řízení spolupracují při přípravě plánovací dokumentace a jejich pravidelné aktualizaci. Tato forma spolupráce je oboustranně výhodná a umožňuje navázat osobní vztahy odpovědných pracovníků dříve, než vznikne mimořádná událost vyžadující vzájemnou spolupráci, což se osvědčilo při červnových povodních v roce 2013.

Tabulka č. 9: Přehled pracovišť KHS zastoupených v orgánech krizového řízení

ORP	Orgán krizového řízení	Pracoviště KHS
Brandýs	PK	sídlo Praha
Benešov	PK	ÚP Benešov
	KŠ	
Beroun	PK	ÚP Beroun
	KŠ	
Čáslav	PK	ÚP Kutná Hora
	KŠ	
Černošice	PK	sídlo Praha
Dobříš	PK	ÚP Příbram
Hořovice	KŠ	ÚP Beroun
Kladno	PK	ÚP Kladno
Kolín	PK	ÚP Kolín
Kralupy n. Vltavou	KŠ	ÚP Mělník

Kutná Hora	PK	ÚP Kutná Hora
Mělník	PK	ÚP Mělník
	KŠ	
Mladá Boleslav	KŠ	ÚP Mladá Boleslav
Neratovice	KŠ	sídlo Praha
Nymburk	PK	ÚP Nymburk
Poděbrady	KŠ	
Příbram	PK	ÚP Příbram
	KŠ	
Rakovník	PK	ÚP Rakovník
	KŠ	
Slaný	PK	ÚP Kladno

Vysvětlivky: KŠ Krizový štáb ORP
 PK Povodňová komise ORP
 ÚP Územní pracoviště KHS

2.2.4 KEK Středočeského kraje

Krajská komise pro řešení výskytu závažných infekčních onemocnění ve Středočeském kraji neboli „Krajská epidemiologická komise“ (dále jen „KEK“) byla zřízena hejtnem Středočeského kraje v souladu s usnesením Vlády České republiky č. 1271 ze dne 8. listopadu 2006. KEK je stálým pracovním orgánem hejtmána a její statut schvaluje hejtmán.

KEK řídí, kontroluje a koordinuje v celém rozsahu řízení ochrany veřejného zdraví a akceschopnosti subjektů v regionu v případě výskytu závažných infekčních onemocnění, včetně výskytu chřipky způsobené novou variantou chřipkového viru. KEK svolává ředitelka KHS, která je předsedou této komise, zejména k projednání zásadních záležitostí týkajících se řešení epidemiologické situace v kraji a k přijetí opatření v případě výskytu závažných infekčních onemocnění.

Pokud dojde k vyhlášení krizového stavu podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, KEK se stává součástí Krizového štábu kraje a přejímá řízení ochrany veřejného zdraví a akceschopnosti subjektů v regionu kraje.

1) Související dokumentace krizového řízení v rámci kraje

K zajištění řízení ochrany veřejného zdraví a akceschopnosti subjektů v regionu v případě výskytu závažných infekčních onemocnění, včetně výskytu chřipky způsobené novou variantou chřipkového viru, v souladu s usnesením Vlády České republiky č. 1271 ze dne 8. listopadu 2006 „*Plán opatření pro případ pandemie chřipky vyvolané novou variantou chřipkového viru – Pandemický plán ČR*“ a jeho následnou aktualizací schválenou usnesením Vlády České republiky č. 682 ze dne 14. září 2011 k *Pandemickému plánu České republiky*, je zpracován **Krajský pandemický plán Středočeského kraje** (dále jen „KPP StČK“). Zpracování zabezpečuje KHS ve spolupráci s ostatními odbornými složkami Středočeského kraje. KPP StČK byl schválen nejprve členy KEK dne 30. 6. 2012 a následně byl předložen k projednání Bezpečnostní radě kraje. Na konci roku 2016 byla zahájena aktualizace KPP StČK kraje.

2) Činnost KEK v roce 2016

V rámci vzájemného informování a sdílení jak odborných informací, tak i pro sdílení dat Krajského pandemického plánu Středočeského kraje, vytvořila KHS vlastní „**Pandemický portál KHS**“, který je tvořen zabezpečenou částí internetových stránek KHS. **Pandemický portál KHS** obsahuje:

- Krajský pandemický plán StČK a Národní pandemický plán ČR,
- zápisy ze zasedání KEK Středočeského kraje,
- Akční plán pro zvýšení proočkovanosti proti sezónní chřipce
- a nově také Směrnice MZ ČR pro události spojené s VNN.

Do Pandemického portálu KHS mají přístup jak členové KEK, tak i další pracovníci orgánů krizového řízení kraje (pracovníci obcí s rozšířenou působností, územních odborů Hasičské záchranné služby Středočeského kraje).

2.2.5 Spolupráce s dalšími orgány kraje

1) Krajský úřad Středočeského kraje

Spolupráce s krajským úřadem (KÚ StČK) probíhala v těchto oblastech:

- porady a odborná příprava tajemníků bezpečnostních rad určených obcí (min. 2 ročně – informování o aktuální situaci a připravovaných změnách v oblasti ochrany veřejného zdraví),
- zasedání Krizového managementu odboru zdravotnictví KÚ StČK (min. 2 ročně – spolupráce na řešení společných úkolů v oblasti poskytování zdravotní péče a postupné propojování plánovacích dokumentů, rozvoj spolupráce s neziskovým sektorem).

2) Ostatní subjekty

Spolupráce s Hasičským záchranným sborem Středočeského kraje i dalšími složkami IZS probíhala v oblasti aktualizace havarijního a krizového plánu kraje a přípravy na školení starostů bezproblémově a na vysoké úrovni v pravidelných školeních.

3 KHS – ÚSEK ODBORNÝCH ČINNOSTÍ

3.1 ODBOR HYGIENY OBECNÉ A KOMUNÁLNÍ

3.1.1 Popis činnosti odboru hygieny obecné a komunální

Odbor hygieny obecné a komunální (dále též „HOK“) sleduje, usměrňuje a kontroluje plnění povinností stanovených především zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a prováděcími předpisy a dalšími předpisy v oblasti péče o životní podmínky. V rozsahu vymezeném náplní odboru hodnotí zdravotní rizika, stanovuje či prosazuje jejich odstranění nebo zmírnění.

Pracovníci při své činnosti zejména:

- vykonávají státní zdravotní dozor nad dodržováním povinností stanovených předpisy k ochraně veřejného zdraví v oblasti problematiky hygieny obecné a komunální, tj. zejména nad zásobováním pitnou vodou, výrobky přicházejícími do kontaktu s pitnou, surovou a užitkovou vodou, vodárenskou technologií, koupališti, bazény, saunami a koupacími oblastmi;
- zabývají se problematikou ochrany před hlukem, vibracemi, neionizujícím zářením;
- kontrolují dodržování povinností činností epidemiologicky závažných včetně ubytovacích služeb;
- šetří podmínky vnitřního prostředí staveb;

- vyjadřují se v oblasti poskytování pohřebních služeb;
- plní povinnosti dotčeného orgánu státní správy v ochraně veřejného zdraví v řízeních podle stavebního zákona a dalších řízeních vedených podle zvláštních předpisů (např. zákon o vodách, zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, zákon o integrované prevenci), uplatňuje stanoviska a vyjádření dotčeného správního úřadu;
- prověřují znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví u fyzických osob vykonávajících epidemiologicky závažnou činnost dle § 19 odst. 4 zákona č. 258/2000 Sb.;
- podílí se na monitorování vztahů zdravotního stavu obyvatelstva a faktorů životních a pracovních podmínek;
- spolupracují se správními úřady a s orgány samosprávy při tvorbě zdravotní politiky příslušného regionu;
- podílí se na úkolech integrovaného záchranného systému;
- řeší podněty obyvatel, orgánů státní správy a samosprávy v oblasti životních (mimopracovních) podmínek (hluk, vibrace, neionizující záření, pitná voda, voda ke koupání, teplá voda ap.).

3.1.2 Preventivní dozor

V rámci vydávání stanovisek dotčeného správního orgánu dle stavebního zákona bylo v roce 2016 celkem vydáno 10 246 stanovisek, z toho v územním řízení 1 457 stanovisek, ve stavebním řízení 6 307 a k užívání bylo vydáno 1 892 stanovisek.

Kromě uvedeného bylo posouzeno 116 podání dle zákona EIA a 7 podání dle zákona o integrované prevenci. V rámci jiných zákonů pak odbor vydal dalších 2 068 stanovisek a vyjádření.

Tabulka č. 12: Počet úkonů KHS jako dotčeného správního úřadu

Druh úkonu	Počet úkonů
řízení podle stavebního zákona	10 246
Stanoviska dle jiných zákonů	2 068
posouzení vlivu na ŽP (EIA)	116
IPPC	7
rozhodnutí dle zákona č. 258/2000 Sb.	1 130

Z významných staveb byly posuzovány např. následující akce:

Z dopravních staveb byly projednávány další úseky modernizace D1 v různých stupních realizace. Z hlediska rizika expozice osob těžkým kovům byla řešena složitá problematika rekonstrukce mostu v Kutné H Z dalších posuzovaných akcí lze uvést např. dopravní terminál autobusového a železničního nádraží v Benešově (novostavba), spirálová křižovatka na I/3 v Benešově na Červených Vrškách (novostavba), obchvat Olbramovic na komunikaci I/3, Psáry-přeložka silnice II/105, rekonstrukce komunikace II/605 a III/2365 v části Berouna a Králova Dvora, parkovací dům pro 1150 aut (areál ŠKODA AUTO), v rámci EIA přeložka I/16 Jizerní Vtelno, Mělník I/9, I/16 – obchvat 2. Stavba, z železničních staveb pak Modernizace železniční trati Praha-Lysá n. L., Revitalizace trati Praha-Vrané n.Vlt.-Čerčany, Modernizace trati Praha-Kladno. Jako protihluková opatření byla realizována výstavba protihlukových stěn u dálnic - dálnice D10 - prodloužení PHS u Kbel a obce Březina na okrese Mladá Boleslav, dálnice D8 – stavba protihlukové stěny v obci Úžice.

Z ostatních významnějších staveb byly posouzeny např. Logistický park Pavlov na okrese Kladno, Centrální vytápění na biomasu v obci Kotopeky na okrese Beroun, stavba Větrné elektrárny Kozmice, v rámci EIA- lom Bernartice, lom Lešany, lom Mlékovice a bioplynová stanice Vlašim. Z obchodních center byla vydána závazná stanoviska ke stavbám multifunkční objekt Sedlčany, multifunkční dům Příbram Dlouhá (5 NP), Komerční park Červené Vršky, obchodní centra v řadě míst - Mělník Vodárenská, Úvaly, Brandýs n. L., Psáry aj. Ze staveb pro volnočasové aktivity lze uvést Sázavský klášter – obnovu celého areálu, golfové hřiště Nebřenice s volnočasovým centrem, rekonstrukce Arciděkanství a přístavba komunitního centra v Kolíně.

V oblasti **veřejných vodovodů** se neustále rozšiřuje vodovodní síť, když se napojují nově stavěné lokality či přepojují se stávající obce např. na přivaděč ze Želivky (např. Nová Ves p. Pl., rekonstrukce přivaděče SV BKDZH (Želivka) Zdice – Hořovice, připojení obcí Klínek, Jíloviště, Řitka, Mníšek na Mníšecký přivaděč, rozšíření vodovodů Sázava, Lešany, Načeradec, Divišov, Pavlovice, Kondrac – Dub, Vlašim aj.. Na stávajících úpravách vod byly posouzeny rekonstrukce technologií – např. celková rekonstrukce UV Vrchlice, úprava vody Želivka- GAU (novostavba velkého významu).

Nelze zapomenout ani na **neustále se rozšiřující bytovou výstavbu**, kde novelou zákona č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů **byla rozšířena kompetence KHS s účinností od 1. 12. 2015 o posuzování všech aspektů ochrany před hlukem při umístování mj. všech objektů bytové zástavby včetně rodinných domů** (dále též RD). V souvislosti s tím došlo na odboru k enormnímu nárůstu posuzovaných staveb a vydaných závazných stanovisek. Nových lokalit pro bytovou výstavbu je nepřehledné množství, nejvíce pak v bezprostředním okolí Prahy. Jako příklad lze uvést RPC Nebřenice (obytný soubor cca 300 domů včetně občanské vybavenosti), obytný soubor Líbeznice (77 RD), obytný soubor Přezletice-Ctěnický háj, obytný soubor Chýně jih (12 bytových domů, 17 řadových RD, další ve výstavbě), Zbuzany - obytný soubor 10 bytových domů, Libčice-polyfunkční zástavba Letecké náměstí (5 bytových domů), Kralupy-Minice – bytové domy Jižní svah II, bytové domy U Pivovaru Benešov, rekonstrukce objektu kasáren v MB na bytový dům aj.

Specifická problematika se i nadále řeší v lokalitě **Kutné Hory**, kde je území zatíženo vysokými výskyty toxických kovů v půdě a kde jsou v rámci územního a stavebního řízení posuzována zdravotní rizika **těžkých kovů v půdách**.

3.1.3 Státní zdravotní dozor (kontroly, rozhodnutí)

V rámci kontrolní činnosti pracovníci odboru hygieny obecné a komunální provedli celkem 1 896 kontrol, z nichž ve 12 % kontrol byly nalezeny závady, které byly řešeny s kontrolovanou osobou.

Tabulka č. 13: Počty kontrol a z toho kontroly se závadami

Oblast dozoru	Počet kontrol celkem	Počet nevyhovujících kontrol	% nevyhovujících kontrol
Pitná voda	674	74	11
Koupací oblasti	90	2	2
Koupaliště ve volné přírodě	39	4	10
Umělá koupaliště	347	49	14
Sauny	79	12	15

Oblast dozoru	Počet kontrol celkem	Počet nevyhovujících kontrol	% nevyhovujících kontrol
Ubytovací služby	153	28	10
Služby péče o tělo	427	46	8
Hluk	55	16	33
Vibrace	2	1	50
Celkem	1 896	232	12

Tabulka č. 14: Počet vodovodů pro veřejnou potřebu podle okresů

Okres	Počet vodovodů celkem	Počet zásobených obyvatel celkem	% obyvatel zásobených z vodovodu
Benešov	132	77 442	80
Beroun	62	70 710	78
Kladno	16	158 194	97
Kolín	40	81 702	83
Kutná Hora	36	60 458	81
Mělník	15	102 899	97
Ml. Boleslav	67	116 138	92
Nymburk	18	75 022	77
Praha-východ	56	118 391	71
Praha-západ	50	108 115	79
Příbram	101	88 332	77
Rakovník	46	45 185	82
Kraj	639	1 102 588	83

1) Pitná voda

V rámci kontrol bylo provedeno **674 kontrol v oblasti pitné vody**. Kontroly byly zaměřeny na dodržování povinností provozovatelů nad jakostí pitné vody, a to dodávané zejména menšími vodovody pro veřejnou potřebu, kde jsou nejvíce nalézány závady. Důraz byl kladen na kontrolu plnění podmínek stanovených v provozních řádech, především na rozsah a četnost kontroly kvality pitné vody. Nejčastější nedostatky byly shledány v jakosti dodávané vody, a to i v nedodržení mikrobiologických ukazatelů, dále pak v nedostatečné četnosti kontrol, nedodržení povinnosti zasílat rozborů pitné vody do informačního systému PiVo (opožděné či nerealizované zasílání elektronickou cestou), nepravidelné střídání odběrových míst. V 11 % případů byly shledány závady.

2) Koupací voda

Kontroly byly zaměřeny především **na kontrolu přírodních koupališť a koupání a plavání kojenců a batolat**. Bylo provedeno **129 kontrol přírodních koupališť** a **319 umělých koupališť** a **79 saun**.

S ohledem na střídání teplot v letní sezoně byly příznivé podmínky pro jakost vody ke koupání v přírodních koupalištích, zákaz koupání byl vydán jen na 1 lokalitě – jezero Ostrá na okrese Nymburk.

Kontroly umělých bazénů byly bez větších problémů, nejčastěji došlo k nedodržení požadované kvality vody v bazénech, které byly řešeny provozovatelem zastavením provozu a výměnou vody. Méně časté byly závady v používaných dezinfekčních prostředcích a závady v provozní hygieně.

Obrázek č. 2 a 3: Přírodní koupaliště

Zdroj: archiv KHS Středočeského kraje

3) Zařízení péče o tělo

V provozovnách péče o tělo bylo **provedeno 427 kontrol**, při kterých byly kontrolovány, kromě povinností stanovených zákonem a vyhláškou, schválený provozní řád a jeho dodržování. Důraz byl kladen především na kontrolu provozní hygieny, obsah lékárničky první pomoci, používání desinfekčních přípravků, dodržování zásad předcházení šíření infekčních onemocnění a nakládání s odpady. Nedostatky byly zjištěny v ojedinělých případech, pouze v 8 % případů, přičemž mezi nejčastější nedostatky patří nedostatečný úklid a používání desinfekčních prostředků s prošlou lhůtou či nestřídání různých prostředků tak, aby se omezil vznik rezistence na desinfekční látky. Často se také setkáváme s provozem bez schváleného provozního řádu. Problémem je v této sféře dozoru vysoká fluktuace provozovatelů služeb, u cizinců pak neznalost jazyka a neochota jednat s úřady. Stále se objevují nové metody poskytování péče, mnohdy jsou provozovatelé vybaveni přístroji, které lze používat jak pro lékařské účely, tak v kosmetických salonech, ale hranice mezi léčebnými a regeneračními účinky se stírá.

4) Ubytovací služby

V těchto zařízeních bylo **provedeno 153 kontrol**. Kontroly byly zaměřeny jednak na sezonní zařízení, kde je však úroveň služeb různá – některá zařízení jsou rekonstruována a bez závad, jiná zařízení jsou zastaralá, tak na celoroční a zejména pak na ubytovny. Nejčastějším nedostatkem byl nedostatečný úklid v některých provozovnách, nedodržování schváleného provozního řádu či provozování bez schválení provozního řádu. Závady byly zjištěny v 10 % případů.

Nejčastěji byly zjišťovány závady v ubytovnách, které poskytují dlouhodobé ubytování sociálně slabým občanům. Zde byly často problémy se zajištěním úklidu, dochází k nedodržení kapacity zařízení, velkému opotřebování zařízení, byl zaznamenán výskyt plísní, množí se nálezy hmyzu – narůstá výskytu štěnic, jejichž likvidace se mnohdy nedaří a zásahy se musí opakovat. Protože jsou v některých ubytovnách pronajímány pokoje na základě nájemní smlouvy, má provozovatel zařízení omezené možnosti bez spoluúčasti nájemců dezinfekční zásah zajistit ve všech místnostech. Jak se rozrůstá počet ubytoven, množí se i případy jejich provozu bez schváleného provozního řádu.

5) Hluk

Většina provedených kontrol byla provedena v rámci šetření podnětů. Bylo celkem provedeno **55 kontrol spojených s měřením hluku**. Měření byly jak stacionární zdroje (např. chladicí jednotky, hluk z tepelných čerpadel, hluk z průmyslových areálů), tak hluk z provozu po pozemních komunikacích a drahách. Z uvedených kontrol ve 33 % případů došlo k překročení stanovených limitů hluku.

6) Vibrace

Vibrace byly měřeny pouze v rámci šetření podnětů, kdy předmětem byly hlavně vibrace související s dopravou po pozemních komunikacích. Proběhla pouze 2 měření, při kterých bylo prokázáno překročení limitu vibrací v noční době.

7) Teplá voda

V rámci dozoru nad kvalitou teplé vody byly prováděny odběry v ubytovacích zařízeních a u dodavatelů teplé vody. Pozitivní nálezy legionel byly řešeny opatřeními provozovatelů. Opakované vyšší nálezy byly v oblasti Kladna v rámci centrálního zásobování teplou vodou.

3.1.4 Řešené podněty a oznámení

Za odbor HOK bylo **řešeno celkem 161 podnětů**, z čehož bylo 60 % zaměřeno na hluk, 9 % na pitnou vodu a 15 % na poskytování služeb včetně ubytování. V minulém roce se nepodařilo všechny podněty dořešit, od řady z nich podatelé ustoupili s tím, že požadují jejich prověření až v letošním roce nebo ustoupili od podnětu úplně (celkem v 21 % případů). Z podnětů, které se dořešili v loňském roce, bylo 27 % postoupeno pro nepříslušnost, 35 % bylo oprávněných (byť i jen částečně) a 38 % bylo neoprávněných. Vzhledem k velkému množství podnětů na hluk je jejich řešení velmi časově náročné a trvá mnohdy i měsíce.

3.1.5 Sankce

V roce 2016 bylo celkem **uděleno 27 sankcí ve výši 381 000 Kč**. Nejvíce sankcí bylo vydáno v oblasti pitných vod - 11 sankcí v celkové výši 165 000 Kč. Dále bylo uloženo 7 sankcí za neplnění povinností při koupání ve výši 33 000 Kč. Za neplnění povinností provozovatelů ubytovacích zařízení byly uděleny celkem 5 sankcí ve výši 75 000,- Kč. V oblasti péče o tělo (činnosti epidemiologicky závažné) byly uloženy celkem 2 sankce v celkové výši 11 000,- Kč. V oblasti hluku byly uloženy 2 sankce v celkové výši 65 000,- Kč.

3.1.6 Specifické činnosti odboru

MZ ČR v rámci řízení činnosti KHS stanovila pro kontrolní činnost priority zaměřené na kvalitu pitné vody, koupací vody, vybrané činnosti epidemiologicky významné a na problematiku hluku. V rámci krajských priorit byla dozorová činnost zaměřena na problematiku ubytoven, zejména pro dlouhodobé ubytování se množí nárůst počtu ubytovaných s příspěvkem státu. Opakovaně byly zjišťovány problémy s dodržováním hygienických návyků, úklidu, s výskytem hmyzu apod. Provozovny, kde jsou poskytovány ubytovací služby s příspěvkem státu, byly kontrolovány v souvislosti se schvalováním provozních řádů těchto zařízení.

Další krajskou prioritou byly kontroly zaměřené na podmínky provozu služeb, kde dochází k porušování integrity kůže.

3.1.7 Další činnosti

V rámci prohlubování vzdělávání se pracovníci KHS průběžně vzdělávají zejména v oblasti pitných vod a vod ke koupání, v části problematiky hluku jsou v rámci krajů usměrňováni MZČR.

Pravidelně jsou zajišťovány na pracovištích stáže pro studenty středních a vyšších škol – např. pro Střední zdravotnickou školu Příbram a Jihočeskou univerzitu, je zajišťována i postgraduální praxe lékařů před atestací v oborech všeobecného lékařství.

Průběžně probíhá komunikace s médii, a to jak s regionálním tiskem či celorepublikovými tisky, kde jsou zejména po celou letní sezonu aktuálně týdně poskytovány informace o kvalitě vod ke koupání, dále jsou předávány i podklady a vyjádření pracovníků v relacích rozhlasových stanic a televizních vysíláních na aktuální témata.

3.2 ODBOR HYGIENY PRÁCE

3.2.1 Popis činnosti odboru hygieny práce

Odbor hygieny práce (dále též „HP“) se zabývá ochranou zdraví lidí v souvislosti s jejich pracovní činností. Cílem je zamezit vzniku profesionálních onemocnění, která vedou k poškození zdraví z práce.

Pracovníci odboru hygieny práce jako zaměstnanci orgánu ochrany veřejného zdraví:

- plní v preventivním hygienickém dozoru funkci dotčeného správního úřadu; posuzují soulad předkládaných projektových dokumentací s požadavky předpisů na ochranu zdraví, vydávají stanoviska k dokumentacím k územnímu řízení, ke stavebnímu povolení, ke změně užívání a ke kolaudaci;
- vydávají vyjádření k bezpečnostním zprávám, k bezpečnostním programům, k bezpečnému podniku, ke zjišťovacímu řízení v rámci EIA a k vlastní dokumentaci EIA, k dokumentacím zpracovaných v rámci zákona o integrované prevenci;
- provádí dozor na pracovištích zaměřený na dodržování požadavků stanovených předpisy na ochranu zdraví, což jsou zejména požadavky na provedení pracovišť, osvětlení, větrání, vyhovující mikroklimatické podmínky, dodržování hygienických limitů pro fyzikální faktory, chemické škodliviny a prach v pracovním prostředí, limitů pro fyzickou zátěž, ergonomických požadavků pro pracovní místo, vybavení pracovišť sanitárními a pomocnými zařízeními, zásobování pracovišť vodou a zajištění pracovnělékařských služeb;
- na návrh zaměstnavatelů rozhodují o zařazení prací do kategorií, u rizikových prací stanovují minimální rozsah a termíny sledování faktorů pracovních podmínek;
- provádí ověření podmínek vzniku onemocnění vzniklých při práci pro účely posouzení nemoci z povolání;
- vydávají stanoviska k provozním řádům zařízení na likvidaci odpadů;
- účastní se kontrol provozů podle zákona o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi;
- kontrolují plnění závazných podmínek stanovených v integrovaném povolení k ochraně veřejného zdraví v oblasti ochrany před nepříznivými účinky hluku, vibrací a neionizujícího záření, podle zákona o integrované prevenci;
- provádí dozor nad dodržováním ustanovení chemického zákona a souvisejících přímo použitelných nařízení EU z hlediska ochrany zdraví;
- provádí dozor nad dodržováním ustanovení zákona o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a souvisejících přímo použitelných nařízení EU;
- kontrolují dodržování předpisů v oboru speciální ochranné desinfekce, dezinfekce a deratizace, stanovují opatření pro tyto činnosti, pokud se při nich používají vysoce toxické přípravky a jsou členy komise pro přezkoušení odborné způsobilosti pracovníků v tomto oboru;
- jsou členy zkušební komise pro zkoušku odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin a zajišťují školení uchazečů o zkoušku;
- vydávají stanoviska k žádosti o leteckou aplikaci přípravků na ochranu rostlin;
- přezkávají odbornou způsobilost pracovníků pro nakládání s vysoce toxickými látkami a směsmi;
- projednávají texty pravidel pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi.

3.2.2 Preventivní dozor

Odbor HP vydal v roce 2016 celkem 4 594 stanovisek dotčeného orgánu státní správy, z toho 1 869 stanovisek dle stavebního zákona, v rámci jiných zákonů odbor vydal dalších 2 640 stanovisek a vyjádření. Kromě uvedeného bylo posouzeno 21 podání dle zákona EIA a 64 podání dle zákona o integrované prevenci.

V rámci preventivního dozoru byly posuzovány projektové dokumentace k územním a stavebním řízením, k veřejnoprávním smlouvám, změnám stavby před dokončením a ke změnám užívání. Proti minulému roku došlo v roce 2016 k nárůstu počtu vydaných stanovisek k projektové dokumentaci i stanovisek vydaných ke kolaudacím.

V r. 2016 byly, tak jako minulý rok, na odbor HP předkládány zejména žádosti o závazné stanovisko k projektovým dokumentacím staveb drobného charakteru - rekonstrukce, přístavby, vestavby, stavební úpravy, sklady, dostavby stávajících budov i velkých skladových center, případně změny užívání stávajících objektů včetně částí rodinných domů na drobné provozovny, drobné akce ve skladových areálech, včetně změn technologií, apod. Dochází k častému střídání využití jednotlivých objektů, ke kterým je třeba stavební povolení a následný souhlas s užíváním. Odbor HP se v rámci stavebních řízení vyjadřoval i k žádostem o stanovisko k odstranění staveb s obsahem azbestových stavebních prvků.

Kvalita předkládaných projektových dokumentací připravená renomovanými firmami má většinou dobrou úroveň a požadované podklady jsou podle potřeby doplněny okamžitě. Problém s kvalitou projektových dokumentací zůstává nadále u drobných investorů, kteří v rámci rekonstrukce starých objektů chtějí zavádět různé výroby často bez zhodnocení a znalosti rizik samotné podnikatelské činnosti a vlivu na okolní prostředí.

K nejčastějším nedostatkům v předkládaných žádostech patřily následující:

- chybějící zhodnocení vlivu stavby na okolí z hlediska hlukové situace (chybí hluková studie - projektové dokumentace jsou z hlediska venkovního hluku posuzovány společně s pracovníky odboru HOK);
- chybí posouzení umělého osvětlení;
- nedostatečné informace o použité technologii a jejího možného vlivu na zdraví zaměstnanců;
- nesoulad navrženého řešení s požadavky NV č. 361/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů;
- chybějící zhodnocení podmínek výkonu práce;
- nedostatečné údaje o větrání, osvětlení, zajištění sanitárního a pomocného zařízení pro zaměstnance;
- formální nedostatky, např. nepředložení plné moci k zastupování.

Před vydáním negativního stanoviska k projektovým dokumentacím byl žadatel vždy vyzván k doplnění žádosti. Pokud tak v potřebné lhůtě neučinil, bylo vydáno negativní závazné stanovisko. Negativní stanoviska k uvádění staveb do trvalého užívání byla vydána také na základě nerespektování podmínek stanovených OOVZ v předchozích řízeních nebo pro nedoložení požadovaných dokladů.

Spolupráce s orgány státní správy, které jsou dotčené v řízeních dle stavebního zákona, zejména se stavebními úřady, je na velmi dobré úrovni, stejně jako spolupráce s jinými správními úřady. Dochází ke vzájemné koordinaci postupu. Příslušné úřady poskytují veškeré podklady pro řízení a vesměs respektují stanoviska vydaná OOVZ.

Mezi nejvýznamnější stavby posuzované odborem HP v regionu Středočeského kraje v uplynulém roce patří:

- Pokračování dostavby a zkušební provoz Distribučního logistického centra Amazon v areálu Komerční zóny Dobrovíz, kde bude pracovat až cca 5000 zaměstnanců ve dvousměnném provozu, a stavební úpravy stávajících hal v Komerční zóně Dobrovíz pro potřeby Amazon;
- Dostavby víceúčelových a skladovacích hal v komerčních a průmyslových zónách např. Rudná, Jeneč, Hostivice, Chrástany, Jažlovice, Jirny a Nehvizdy;
- Stavby zkušebny spalovacích turbín a kompresorů BLIZZARD Žebrák a závodu na výrobu kovových střížků MONEA Coin Technology v Králově Dvoře;
- Uvedení do užívání logistického a výrobního areálu Meinhardt Kabel CZ s.r.o. situovaného ve výrobní zóně Žebrák při D5;
- Výstavba dalších provozů v areálu společnosti Philip Morris ČR a.s., Vítězná 1, Kutná Hora, která započala v roce 2015;
- Stavba logistického centra společnosti TRAMIR PROPERTY, s.r.o. v Pavlově, rozšíření závodu Arvato Services k.s. ve Stochově;
- Stavební změny pro společnost LEGO Production s.r.o. v Kladně;
- Stavba výrobní haly na výrobu rozvodových sad do automobilových motorů v průmyslové zóně Kolín-Sever;
- Velké množství závazných stanovisek bylo vydáno pro společnost ŠKODA AUTO a.s. Mladá Boleslav, které se týkaly jak hlavního závodu a jeho bezprostředního okolí, tak i Škoda Parts Center a vývojových center Česana a Česana – Jih (jen pro tohoto investora bylo celkově vydáno 109 stanovisek, z toho 24 ke kolaudačnímu řízení a 7 ke změně užívání);
- Stanoviska k odstranění staveb pro Město Kralupy, které v rámci obnovy centra města odstraňuje staré průmyslové objekty;
- Výstavba nového výrobního závodu KS Klima service a.s. v Příbrami (výroba různých typů filtrů a filtračních zařízení pro vzduchotechniku);
- Stavba nového výrobního závodu spol. LAKTOS a.s. v Krásné Hoře (povolen zkušební provoz);
- Stavba logistické haly společnosti VALEO AUTOKLIMATIZACE k. s. v Rakovníku.

3.2.3 Státní zdravotní dozor (kontroly, rozhodnutí)

Za rok 2016 bylo **celkem provedeno 2 554 kontrol**. Kontrolním plánem bylo pro rok 2016 stanoveno 2 296 kontrol. Počet kontrol započítaných do plnění kontrolního plánu (bez šetření NzP) bylo provedeno 2 443, což představuje splnění plánu na 106 %.

Většina kontrol (cca 66 % z celkového počtu kontrol) byla provedena na pracovištích dle lhůt v informačním systému KaPr jako plánovaná kontrola v rámci SZD a byla zaměřena zejména na typy subjektů patřících mezi celostátní a celokrajské priority v dozoru.

Kromě kontrol podle zákona o veřejném zdraví byly v rámci pravomocí KHS kontroly provedeny podle zákona o prevenci závažných havárií, podle zákona o integrované prevenci a podle chemického zákona (cca 5 % z celkového počtu kontrol).

Dále byly provedeny kontroly za účelem ověřování údajů v předložených návrzích na kategorizaci prací (cca 9 % z celkového počtu kontrol). Jednalo se zejména o upřesnění a ověření údajů uvedených v návrzích nebo oznámeních zaměstnavatelů, specifikaci opatření k ochraně zdraví zaměstnanců, případně projednání a oprava chyb za přítomnosti kompetentního zástupce společnosti.

Kromě kontrol s krajskou a celostátní prioritou byly kontroly vykonávané v rámci SZD zaměřeny zejména na provozovny s pracemi zařazenými do rizikových kategorií, na provozovny s evidovanými pracemi v kategorii druhé nerizikové a na provozovny, ve kterých byla poslední kontrola KHS před 5 a více lety. V provozovnách s pracemi v rizikových kategoriích bylo kontrolováno zejména plnění rozhodnutí o zařazení prací do kategorií, zajištění pracovní lékařských služeb (dále jen „PLS“), opatření

k ochraně zdraví zaměstnanců – používání OOPP, evidence rizikových prací dle § 40 zákona o veřejném zdraví. Pozornost byla věnována také provozům novým nebo se změnou užívání.

V rámci plánovaných kontrol byla souběžně **prováděna kontrola zajištění PLS**, kdy bylo zejména ověřováno, zda má zaměstnavatel uzavřenu písemnou smlouvu o zajištění kompletních PLS, tj. zda kromě lékařských prohlídek je prováděn i dohled na pracovišti a poradenství, jak je vedena evidence o lékařských prohlídkách, zda jsou prohlídky prováděny v předepsaném intervalu a rozsahu v závislosti na kategorizaci jednotlivých prací.

Stejně jako v minulých letech převažovaly kontroly mikro, malých i středních provozů. Z kontrolovaných prací převažovaly práce zařazené do kategorie 2.

Obory činnosti kontrolovaných subjektů byly různé, neboť ve Středočeském kraji je zastoupena většina odvětví průmyslu a služeb. Přesto se dá říci, že z oborů převládaly logistické areály zaměřené na dopravu a skladování (CZ-NACE 49.4 a 52.1), provozovny na výrobu dílů pro automobilový průmysl (CZ-NACE 29.3), strojírenské závody (CZ-NACE 28.4), výroba a rozvod elektřiny (CZ-NACE 35.1), rafinérie (CZ-NACE 19.2), slévárny (CZ-NACE 24.5), provozovny zaměřené na výrobu a opravy vzduchotechniky (CZ-NACE 28.2), autoopravárenství (CZ-NACE 45.2), výroba střeliva (CZ-NACE 25.4), drobná dřevovýroba (CZ-NACE 16.2), shromažďování a sběr odpadů (CZ-NACE 38.1), všeobecný úklid budov (CZ-NACE 81.21), veřejná správa (CZ-NACE 84.11), potravinářské výroby (CZ-NACE 10.82), pěstování rostlin (CZ-NACE 11.01), živočišná výroba (CZ-NACE 01.40), výroba farmaceutických výrobků (CZ-NACE 21.1).

Kontroly na základě podnětů k výkonu státního zdravotního dozoru byly provedeny v cca 2 % z celkového počtu kontrol a týkaly se především pracovního prostředí, jako byly neodpovídající mikroklimatické podmínky (vysoká teplota v letních měsících a nízká v zimních měsících), nedostatečné větrání, nevyhovující sanitární zařízení nebo jeho nedostatečný úklid, špatná údržba pracovišť a technologie, nízká ochrana pracovníků při nakládání s chemickými látkami a směsmi, neodborné práce s materiálem obsahujícím azbest, nevyhovující intenzita umělého osvětlení, nadměrná prašnost, neposkytování osobních ochranných pracovních prostředků zaměstnancům, nevyhovující pracovní podmínky z hlediska hluku, nadlimitní ruční manipulace s břemeny a nezajištěné PLS.

Nedostatky zjištěné při kontrolách v rámci SZD:

- nedostatečné zhodnocení míry expozice fyzických osob vykonávajících danou práci jednotlivým faktorům pracovních podmínek;
- sanitární zařízení neodpovídající požadavkům platné legislativy;
- nedostatečně zajištěné PLS, nejčastějším problémem v rámci SZD jsou v současné době lékařské posudky, jejichž obsah neodpovídá platné legislativě;
- nedostatečná kontrola kvality pitné vody z individuálních zdrojů;
- nedostatečná údržba provozních místností a sanitárních zařízení;
- nesrovnalosti v evidenci nebezpečných chemických látek, které podléhají evidenci dle zákona o veřejném zdraví;
- nezpracovaná pravidla pro práci s nebezpečnými chemickými látkami;
- nevyhovující mikroklimatické podmínky na pracovištích – teploty v letním období a v zimním období;
- nedostatečné umělé osvětlení na pracovišti.

Zjištěné nedostatky byly vesměs ve stanovené lhůtě odstraněny.

Obecně je však možné konstatovat, že počet zjištěných závad, zejména závad závažného charakteru se snižuje a v řadě případů nejsou v rozsahu provedených kontrol zjištěny závady žádné.

V souladu s metodikou je nedílnou součástí výkonu dozoru **kontrola zajištění pracovně lékařských služeb. Celkem bylo provedeno za kraj 1445 kontrol PLS u 1200 subjektů.** V rámci kontrolní činnosti

bylo zjištěno, že na tomto úseku došlo ke zlepšení situace v oblasti zajištění především smluvního vztahu mezi zaměstnavatelem a poskytovatelem. Pouze v 9 případech nebyly PLS zajištěny vůbec (necelé 1 % z celkového počtu kontrol). Ve většině případů mají zdravotní posudky stanovené náležitosti. Rezervy jsou především v oblasti dohledu poskytovatele na pracovištích, kde je tato činnost zajišťována spíše formálně.

Nemoci z povolání (NzP)

Za rok 2016 bylo provedeno 111 šetření. Dle registru NzP (IS NRNP) je číslo větší, neboť je zaznamenána zvlášť každá diagnóza, tj. u osoby s několika diagnózami je na pracovišti provedeno pouze jedno šetření a jeden protokol. Dle údajů v Národním registru nemocí z povolání (NRNP - data k 31. 12. 2016) bylo provedeno 151 šetření. **Ve Středočeském kraji bylo šetřeno nebo hlášeno celkem 186 profesionálních onemocnění, tj. nemocí z povolání nebo ohrožení nemocí z povolání.** V r. 2015 to bylo celkem 152 NzP. Tato šetření a hlášení NzP se v r. 2016 týkala celkem 106 osob, zatímco v r. 2015 to bylo celkem 90 osob. **K NzP bylo provedeno celkem 151 šetření (v r. 2015 – 102 šetření) a hlášeno bylo celkem 51 NzP (v r. 2015 – 50 NzP).**

Z celkového počtu 151 šetření byl v 5 případech na základě žádosti hlásícího střediska NzP proveden odběr vzorků na pracovišti posuzovaných osob.

NzP podle seznamu nemocí z povolání

V r. 2016 byla šetřena 3 onemocnění způsobená **chemickými látkami** podle kap. I seznamu NzP: u dělnice ve výrobě hliníkových obalů na barvy na vlasy, léčiva, masti, u tesaře a u galvanizéra analogových nosičů. Jedno onemocnění bylo hlášeno jako NzP, u ostatních 2 šetření nebyly splněny podmínky pro vznik NzP.

NzP způsobené **fyzikálními faktory** – podle kap. II, pol. 7 až 10 (přetěžování HK a vibrace) bylo šetřeno celkem 103 případů (z toho 88 onemocnění z přetěžování a 15 onemocnění z vibrací). Hlášených bylo celkem 15 NzP. Poškození sluchu z hluku podle kap. II a pol. 4 bylo šetřeno 2x a žádné nebylo hlášeno jako NzP. U 45 případů šetřených jako NzP nebyla v r. 2016 provedena objektivizace pracovní zátěže.

Onemocnění dýchacích cest, plic, atd. podle kap. III, pol. 1 až 10 – šetřeno bylo celkem 18 případů, hlášeno bylo 14 NzP. Ve 2 případech byl součástí šetření odběr vzorků na pracovišti.

NzP kožní podle kap. IV – šetřeno bylo 15 NzP, hlášeno 12 NzP, 3x byl proveden odběr vzorků na pracovišti.

NzP přenosné a parazitární, podle kap. V – bylo šetřeno 10x a hlášeno 9x NzP (v r. 2015 bylo šetřeno celkem 8 NzP a hlášeno 5 NzP, z toho 4x hepatitida). V r. 2016 se šetřil 6x svrab, 1x hepatitida B, 1x TBC plic, 1x leptospiroza NS a 1x parotitis. Hlášeno bylo všech 6 onemocnění svrabem, 1x hepatitida B, 1x leptospiroza NS a 1x parotitis. Onemocnění se týkala 8 pracovníků v zařízeních zdravotní nebo sociální péče a jedné uklízečky veřejných prostranství.

Lze konstatovat, že v r. 2016 došlo k nárůstu počtu šetřených NzP (o 49 šetření) i počtu osob, kterých se šetření týkala (nárůst o 16 osob), počet hlášených NzP se oproti r. 2015 téměř neměnil. Stále převažovala šetření u pracovníků ve výrobě motorových vozidel, z celkových 151 šetřených NzP bylo celkem 105 případů šetřených podle kapitoly II seznamu NzP, tj. nemocí z přetěžování nebo vibrací.

Rozhodnutí

V roce 2016 bylo vydáno **255 rozhodnutí**, všechna rozhodnutí byla vydána **k zařazení prací do kategorií**. Ve sledovaném roce došlo k mírnému poklesu vydaných rozhodnutí (za rok 2015 bylo vydáno 268 rozhodnutí). Rozhodnutí byla vydávána na základě předložených žádostí, výsledků měření a zjištěných skutečností při státní kontrole. Jednalo se často o změny a aktualizaci původních rozhodnutí (vznik nové rizikové práce, zrušení rizika, rozhodnutí u společností, které pouze změnily identifikační

údaje). Ojedinele se vyskytly i změny původní nerizikové kategorie na rizikovou v důsledku prodlužování směn z osmihodinových na dvanáctihodinové. Zařazování prací do kategorií se týká rovnoměrně firem ze všech ekonomických oblastí i velikostí subjektů z hlediska počtu zaměstnanců (velké, střední, malé i mikro), a proto nelze říci, že by některé typy firem vzhledem k ekonomické oblasti nebo velikosti provozoven převažovaly. Úroveň podávaných žádostí nebo oznámení týkající se zařazení prací nebo změny zařazení do kategorií se kvalitativně proti minulým létům příliš nemění. Předložené žádosti na zařazení prací do kategorií nejsou v řadě případů vyhovující a vyžadují přerušení řízení s výzvou k doplnění či přepracování celého návrhu. Jedná se jak o návrhy, které jsou vypracovány odborně způsobilou osobou v oblasti bezpečnosti práce, tak o návrhy, které vypracovávají zástupci společností. Stále je třeba vyzývat k doložení doplňujícího měření pracovního prostředí, zejména při hodnocení fyzické zátěže.

Nadále zcela výjimečně dochází ke změně podmínek výkonu práce, použité technologie a zlepšení parametrů pracovního prostředí. Tato skutečnost odráží současnou situaci, kdy zaměstnavatelé nemají aktivní zájem na snižování úrovně rizika.

V jednom případě bylo podáno odvolání proti rozhodnutí KHS. Vzhledem k tomu, že zaměstnavatel v žádosti o kategorizaci prací vycházel z podmínek na jiném svém pracovišti, které však neodpovídaly podmínkám v předmětné provozovně, bylo podanému odvolání vyhověno v autoremeduře. Mimo rozhodnutí k zařazení prací do kategorií bylo vydáno k oznámením o zařazení prací do kategorie druhé 525 sdělení.

Tabulka č. 15: Počet zaměstnanců, z toho žen, v riziku práce dle kategorií a okresů k 31. 12. 2016

Okres	Celkem všechny K	Ženy všechny K	Celkem K 2R	Ženy K 2R	Celkem K 3	Ženy K 3	Celkem K 4	Ženy K 4
Benešov	3 442	1 250	259	101	3 131	1 145	52	4
Beroun	3 796	1 232	1 717	683	2 013	549	66	0
Kladno	5 420	1 681	1 769	908	3 471	766	180	7
Kolín	3 500	1 017	317	101	3 106	909	77	7
Kutná Hora	2 328	554	263	71	1 965	482	100	1
Mělník	4 150	935	534	152	3 615	783	1	0
Ml. Boleslav	10 558	3 003	666	120	9 762	2 882	130	1
Nymburk	1 813	574	291	103	1 497	466	25	5
Praha-východ	4 373	1 289	625	142	3 651	1 140	97	7
Praha-západ	3 510	1 119	283	51	3 202	1 066	25	2
Příbram	3 862	1 033	483	157	3 139	870	240	6
Rakovník	1 825	792	581	267	1 203	514	41	11
Celkem	48 577	14 479	7 788	2 856	39 755	11 572	1 034	51

Vysvětlivky: Celkem – celkem zaměstnanců, Ženy – z toho žen, K – kategorie

3.2.4 Řešené podněty a oznámení

V roce 2016 bylo na odbor hygieny práce **podáno celkem 71 podnětů k výkonu státního zdravotního dozoru**. Podněty se týkaly především pracovního prostředí, jako byly neodpovídající mikroklimatické podmínky (vysoká teplota v letních měsících a nízká v zimních měsících), nedostatečné větrání, nevyhovující sanitární zařízení nebo jeho nedostatečný úklid, špatná údržba pracovišť a technologie, nízká ochrana pracovníků při nakládání s chemickými látkami a směsmi, neodborné práce s materiálem

obsahujícím azbest, nevyhovující intenzita umělého osvětlení, nadměrná prašnost, neposkytování osobních ochranných pracovních prostředků zaměstnancům, nevyhovující pracovní podmínky z hlediska hluku, nadlimitní ruční manipulace s břemeny a nezajištěné PLS. Z celkového počtu 71 obdržených podnětů byla cca čtvrtina anonymních a cca čtvrtina nespádala do kompetence OOVZ. Některé z obdržených podnětů byly KHS předány jiným inspekčním orgánem, zejména Oblastním inspektorátem práce pro Středočeský kraj.

Podněty k výkonu SZD, jejichž řešení nespádalo do kompetence OOVZ, byly bezodkladně předány příslušnému státnímu orgánu. Většinou to byly stavební úřady, místně příslušné úřady životního prostředí, Česká inspekce životního prostředí nebo Oblastní inspektorát práce.

Podněty na obtěžování hlukem z provozoven podnikajících subjektů byly řešeny v součinnosti s odborem HOK. V takových případech byly podněty objektivizovány měřením objednaným u ZÚ. V rámci řešení těchto podnětů se pracovníci HP účastnili měření v chráněném venkovním prostoru staveb.

Z celkového počtu šetřených podnětů byla cca čtvrtina vyhodnocena jako oprávněná.

3.2.5 Sankce

V rámci SZD byly v roce 2016 zjišťovány pouze drobné a dílčí nedostatky, které zaměstnavatelé bezodkladně odstranili, a nebylo tedy nutné zahajovat správní řízení. Nedostatky spočívaly především v nedoložení dokladů o zdravotní způsobilosti pracovníků, při nakládání s chemickými látkami a směsmi, nebo pro nesoučinnost při kontrole. Pracovníci oddělení HP provádějí následné kontroly odstranění nedostatků nebo provozovatel doloží doklady v písemné podobě a ty jsou přílohou k protokolu o státní kontrole. Za závažnější nedostatky byly v loňském roce uděleny 3 pokuty. Všechny pokuty byly uloženy v příkazním řízení.

3.2.6 Specifické činnosti odboru

Jako **celostátní priority** výkonu státního zdravotního dozoru byly stanoveny následující úkoly:

Provozovny, kde se vyskytly opakovaně nemoci z povolání

Úkol, který je zařazován do plánu opakovaně. V regionu Středočeského kraje se jedná zejména o NzP v oblasti činnosti automobilového průmyslu, kde se opakují NzP z přetížení popř. z vibrací. NzP s dlouhou latencí jako jsou silikózy a pneumokoniózy se vyskytují nadále i po uzavření pracovišť, kde NzP vznikaly (Kladenské hutě a doly), nicméně jejich počet klesá.

Práce s nanotechnologiemi

Nanotechnologie je velmi rychle se rozvíjející obor a jeho popularita rapidně vzrůstá. V současné době jsou nanomateriály součástí celé řady výrobků běžné spotřeby a škála typů nanomateriálů je široká. Přesto je často velmi obtížné pracoviště s nanotechnologiemi vůbec identifikovat a dále stanovit úroveň možné expozice pracovníků a vliv na jejich zdraví.

Kontrola prací třetí a čtvrté kategorie

Kontrola zaměstnavatelů, kteří nepředložili kategorizaci prací

Jedná se o oblasti dozoru, které jsou již několik roků samostatně sledovány. Zcela samostatně sledovat v rámci kontrolní činnosti zaměstnavatele, kteří nepředložili kategorizaci prací, je v současné době asi nadbytečné. Již řadu let je stanovena povinnost kategorizovat práce. Pokud se jedná o nové provozny, je zaměstnavatel na tuto skutečnost upozorňován v rámci řízení o povolení provozu. Pokud byly zjištěny nedostatky, jednalo se většinou o provozovny s malým počtem zaměstnanců s pracemi v kategorii první a druhé, kdy byla zjednána náprava ve stanoveném termínu.

Kontroly prací třetí a čtvrté kategorie není také nutné samostatně vykazovat. Tyto kontroly lze zahrnout pod prioritu „inventarizace dat“ tak, jak je navržena souhrnná priorita pro rok 2017 -Kontrola prací kategorie druhé až čtvrté v provázanosti s IS KaPr.

Kontrola biocidních přípravků

Nový zákon o biocidech, který adaptuje do právního systému ČR přímo použitelné předpisy EU (zejména nařízení (EU) č. 528/2012 v platném znění), nabyl účinnost až koncem října 2016, a proto bylo v roce 2016 provedeno pouze několik kontrol biocidních přípravků, které probíhaly podle chemické legislativy.

REGEX

Umožňuje dlouhodobě sledovat profesionální expozici osob karcinogenům. Vzhledem k fluktuaci zaměstnanců KHSSC doporučila tuto prioritu zachovat a pravidelně provádět validaci dat v systému.

Cílené prověřování bývalých průmyslových a zemědělských areálů

V rámci tohoto úkolu byla prověřena řada areálů, kde byly zaznamenány zcela nové podnikatelské subjekty s různým předmětem činnosti. Situaci bylo nutné v mnoha případech řešit ve spolupráci s místně příslušnými stavebními úřady. Tato kontrolní činnost se tak následně promítla i do oblasti tzv. preventivního dozoru.

Kovovýroba - galvanovny, svařovny, povrchová úprava kovů

V rámci tohoto úkolu byly především prověřovány práce ve svařovnách v návaznosti na změnu doporučení referenční laboratoře v oblasti neionizujícího záření.

Zemědělské závody

Z dozorové činnosti vyplynul poznatek, že v zemědělských podnicích došlo k významnému posunu v oblasti technologií a zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců. Zaměstnanci jsou vystaveni menší fyzické zátěži a jsou méně exponováni dalším rizikovým faktorům. Bylo by tedy vhodné se na tuto oblast zaměřit i nadále s cílem přehodnotit doposud evidované práce v rámci kategorizace. Z tohoto důvodu byla tato oblast KHS znovu navržena v rámci celostátních priorit na rok 2017, neboť se jedná o velmi rozsáhlou oblast podnikání a zemědělství bude i oblastí pro společné kontroly KHS s OIP pro Středočeský kraj v roce 2017 v rámci spolupráce dojednané v roce 2016.

Inventarizace a validace dat zadaných do IS KaPr

V oblasti celostátních priorit stanovených pro rok 2016 bylo nejvíce kontrol (cca 20 % kontrol) zaměřeno na tuto oblast. Úkol pokračoval z roku 2015 a jeho priorita byla nastavena v souvislosti s aktualizací a úpravou informačního systému KaPr. Přestože inventarizace dat v systému je standardní součástí každé kontroly, nebyl tento údaj v minulosti v rámci kontrolního plánu samostatně sledován. Bylo třeba aktivně prověřit existenci řady subjektů a výkonu prací. V souladu se zjištěními bylo nutné opravit evidované údaje – změny názvu subjektu, změny právní formy, apod.

Stavebnictví - demolice a stavební úpravy

V této oblasti byla kontrolní činnost zaměřena mimo jiné na provádění demolice a stavebních úprav objektů s použitím materiálů obsahujících azbestová vlákna.

Jako **krajské priority** byly zvoleny následující oblasti dozoru:

Práce ve stabilních sběrných dvorech a výkupnách odpadů

Dozorovou činností v této oblasti se KHS zabývala již v uplynulém období se zaměřením na výskyt plísní v ovzduší třídicích linek. Provedla několik cílených měření v pracovním prostředí. Z dozorové činnosti vyplynulo, že touto oblastí by bylo vhodné se zabývat nadále z pohledu dalších rizikových faktorů pracovních podmínek. Bylo rovněž zjištěno, že dochází k častému zaměstnávání osob se zdravotním postižením a k fluktuaci pracovníků, a proto zahrnuje KHS tuto oblast mezi krajské priority.

Práce s jednostrannou nadměrnou zátěží horních končetin se zaměřením na montážní linky a provozy s výskytem NzP

K této krajské prioritě KHS přistoupila především s ohledem na zastoupení automobilového průmyslu v kraji včetně výrobců součástek pro automobilový průmysl. Práce na výrobních linkách pro automobilový průmysl jsou spojeny nejen s problematikou lokální svalové zátěže, ale i psychické zátěže

(zejm. monotonie) a ergonomií pracovních míst. Jedná se o oblast průmyslu s častým výskytem nemocí z povolání. Výskyt nemocí z povolání nekopíruje kategorizaci prací. Bylo by vhodné se touto oblastí zabývat i nadále, ale úkol vyžaduje úzkou spolupráci se ZÚ, protože jsou nezbytná pracovní fyziologická měření. S ohledem na dlouhé dodací lhůty měření ze strany zdravotního ústavu je v současné době problematické zajistit včas i měření a vyhodnocení lokální svalové zátěže pro potřeby šetření nemocí z povolání.

Úkol HH

Mimo stanovené priority byl dodatečně zařazen úkol hlavního hygienika - provedení cíleného státního zdravotního dozoru zaměřeného na zdravotní rizika v potravinářském sektoru maloobchodní sítě v období 7/2016 - 9/2016. Kontroly byly zaměřeny zejména na rizikové práce, zajištění pracovní lékařských služeb a plnění povinností při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi. V rámci tohoto úkolu bylo provedeno více než 80 kontrol za období cca tři měsíců. Přibližně v 20 % počtu kontrol byly zjištěny nedostatky, které byly ve stanoveném termínu odstraněny.

Jiné mimo určené priority (celkem kontrolováno ve více než 50 % z celkového počtu kontrol) - v souladu s metodikou je nedílnou součástí výkonu dozoru kontrola zajištění pracovní lékařských služeb. Do této položky byly zahrnuty také kontroly v rámci úkolu hlavního hygienika (období 07-09/2016). Dále jsou zde evidovány např. kontroly zaměřené na nakládání s nebezpečnými chemickými látkami/ směsmi a respektování projednaných pravidel k nakládání s nimi. Aktivně byly vyhledány firmy, na něž se povinnost projednat s OOVZ pravidla vztahuje.

3.2.7 Další činnosti odboru

Personální obsazení odboru je uspokojivé, fluktuace zaměstnanců je mizivá. Zaměstnanci odcházejí buď do starobního důchodu, nebo na mateřské a rodičovské dovolené. Vzhledem k tomu, že v posledních 10-ti letech odešlo do důchodu větší množství zaměstnanců, je i věková struktura zaměstnanců odboru rozmanitá. Obměna pracovníků za ty, kteří odešli do starobního důchodu, přináší i úbytek lékařů. Mladé lékaře hygienická služba, která je v současné době zaměřena spíše na správní činnost, neláká a k tomu přistupuje i nízké finanční ohodnocení ve srovnání s ostatními obory zdravotnictví. Situaci ještě komplikuje nutnost složit zkoušky v souladu s požadavky služebního zákona.

1) Metodické vedení

Pro zaměstnance odboru HP je jednou měsíčně uspořádán v sídle KHS seminář nebo porada vedoucích oddělení jednotlivých územních pracovišť. Na těchto seminářích aktivně vystupují jednotliví zaměstnanci s prezentacemi svých prací. Všichni zaměstnanci, kteří byli vysláni na vzdělávací akce pořádané mimo KHS, připravují pro ostatní kolegy sdělení z těchto školicích akcí.

Dále byl v květnu 2016 pro pracovníky odboru HP uspořádán dvoudenní výjezdní seminář v Přestavlkách u Slap s odborným programem, kde přednášeli odborníci ze SZÚ Praha, Zdravotního ústavu i pracovníci z KHS.

2) Přednášková činnost

Zaměstnanci odboru HP pravidelně provádí školení zaměstnanců i zaměstnavatelů se zaměřením na ochranu zdraví zaměstnanců, v oblasti chemických látek a směsí a dále jsou prováděna školení první pomoci. Svou práci prezentují zaměstnanci odboru na seminářích, konferencích a jiných akcích pořádaných různými subjekty.

3) Ostatní činnost

O činnosti a o novinkách v problematice odboru je pravidelně informována veřejnost na webových stránkách KHS.

V rámci konzultační činnosti a spolupráce zajišťují pracovníci odboru tzv. konzultační dopoledne pro pracovníky zajišťující v rámci působnosti územních pracovišť externí služby v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“). Dále jsou poskytovány informace k nové legislativě v oblasti chemických látek a směsí v návaznosti na plnění zákonných povinností a k podmínkám zajištění PLS.

Během celého roku provádělo 5 pověřených zaměstnanců školení pro pracovníky nakládající s přípravky na ochranu rostlin, a to ve spolupráci s pořadateli příslušných školicích akcí podle zákona o rostlinolékařské péči. Během cca 30 školicích akcí bylo v oblasti ochrany zdraví vyškolen více než 1000 žadatelů o získání osvědčení odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin I., II., III. stupně, případně prodloužení příslušné odborné způsobilosti na dalších 5 let. Dále vždy jeden z těchto pracovníků byl společně s pracovníkem ÚKZUZ členem zkušební komise pro přezkoušení uchazečů o získání osvědčení odborné způsobilosti III. stupně.

Někteří zaměstnanci zajišťují ve spolupráci s odborem HDM školení pro zaměstnance školních jídelen s ohledem na kategorizaci prací a nakládání s nebezpečnými chemickými látkami.

Na odboru HP proběhlo celkem 39 odborných praxí v problematice hygieny práce a nemocí z povolání. Odbornou praxi absolvovalo 24 lékařů v rámci jejich přípravy na atestaci a 15 studentů. Jednalo se zejména o studenty 3. LF UK Praha, LF UK Hradec Králové a ZČU Plzeň. Zaměstnanci odboru se účastnili na odborném vedení a proškolení stážistů v rámci těchto odborných praxí.

Ředitelka odboru je členem Komise pro stanovení hodnot přípustných expozičních limitů a nejvyšších přípustných koncentrací chemických látek v pracovním prostředí a členem Rady registru chemických látek a směsí (IS ChLaP).

Vedoucí oddělení pro okresy Kutná Hora a Nymburk je členem Rady registru informačního systému kategorizace prací (IS KaPr).

Zaměstnankyně odboru je členem komise pro přezkoušení odborné způsobilosti pracovníků v činnosti DDD. V roce 2016 bylo vydáno celkem 238 osvědčení, což je téměř dvojnásobný počet oproti stavu v předchozím roce (v roce 2015 to bylo 133 osvědčení). Tento odborný pracovník přednáší v rámci základního a opakovaného kurzu DDD pořádaného na celorepublikové úrovni Sdružením pracovníků DDD; celkem bylo v roce 2016 zajištěno 11 akcí a proškoleno 291 osob. V rámci této činnosti byla zpracována také odborná publikace Toxikologie, právní předpisy a první pomoc v DDD, ISBN: 978-80-02-02638-9.

V rámci odboru je ustanovena tříčlenná zkušební komise pro získání odborné způsobilosti pro nakládání s chemickými látkami a směsmi dle § 44b zákona o veřejném zdraví.

V roce 2016 bylo přezkoušeno 8 žadatelů a vydáno 8 osvědčení o této odborné způsobilosti.

3.3 ODBOR PROTIEPIDEMICKÝ

3.3.1 Popis činnosti odboru protiepidemického

Pracovníci odboru protiepidemického (dále též „EPI“) v rámci epidemiologické surveillance sledují výskyt a povahu nákaz, příčiny a podmínky jejich vzniku a šíření v lidské populaci (včetně nákaz přenosných ze zvířat na člověka) a uplatňují metody jejich prevence, potlačování a eliminace, resp. eradikace. Výsledky získaných poznatků po analýze přenášejí do praxe v odborně zdůvodněných epidemiologických opatřeních, a to jak preventivního, tak i represivního charakteru.

Pracovníci odboru protiepidemického jako zaměstnanci orgánu ochrany veřejného zdraví plní zejména tyto úkoly:

- provádějí epidemiologická šetření zaměřená zejména na ověření diagnózy a zjištění ohniska nákazy, tj. místa, ve kterém se šíří nákaza, jehož součástí je nebo byl zdroj nákazy, osoby z nákazy podezřelé a složky jejich prostředí;
- nařizují, organizují, řídí a popř. i provádí opatření k předcházení vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění;
- nařizují mimořádná opatření při epidemii či nebezpečí jejího vzniku, a pokud to situace vyžaduje, spolupracují při řešení mimořádných situací s orgány zapojenými do systému krizového řízení a integrovaného záchranného systému;
- usměrňují činnost provozovatelů zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb v oblasti hygieny provozu a předcházení nemocničním nákazám a kontrolují ji;
- kontrolují činnost zdravotnických zařízení z hlediska provádění očkování a dodržování podmínek použití a skladování očkovacích látek stanovených výrobcem;
- sbírají a analyzují data z oblasti drogové epidemiologie;
- řídí a kontrolují úroveň činností na úseku dezinfekce, dezinsekce a deratizace, podílejí se na ověřování odborné způsobilosti osob tyto činnosti provádějící a přijímají příslušná opatření v případech zjištěných nedostatků;
- vydávají rozhodnutí, povolení, osvědčení a plní další úkoly státní správy v ochraně veřejného zdraví;
- vykonávají státní zdravotní dozor nad dodržováním zákazů a plněním povinností stanovených zákonem č. 258/2000 Sb. v platném znění a zvláštními právními předpisy k ochraně veřejného zdraví.

3.3.2 Preventivní dozor (hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče)

Protiepidemickým odborem bylo v roce 2016 **vydáno 223 stanovisek** dle § 77 zákona č. 258/2000 Sb. Převážně se jednalo o závazná stanoviska k projektovým dokumentacím staveb, k projektovým dokumentacím ke změně užívání stavby a závazná stanoviska k uvedení stavby do užívání (kolaudační souhlas). V rámci preventivního dozoru posuzování projektových dokumentací provádějí všechna pracoviště ve spolupráci s pracovníky odboru HOK, HV, HP a HDM. K nejvýznamnějším posuzovaným projektovým dokumentacím pro stavební řízení byla rekonstrukce a změna dispozic v objektu EUC kliniky Kladno, přístavba objektu B v areálu Nemocnice Slaný, velké objekty v Dřevčicích a Řeži u Prahy s cílem vybudovat zde nové domovy pro seniory, resp. domovy se zvláštním režimem, přístavba OCHRIP v Nemocnici Hořovice.

Významnou realizovanou stavbou byl objekt nového dialyzačního centra v Nymburce, uvedení do trvalého provozu rekonstruovaného pavilonu D (interna) Nemocnice v Nymburce. Dále byl uveden do provozu lineární urychlovač na oddělení radiační onkologie v Nemocnici Na Pleši s. r. o. v Nové Vsi pod Pleší.

V rámci preventivního dozoru bylo **posouzeno 551 provozních řádů zdravotnických zařízení a 31 provozních řádů zařízení sociálních služeb**. Provozní řády byly předkládány nejčastěji v souvislosti se změnami legislativy, z důvodu změny právní subjektivity poskytovatele, v rámci aktualizace stávajícího stavu, přemístění ambulance na jinou adresu, či z důvodu vzniku nového zařízení. Provozní řády byly poskytovateli s KHS většinou předem konzultovány.

3.3.3 Státní zdravotní dozor na úseku předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění – kontroly, rozhodnutí

V rámci SZD bylo provedeno **celkem 1 129 kontrol**, tedy o 185 kontrol víc než ukládal pro rok 2016 kontrolní plán (944 kontrol). Důvodem překročení počtu plánovaných kontrol bylo nastavení kontrolního plánu (např. 100 % kontrola proočkovanosti) a potřeba vykonání kontrol na základě vyhodnocení aktuální epidemiologické situace a vyhodnocení zdravotních rizik. Kontrolní plán byl splněn na 100 % v oblasti priorit stanovených Ministerstvem zdravotnictví ČR i priorit krajských.

V rámci **celostátních priorit**, které se týkaly **zdravotnických zařízení**, bylo provedeno **celkem 62 kontrol** (106,5 % z plánovaných), z toho 32 kontrol na operačních a zákrových sálech lůžkových a ambulantních zařízení, 5 kontrol lůžkových odd. ORL, 2 kontroly urologických lůžkových oddělení, 7 kontrol pracovišť transfúzní služby a 16 kontrol na endoskopických pracovištích.

Při provádění kontrol bylo zjištěno **celkem 46 závad**. Nejvíce závad bylo zaznamenáno na operačních a zákrových sálech lůžkových a ambulantních zdravotnických zařízení. Nejčastěji zjišťované závady se týkaly chybějících dokladů o provedené technické kontrole sterilizátoru, frekvence provádění testů v PS biologickými systémy, v koncentraci dezinfekčních přípravků, chybějící zaznamenávání písemného vyhodnocení nebiologických systémů, počet chem. testů neodpovídá objemu komory sterilizátoru, není prováděn BD test a validace, závady v dodržování asepse (nesterilní tampóny a rukavice, volně uložené nekryté odběrové kapiláry). Ve všech případech byly závady projednány s provozovatelem a stanoven harmonogram jejich odstranění.

Administrativní kontrola proočkovanosti byla provedena celkem v 691 zařízeních (98,8 % z plánovaných), z toho ve 334 ambulancích praktických lékařů pro děti a dorost, počet kontrol byl oproti plánu o 4 kontroly nižší z důvodu zrušení 4 pracovišť, poskytujících tento druh péče.

Dále byla provedena **kontrola proočkovanosti** se zaměřením na **problematiku očkování proti tuberkulóze** v 357 novorozeneckých odděleních a kalmetizačních centrech (z 227 indikovaných dětí nebylo 70 očkovaných, nejčastějším důvodem byl pobyt rodin s dětmi mimo ČR, dále nedostavení se rodičů s dítětem k očkování, dočasná kontraindikace u dítěte, odmítnutí očkování rodiči). Pokud byly zaznamenány případy očkování neindikovaných dětí, jednalo se o očkování na žádost rodičů. Nebyly zjištěny nedostatky.

Kontrola proočkovanosti proti chřipce proběhla ve 115 zařízeních sociálních služeb. Nebyly provedeny kontroly ve třech zařízeních, dvě zařízení změnila status na ubytovací zařízení bez poskytování sociálních služeb, jedno zařízení bylo dosud bez klientů (jeho stavba byla oproti plánu dokončena až koncem r. 2016).

V rámci **krajských priorit** bylo provedeno **celkem 51 kontrol** (urologické ambulance 18x, oční ambulance 33x), tj. 91 % z plánovaných. V **urologických ambulancích** byly zjištěny 3 závady. Závady se týkaly provozování sterilizátorů. Nejednalo se o závady, které by bránily provozu nově zřizovaných ordinací, ale spíše o nepochopení některých principů sterilizace. V kontrolovaných **očních ordinacích** bylo zjištěno 19 závad. Nejčastěji se jednalo o závady v dezinfekci (prošlá expirace), používání nevhodných desinfekčních prostředků, používání nevhodných – neuzavřených sterilizačních obalů, neprovádění technické kontroly sterilizátoru a nepoužívání procesových testů při sterilizaci.

Ve všech případech zjištění závad bylo jejich odstranění projednáno písemně s provozovatelem.

Dále byly provedeny **jiné kontroly** v celkovém **počtu 210** (ostatní ambulantní zdravotnické zařízení 107x, ostatní lůžková zařízení 56x, zařízení sociálních služeb 45x a laboratorní provozy 2x). Ostatní lůžková zařízení byla kontrolována z důvodu epidemických výskytů onemocnění s následnou kontrolou uložených opatření, kontrol kvality pitné a teplé vody nebo teplé vody v souvislosti s výskytem onemocnění legionelózou, kontrola uložených opatření v souvislosti s výskytem virové hepatitidy typu A, v případě předchozích nedostatků v dodržování provozního řádu. V oblasti **lůžkových zdravotnických zařízení** bylo zjištěno celkem 73 závad. Týkaly se dezinfekce – nedodržení koncentrace dezinfekčních roztoků, používání vícedenních dezinfekčních roztoků, neoznačené dávkovače; dále sterilizace - špatné používání chemických testů sterilizace a nepoužívání procesových testů, nevyhovující značení sterilního materiálu; skladování a likvidace odpadů - frekvence a uložení nebezpečného odpadu, nasazování krytek; dalších - nevyčleněné pracovní plochy dle druhu činnosti, nevyhovující kvalita vody v RHB vanách, nepořádek na pracovišti, frekvence malování, křížení ploch, závady při manipulaci s prádlem, neaktuální provozní řád.

V **zařízeních sociálních služeb** byly kontroly provedeny v souvislosti s přijatými podněty, z důvodu epidemických výskytů s následnými kontrolami uložených opatření. Bylo zjištěno **celkem 55 závad**,

kteře se týkaly především dezinfekce - expirace dezinfekčních prostředků, nepoužívání OOP, uložení a frekvence likvidace nebezpečného odpadu.

V **ambulantních zdravotnických zařízeních** byly zaznamenány 73 nedostatky. Jednalo se nejčastěji o chybějící technickou kontrolu sterilizátoru a závady v oblasti dezinfekce (nevhodný prostředek, neoznačené dávkovače, nesprávná aplikace desinfekčního prostředku- postřik místo otírání), závady při dekontaminaci pomůcek, dále nevyčleněné úklidové pomůcky dle účelu použití, mikrobiologicky nevyhovující kvalita vody v rehabilitačních vanách. Nejvíce závad bylo zjištěno ve stomatologických ordinacích, proto byly stomatologické ambulance zařazeny do krajských priorit kontrolního plánu na r. 2017.

Ve všech případech zjištění závad bylo jejich odstranění projednáno písemně s provozovatelem. Ve třech případech byly uloženy sankce v příkazním řízení, v jednom případě (stomatologická ambulance) bylo přistoupeno k omezení činnosti ordinace do doby odstranění zjištěných závad.

V **laboratorních provozech** nebyly shledány závady.

V rámci SZD bylo **provedeno 62 odběrů pitné vody**, z toho 4 odběry v souvislosti s výskytem infekčního onemocnění. Z nich celkem 16 nevyhovělo legislativním požadavkům. Dále bylo **odebráno 106 vzorků teplé vody**, z nichž 35 nevyhovělo požadavkům. Dále byly provedeny **stěry z prostředí**. Celkem bylo provedeno 127 stěrů, z nichž nevyhovělo 17 vzorků. V rámci **prevence legionelóz** byly odebrány vzorky vod z koupelových van ve zdravotnických zařízeních. Z celkového počtu 55 vzorků nevyhověly 24. Nevyhovující výsledky byly vždy s provozovatelem projednány a byla zjednána náprava.

Dále bylo **vyšetřeno 38 vzorků na fagotypizaci salmonel**.

Bylo **provedeno celkem 42 kontrol sterilizační účinnosti sterilizátorů**. Všechny vyhověly legislativním požadavkům.

Kontroly dozorovaných zařízení:

Tabulka č. 16: Přehled o provedených kontrolách podle typu zařízení k 31.12.2016

Předmět kontroly	Počet dozorovaných zařízení	Počet provedených kontrol	Podíl zkontrolovaných zařízení * (v %)
A Zdravotnická zařízení			
Operační a zákrokové sály	103	32	31
ORL – lůžková oddělení	5	5	100
Urologická lůžková oddělení	4	2	50
Transfuzní služba	8	7	87,5
Endoskopická pracoviště	41	16	39
Urologické ambulance	41	18	42
Oční ambulance	65	33	43,9
Ostatní lůžková zdravotnická zařízení	188	56	29,7
Ostatní ambulantní zdrav. zařízení	2 573	107	4,2
Laboratorní provozy	58	2	3,4

Předmět kontroly	Počet dozorovaných zařízení	Počet provedených kontrol	Podíl zkontrolovaných zařízení * (v %)
B Zařízení sociálních služeb			
Zařízení sociálních služeb	117	45	38,5
C Kontrola proočkovanosti			
Kontrola proočkovanosti - ambulance praktických lékařů pro děti a dorost	338	334	98,8
Kontrola proočkovanosti u PLDD a v kalmetizačních centrech (děti nar. 2012)	361	357	98,9
Kontrola proočkovanosti proti pneumokok. nákazám - zdrav. zařízení	338	334	98,8
Kontrola proočkovanosti proti chřipce v zařízení sociálních služeb	118	115	97,5
CELKEM	4 358	1 463	33,5

* za předpokladu, že 1 kontrola = 1 zkontrolované zařízení

Tabulka č. 17: Počet hlášených případů a nemocnost u vybraných nákaz v letech 2015 a 2016

Vybraná onemocnění	2015		2016		Rozdíl v nemocnosti oproti roku 2015 (v %)
	Absolutní počet	Nemocnost na 100 tis. obyv.	Absolutní počet	Nemocnost na 100 tis. obyv.	
Bakteriální alimentární nákazy (dg. A01–A05)	4 733	363,5	5 142	391,0	+8,6
Průjmy virové etiologie a nezjištěného agens (dg. A08, A09)	1 468	112,7	1 639	124,6	+11,6
Klíšťová encefalitida (dg. A84.1)	38	2,9	52	4,0	+36,8
Lymeská borrelióza (dg. A69.2)	383	29,4	481	36,6	+25,5
Virové hepatitidy (dg. B15 – B18)	244	18,7	267	25,5	+9,4
Neuroinfekce (dg. A39, A86- A89, G00, G51, G61)	69	5,3	86	5,6	+24,6

3.3.4 Řešené podněty a oznámení

Řešeno bylo **celkem 49 podnětů**, z nichž se 25 týkalo pouze oblasti v kompetenci protiepidemického odboru, 4 podněty byly řešeny ve spolupráci s odborem HVPBU, 3 podněty byly řešeny ve spolupráci s odborem HOK, a 2 podněty se týkaly školských zařízení, takže byly řešeny ve spolupráci s odborem HDM.

Podněty se z největší části týkaly poskytování zdravotních služeb – celkem 10 podnětů. Jednalo se jednak o upozornění na opakovaný výskyt některých onemocnění, vybavení, kvality úklidu, využívání OOPP. Další nejvíce řešenou oblastí byl výskyt potkanů (v 6 případech), poskytování služeb v zařízeních

sociálních služeb (5 podnětů) a výskytu hmyzu v ubytovacích zařízeních (3 podněty). Nejméně podnětů se týkalo školských zařízení, kde byl řešen jednak výskyt svrabu, jednak úroveň školního stravování.

Ze všech řešených podnětů u 14 z nich nebyla prokázána pochybení, na něž bylo upozorňováno, takže byly uzavřeny jako neoprávněné, v 8 případech byla prokázána oprávněnost těchto podnětů a v 7 případech částečná oprávněnost, následně byla nařízena opatření k odstranění nedostatků. Zbýlých 5 podnětů bylo pro nepříslušnost OOVZ k řešení postoupeno kompetentním úřadům.

3.3.5 Sankce

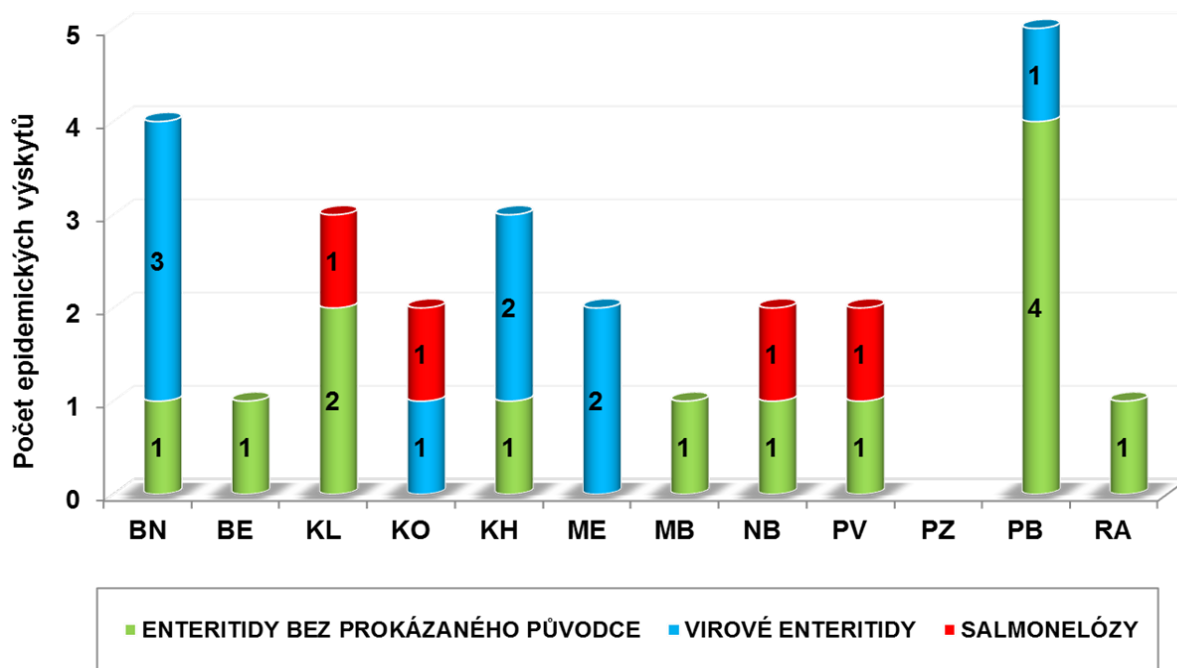
Byly uloženy tři pokuty v příkazním řízení v celkové výši 33 000 Kč, z toho 2x formou příkazu na místě. 1x se jednalo o nedostatky v dezinfekci a sterilizaci ve stomatologické ordinaci, 1x za opakované nedostatky v provozu ordinace ve zdravotnickém zařízení, 1x za provozní nedostatky vedoucí k vypuknutí epidemického výskytu salmonelóz v zařízení sociálních služeb.

3.3.6 Specifické činnosti odboru

Na základě hlášených **13 747** sporadických onemocnění bylo provedeno **9 312 epidemiologických šetření v ohnisku a nařizována protiepidemická opatření**. V rámci **26 epidemických výskytů**, kdy onemocnělo celkem 1 318 osob, bylo **provedeno celkem 1 397 šetření** a bylo **vydáno celkem 1 132 rozhodnutí o opatřeních k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění**. Dále bylo vydáno 566 rozhodnutí k provoznímu řádu zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb a 1 rozhodnutí o pozastavení výkonu činnosti do odstranění závady.

Hlášeno bylo **26 epidemických výskytů alimentárních onemocnění** – 4x salmonelóza, 9x virové enteritidy (8x noroviry, 1x rotaviry) a 13x enteritidy s nezjištěným původcem. Zdroj se podařilo prokázat pouze v 6 případech. Vehikulum nákazy se podařilo prokázat ve 3 případech salmonelóz, v 1 případě norovirová epidemie a v 1 případě virové epidemie s nezjištěným agens. Etiologické agens nebylo v 13 případech zjištěno.

Graf č. 1: Přehled epidemických výskytů v roce 2016 dle jednotlivých okresů a diagnóz

Úkoly hlavního hygienika ČR

Pravidelně v týdenních intervalech byla sbírána **data o výskytu akutních respiračních infekcí (ARI) a s chřipkovým onemocněním (ILI) od praktických lékařů**, v jednotlivých věkových skupinách v rámci reprezentativního vzorku populace, která jsou dále zpracovávána. V rámci sentinelu byly během chřipkové sezóny zajišťovány odběry biologického materiálu na virologické vyšetření v příslušné NRL.

Dalším úkolem HH bylo **hlášení závažných případů chřipky**. Osloveni byli poskytovatelé lůžkové péče v regionu a požádáni o hlášení závažných případů chřipky.

V týdenních intervalech byla zajišťována **aktivní surveillance akutních chabých paréz** u dětí do 15 let věku na neurologických odděleních nemocnic v kraji.

Bylo zjišťováno provádění **očkování proti rotavirovým infekcím** v ordinacích PLDD.

Každoročně je podáváno **hlášení o novorozencích HBsAg pozitivních matek** na základě průběžně získávaných dat od příslušných PLDD.

2x ročně je MZ hlášeno **vyšetření Chlamydia trachomatis z laboratoří**, 4x ročně kontrola a sumarizace proměnných u **invazivních pneumokokových onemocnění**, 1x ročně probíhá **zmapování aktivit prevence HIV/AIDS ve všech okresech Středočeského kraje**.

Na pracovišti v Rakovníku a Mladé Boleslavi je jedenkrát měsíčně prováděn odběr splaškové vody z ČOV na **vyšetření poliovirů** a její transport na SZÚ Praha.

Průběžně probíhá **spolupráce s orgány veterinární správy** – předávání informací o výskytu infekčních onemocnění z potravin v souladu s metodickým pokynem.

Celkem byla vypracována 3 stanoviska v rámci připomínkových řízení k návrhům nových právních předpisů a novelám stávající legislativy v oboru.

3.3.7 Další činnosti odboru

Mezi **ostatní odborné výkony**, které byly pracovníci protiepidemického oddělení plněny, patří zejména verifikace dotazníků uživatelů drog, zajišťování podkladů pro drogovou problematiku, tvorba podkladů pro výroční zprávu a zprávu o činnosti, výroční statistiky.

Konzultační činnost je poskytována zdravotnickým pracovníkům i široké veřejnosti. Konzultace probíhají telefonicky či při osobním jednání. Přesný počet není evidován.

Bylo zodpovíráno velké množství dotazů týkající se výskytu vší a streptokokových onemocnění v dětských kolektivních zařízeních. Byly rozeslány informační materiály týkající se tohoto problému. Tyto situace byly projednávány jak s kolegyněmi z odboru HDM, tak s řediteli příslušných kolektivních zařízení.

Tým pro VNN (5 dvoučlenných výjezdních skupin) se účastnil cvičení v Těchoníně vzdělávacích akcí pořádaných IPVZ Praha k problematice VNN. Průběžně pracuje na tvorbě a aktualizaci vnitřních dokumentů týkajících se VNN, spolupracuje se složkami IZS. V roce 2016 neproběhl žádný epidemický výskyt onemocnění s mezinárodním významem s výjimkou nálezů Zika virem v jižní Americe. Vůči osobám, které importovaly toto onemocnění do ČR a Stč. kraje, tým VNN nevyvíjel žádné aktivity, KHS pouze informovala veřejnost o rizicích na svých webových stránkách.

Tři pracovníci odboru pravidelně provádějí **pedagogickou činnost** na 2 středních a vyšších odborných zdravotnických školách (Mladá Boleslav, Nymburk, Kolín). Dále byla přednesena přednáška pro studenty SZŠ a VOŠ Příbram na téma činnost HS, přednáška pro hlavní sestry ZZ ve Středočeském kraji, přednáška na téma „Epidemie VHA v Domově Svojsice“ na společném semináři s ÚVN Praha, přednáška na téma „Hygiena rukou“ na poradě sester z operačních provozů, přednáška pro seminář KHS Stč. kraje a ÚVN Praha „Hepatitidy pohledem epidemiologa“, 2 přednášky na téma „Ochrana veřejného zdraví, předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění“ pro seminář pro poskytovatele pobytových a sociálních služeb v oblasti zdravotní péče (pořádající KÚ Stč. kraje), kurz pro sanitáře na téma „Základy mikrobiologie, imunologie a epidemiologie“, seminář pro pracovníky sociálních služeb, pořádající KÚ

Stč. kraje, na téma „MRSA, přijetí klienta s MRSA, bariérová ošetřovatelská technika“, přednáška pro Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o. p. s. na téma „Protiepidemická opatření – péče ve vlastním sociálním prostředí klienta“. Celkem bylo proškoleno 177 osob.

V rámci **komunikace s médii** bylo odpovídáno průběžně na dotazy médií na aktuální témata.

Pro zaměstnance odboru EPI jsou pravidelně jednou měsíčně v sídle KHS pořádány **odborné semináře**, které se zabývají aktuální problematikou, a kam jsou zváni odborníci z jiných oborů. Všichni zaměstnanci, kteří byli vysláni na vzdělávací akce pořádané mimo KHS, připravují pro ostatní kolegy sdělení z těchto školicích akcí.

Pracovníci protiepidemického odboru se v počtu 151 osob v průběhu celého roku 2016 zúčastnili celkem 32 vzdělávacích akcí. 1 seminář pořádala KHS společně s ÚVN Praha

3.4 ODBOR HYGIENY VÝŽIVY A PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ

3.4.1 Popis činnosti odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání

Odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání (dále též „HVaPBU“) sleduje vliv výživy na zdraví populace v konkrétním životním a pracovním prostředí z hlediska podmínek a příčin vzniku a šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění a ostatních poruch zdraví. Z výsledků dozorové činnosti hodnotí zdravotní rizika, k jejich odstranění či zmírnění pracovníci odboru stanovují a prosazují preventivní nebo represivní opatření.

Pracovníci odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání jako zaměstnanci orgánu ochrany veřejného zdraví plní zejména tyto úkoly:

- plánují, organizují, řídí a provádí státní zdravotní dozor:
 1. v oblasti poskytování stravovacích služeb podle předpisů Evropské unie, zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;
 2. v oblasti bezpečnosti potravin při zjišťování příčin poškození nebo ohrožení zdraví spotřebitele, nebo zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin podle předpisů Evropské unie, zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách, ve znění pozdějších předpisů;
 3. v oblasti předmětů běžného užívání (dále jen „PBU“) podle předpisů Evropské unie a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů; a zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- podílí se na šetření alimentárních nákaz v provozovnách, kde jsou vykonávány činnosti epidemiologicky závažné, tj. při výrobě, při uvádění potravin do oběhu, a ve stravovacích službách, a navrhuje příslušná opatření k zamezení jejich šíření;
- kontrolují provedení příslušných opatření ve stravovacích službách v souvislosti s hlášením nebezpečných výrobků evropským Systémem rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF);
- kontrolují zdravotní nezávadnost PBU, především v oblasti nově zaváděných technických zařízení, nových materiálů a velkých technologických celků;
- zajišťují provedení příslušných opatření v oblasti PBU v souvislosti s hlášením nebezpečných výrobků evropským Systémem rychlého varování RAPEX a RASFF popř. jiných orgánů v oblasti PBU;

- prověřují znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví u fyzických osob vykonávajících činnost epidemiologicky závažnou dle § 19 odst. 4 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů;
- ověřují rozsah znalostí pro získání osvědčení prokazujícího znalost hub podle vyhlášky č. 475/2002 Sb., o zkoušce znalosti hub;
- plní povinnosti KHS jako dotčeného správního orgánu v řízeních vedených podle zvláštních předpisů, které se dotýkají zájmů chráněných orgánem ochrany veřejného zdraví v daném oboru;
- řeší podněty spotřebitelů, orgánů státní správy a samosprávy v oblasti stravovacích služeb, PBU a bezpečnosti potravin.

3.4.2 Preventivní dozor

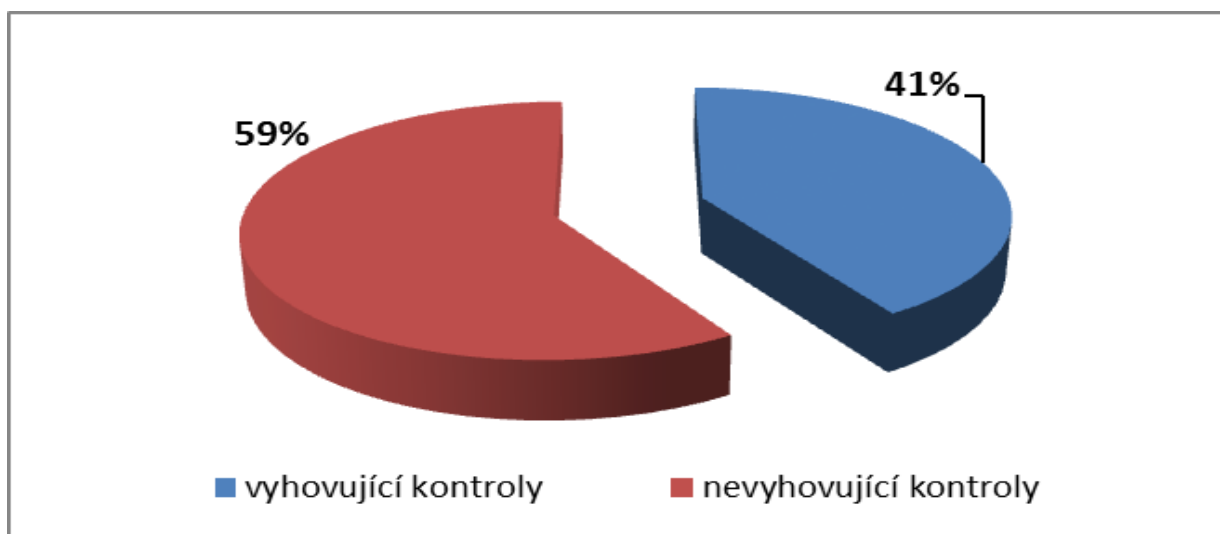
V rámci preventivního hygienického dozoru bylo v roce 2016 **vydáno celkem 812 závazných stanovisek**. Dílčích stanovisek k projektům i kolaudacím pro jiné odbory KHS bylo vydáno 119. V rámci odboru HVaPBU bylo v roce 2016 vydáno celkem 18 negativních stanovisek.

3.4.3 Státní zdravotní dozor (kontroly, rozhodnutí) – v členění na SZD HV a SZD PBU

1) Kontrolní plány

Pro **obor hygieny výživy** byl pro rok 2016 stanovený počet kontrol 2 000. Provedeno bylo celkem **2 196 kontrol**. V **oboru PBU** byl počet předepsaných kontrol 290, provedeno bylo **celkem 280 kontrol**.

Graf č. 2: Provedené kontroly – oblast HV (v %)

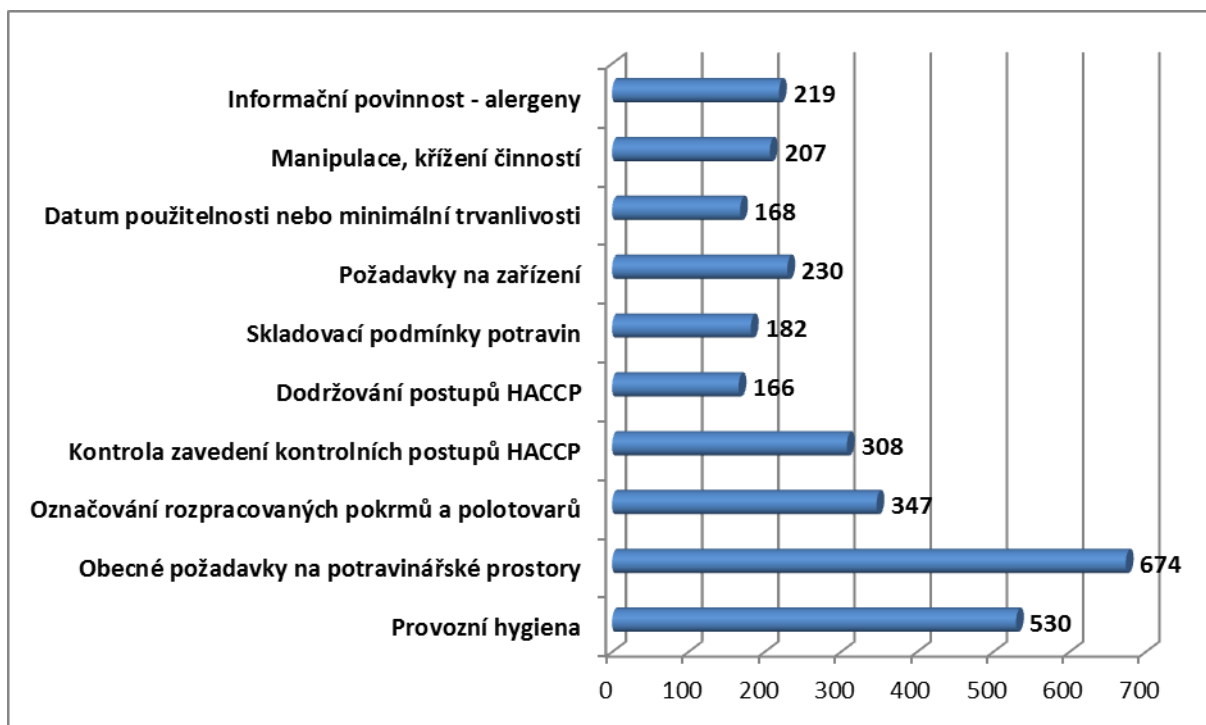

*Za nevyhovující kontroly se považují ty, kde byla zjištěna minimálně 1 závada.

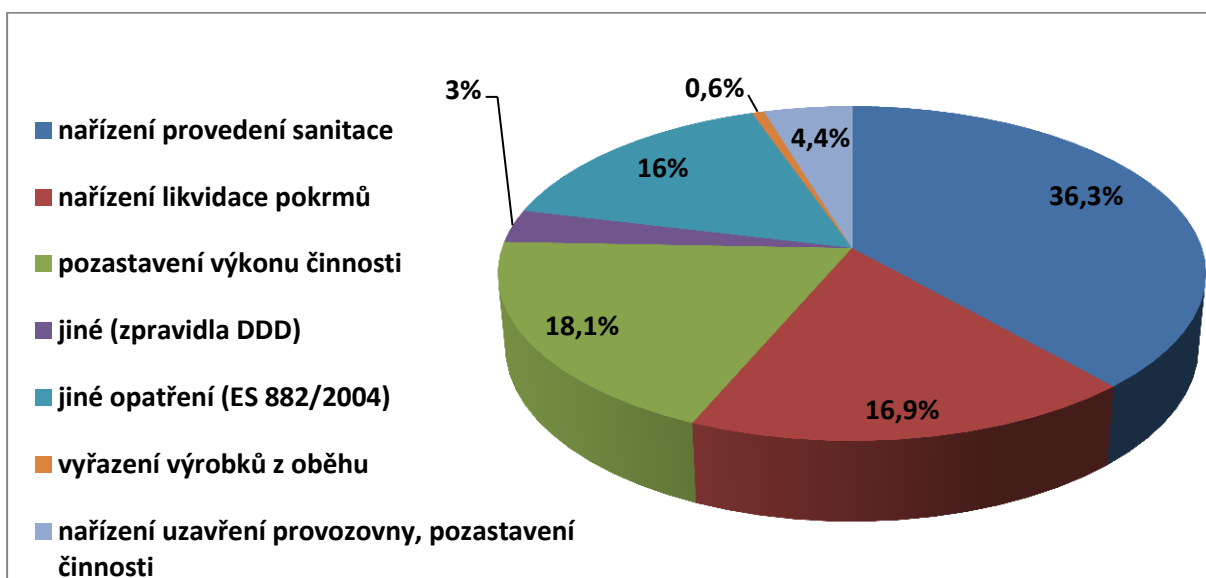
2) Běžný hygienický dozor oboru hygieny výživy

Ve Středočeském kraji bylo evidováno **celkem 3 801 provozoven podléhajícím dozoru OOVZ**. V rámci změn kompetencí bylo do dozoru SZPI „předáno“ celkem 3 348 provozoven. V roce 2016 bylo KHS **zkontrolováno 1 930 provozoven, tj. 50,8 %**. Nejčastěji byly zjišťovány nedostatky spočívající v nedostatečné úrovni provozní hygieny, v obecných požadavcích na potravinářské prostoty, označování rozpracovaných pokrmů a polotovarů, zavedení stálých postupů na zásadách HACCP či jejich nedodržování, v uvádění pokrmů do oběhu či v nesprávném skladování potravin a pokrmů (viz graf č. 3). Nejčastěji ukládaná opatření představuje graf č. 4.

Graf č. 3: Nejčastěji zjišťované závady – oblast HV

Graf č. 4: Nejčastěji ukládaná nápravná opatření – oblast HV (v %)

Spolupráce s jinými dozorovými orgány probíhala bez větších problémů a na profesionální úrovni. Jednalo se například o ostatní orgány v oblasti dozoru nad bezpečností potravin – Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci a Krajskou veterinární správu Státní veterinární správy, kde se intenzita komunikace ještě zvýšila v souvislosti s kompetenčními změnami v oblasti dozoru nad stravovacími službami od 1. 1. 2015. Dalšími spolupracujícími institucemi byly i jednotlivé orgány místní samosprávy, zejména stavební odbory. Dále v jednotlivých případech a kauzách bylo spolupracováno i s Celní správou, Policií ČR případně ČOI. V rámci konkrétní společné akce v oblasti PBU s orgány celní správy bylo odebráno před propuštěním do volného oběhu 9 vzorků hraček z měkčených plastů.

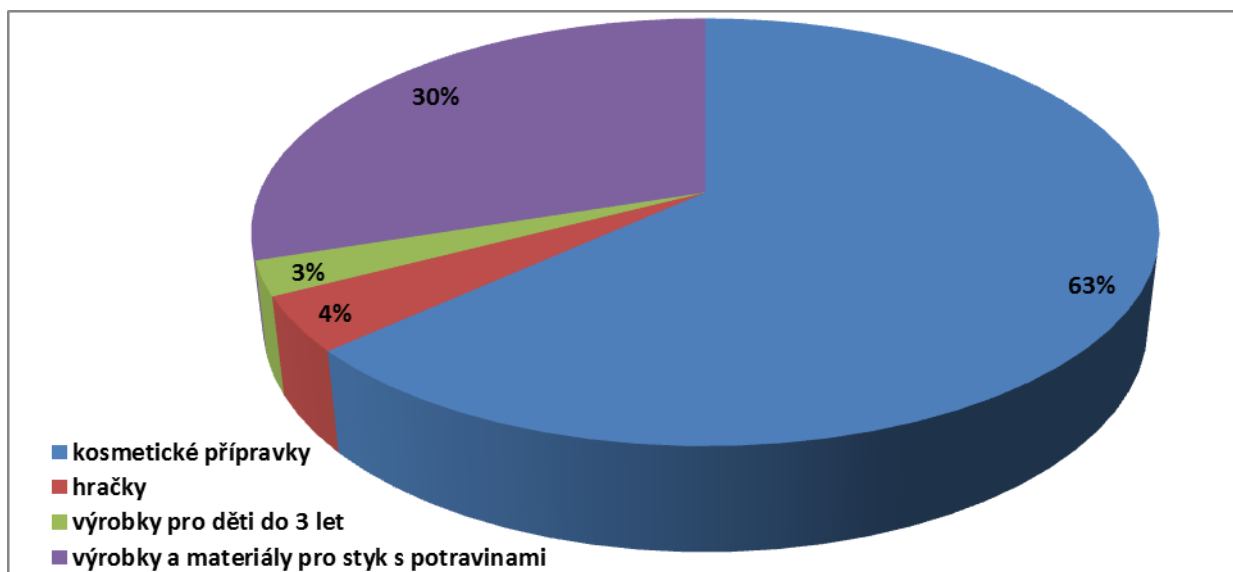
3) Vzorčky v oboru hygieny výživy

Odběr vzorků a jejich analýzy byly v roce 2016 prováděny obdobně jako v letech předchozích – odebráno bylo celkem 657 vzorků.

Odebrané vzorky byly podrobeny celkem 1 154 analýzám – 362x mikrobiologické vyšetření (31,4 %), 298x chemické rozbory (25,8 %), 465x senzorické posouzení (40,3 %) a 35x stanovení výživové a energetické hodnoty pokrmu (3%). Rozsah mikrobiologického vyšetření byl směřován na kontrolu bezpečnosti potravin a pokrmů, tj. bakteriální původce onemocnění, nejvyšší mezní hodnoty počtu mikroorganismů případně další ukazatele. Vzorky byly následně hodnoceny ve smyslu požadavků nařízení ES. V případě mikrobiologického vyšetření, byl jednoznačně nejčastěji nevyhovujícím agens *Enterobacteriaceae* (43x) u zmrzlin, dále pak Koagulazopozitivní stafylokoky (22x) a *Escherichia coli* (9x) dále následují již jen ojedinělé případy nadlimitního zjištění CPM (2x), kvasinek (3x), *Bacillus cereus* (2x) a plísní (1x). Chemická vyšetření nevyhověla zejména v ukazateli obsah soli/Na (35x) ve vzorcích celodenní stravy v souvislosti se zjišťováním výživové hodnoty pokrmů, dále v ukazateli produkty tepelné degradace tuků (8x) v souvislosti s kvalitou fritovacích olejů a v obsahu barviv (1x). Senzorické hodnocení surovin, polotovarů, rozpracovaných i finálních pokrmů je běžnou součástí SZD (nevyhovující vzhled – 65x, vůně – 43x a textura 27x).

4) Běžný hygienický dozor obor hygieny PBU

Graf č. 5: Kontrolované výrobky – oblast PBU (v %)

Kontrolní plán na rok 2016 stanovil pro oddělení hygieny PBU 290 kontrol u podnikatelských subjektů - výrobců, dovozců a distributorů předmětů běžného užívání a minimálně odběr 11 vzorků PBU. Provedeno bylo celkem 280 kontrol u výrobců, dovozců a v tržní síti a bylo zkontrolováno 463 výrobků/materiálů, z toho bylo zkontrolováno 55 výrobků na internetovém prodeji a odebráno 63 výrobků pro laboratorní vyšetření.

Řešeno 1 oznámení ze systému RASFF - Alert notifikaci 2016.0685, týkající se keramické dětské 3 - dílné sady (talíř, miska, kelímek), u níž došlo k překročení limitu migrace kadmia a kobaltu - distributor byl informován, výrobky byly již v době oznámení vyprodány.

Řešeno 1 oznámení ze systému pro rychlou výměnu informací Evropských společenství (RAPEX) - notifikace č. 152/2016, týkající se kosmetického přípravku s označením zn. Bomb Cosmetics, First Love (koupelový špalíček nebezpečný svou zaměnitelností s potravinou). Výrobek byl stažen z prodeje – distributor nebyl od výrobce informován.

V roce 2016 bylo v rámci 177 (64 kosmetické přípravky, 108 hračky, 5 výrobky pro děti do 3 let) hlášení výrobků v systému včasného varování RAPEX provedeno celkem 42 šetření při vyhledávání notifikovaných kosmetických přípravků, 45 šetření pro hračky a 15 šetření kontrol pro výrobky pro děti do 3 let. V letošním roce nebyl nalezen na území Středočeského kraje žádný z notifikovaných výrobků.

Dále bylo provedeno v rámci vyhledávání vyhlášených nebezpečných výrobků (36 výrobky přicházející do styku s potravinami, 187 kosmetické přípravky, 34 hračky) **67 kontrol** - 46 pro kosmetické přípravky, 13 pro předměty určené pro styk s potravinami, 8 pro hračky. Bylo nalezeno 6 ks potravinové fólie, EAN: 8594054091050 a 1 ks alobalu, EAN: 8595593200057 bez označení osoby odpovědné za uvedení na trh. Prodejce předměty určené pro styk s potravinami zlikvidoval. Dále byly zjištěny v prodeji kosmetické přípravky: 1 ks laku na nehty ve skleněném flakónu ve tvaru těla kačenky a 51 ks různých parfémových vod (20 ks fahrenheit, 7 ks VIP, 1 ks lolita, 11 ks play, 12 ks anais anais) bez uvedení osoby odpovědné za uvedení na trh. Prodejci v rámci nápravného opatření nebezpečné výrobky v době kontroly zlikvidovali.

Na základě výsledků odběrů vzorků bylo na MZ ČR v roce 2016 zasláno 15 oznámení o výskytu výrobků nesplňujících požadavky na bezpečnost. Jednalo se o výrobky – 5x hračka, 7x kosmetický přípravek z toho 2 přípravky pro nevyhovující výsledky mikrobiologické čistoty a 5 kosmetických přípravků obsahující ve značení zakázané látky, 3x předměty určené pro styk s potravinami.

Výrobky po došetření distribučního řetězce byly následně oznámeny MZ ČR do systémů rychlého varování (RASFF, RAPEX).

Internetový prodej

Provedeno celkem 34 kontrol internetových obchodů s odběrem 24 vzorků v rámci kontrolního nákupu - 20 pro laboratorní účely (11 kosmetické přípravky, 2 výrobky pro děti do 3 let, 7 výrobky přicházející do styku s potravinami), pro kontrolu značení (3 kosmetické přípravky, 1 výrobek přicházející do styku s potravinami), celkem zkontrolováno u provozovatelů e-shopu 55 výrobků (11 výrobků přicházejících do styku s potravinami, 42 kosmetické přípravky, 2 výrobky pro děti do 3 let).

Celkem 11 vzorků kosmetických přípravků (**„dále jen KP“**) (tenzidové přípravky s označením “bio“ nebo přípravky určené pro děti – šampony, pěny do koupele, sprchové gely) odebrány pro kontrolu mikrobiologické čistoty. Dva kosmetické přípravky nevyhověly. 3 výrobky KP zakoupeny na 2 e-shopech výrobců pro ověření značení a předložení povinné dokumentace. V 1 případě výrobek stažen z prodeje. V dalším případě výrobce v rámci nápravného opatření zrušil e-shop, neboť nevyráběl v prostorách k tomu určených a neměl k přípravkům povinnou dokumentaci. Za zjištěné nedostatky byla udělena sankce. Dále provedeno 8 kontrol u provozovatelů e-shopů nabízejících kosmetické přípravky se zaměřením na značení přípravků, použitá tvrzení, plnění dalších povinností. V rámci řešení 4 podnětů výrobci KP nabídky na e-shopech (fler.cz, sbazar.cz) zrušily. Bylo zkontrolováno značení u cca 42 kosmetických přípravků. 16 KP nevyhovělo - některé nedostatky ve značení odstraněny v rámci nápravných opatření. Za uvedení na trh KP např. bez údajů o složení a označení šarže, uvedení kosmetických přípravků na trh (e-shop) bez zhodnocení bezpečnosti, nesplnění oznamovací povinnosti do CPNP byly uděleny sankce.

Odebráno 6 vzorků výrobků určených pro styk s potravinami (**dále jen „VPSP“**) pro ověření obsahu olova a kadmia v plastovém nebo silikonovém materiálu - vzorky vyhověly. 1 vzorek VPSP odebrán v rámci podnětu – ohřívač vody pro kojeneckou výživu vyhověl senzorickým a migračním zkouškám. Kontrolním nákupem zakoupen 1 melaminový hrníček pro ověření značení a prohlášení s vyhovujícím výsledkem. Při kontrole e-shopu pro velkoobchody odstraněny nedostatky ve značení VPSP (např. doplnění podmínek použití v českém jazyce) během kontroly opravou tištěných etiket v případě odběru.

Odebrány 2 výrobky pro děti do 3 let (**dále jen „VPD“**) – letní botičky vyhověly ve sledovaném parametru na nepřítomnost dimethyl-fumarátu v materiálu obuv. Z hlediska nevyhovujícího značení nevyhověl 1 VPD (udělena sakce).

Nevyhověly pouze 2 KP odebrané na e-shopech z hlediska laboratorního vyšetření, z hlediska nevyhovujícího značení. Z hlediska dokumentace nevyhovělo 16 KP, 1 VPD. Předpoklad uvádění na trh výrobků nesplňující migrační limity se u odebraných vzorků nepotvrdil.

5) Vzorky v oboru hygieny PBU

V roce 2016 bylo laboratorně vyšetřeno celkem 63 vzorků odebraných v tržní síti a na e-shopech - 43 tržní síť, 20 internetový prodej. Z toho v rámci regionálních akcí odebráno 43 vzorků - 15 hraček z měkčeného plastu na ověření přítomnosti zakázaných esterů kyseliny ftalové v tržní síti, 11 kosmetických přípravků za účelem mikrobiologického vyšetření tenzidových výrobků na e-shopu, 15 předmětů určených pro styk s potravinami pro ověření migrací olova a kadmia a stanovení primárních aromatických aminů, 2 předměty pro styk s potravinami při šetření podnětu, 3 kosmetické prostředky na základě podnětu, 16 vzorků v rámci cíleného celostátního úkolu HH ČR (3x VPD, 3x HR, 3 x KP, 8 x VPSP).

Celkem nevyhovělo 10 vzorků – 5x hračky (**dále jen „HR“**) z tržní sítě, prokázán obsah zakázaných esterů kyseliny ftalové u měkčených plastových hraček, 3x VPSP migrace primárních aromatických aminů z polyamidového náčiní, 2x kosmetické přípravky nevyhověly požadavkům na mikrobiologickou čistotu (e-shop).

6) Rozhodnutí

Celkem bylo ve 160 případech provozovatelům uloženo provést následující opatření: 55x nařízena sanitace, 25x nařízeno zneškodnění či likvidace potravin, 28x pozastaven výkon činnosti do doby odstranění závady, 7x nařízeno uzavření provozovny, 4x nařízena ochranná DDD. Dále bylo 24x dle čl. 54 odst. 2 písm. h) Nařízení (ES) č. 882/2004, nařízeno vyřazení potravin z použití ve stravovací službě, 2x nařízeno vyřazení výrobků z oběhu, 1x pozastavení uvedení na trh a 4x uložení povinnosti náhrady nákladů dodatečné kontroly.

Ve 3 případech bylo vydáno rozhodnutí o námitkách s tím, že podané námitky byly zamítnuty.

3.4.4 Řešené podněty a oznámení

V roce 2016 bylo na KHS Středočeského kraje doručeno na odbor hygieny výživy a PBU celkem 337 podnětů a oznámení k vykonání státního zdravotního dozoru, z toho 28 anonymních podání. Pro věcnou či místní nepříslušnost jiným kompetentním dozorovým orgánům státní správy (SZPI, KVS, ČOI, stavební odbory městských úřadů, SVS, KHS jiného kraje, finanční úřady, městská či cizinecká policie, úřad práce) bylo postoupeno k dalšímu řízení 109 podání.

Obor hygieny výživy

Bylo přijato 314 podnětů a oznámení k výkonu státního zdravotního dozoru, z toho 25 anonymních podání. Pro věcnou či místní nepříslušnost jiným kompetentním dozorovým orgánům státní správy (SZPI, KVSS, ČOI, SÚ, SVS, KHS jiného kraje, FÚ, městská či cizinecká policie, úřad práce) bylo postoupeno k dalšímu řízení 101 podání.

Bylo provedeno 213 šetření, v indikovaných případech bylo postupováno v součinnosti s jinými úřady státní správy (celní úřad, stavení úřad apod.). Z tohoto počtu bylo na základě šetření podnětů vyhodnoceno 108 v kategorii jako oprávněné nebo částečně oprávněné, 105 jako neoprávněné. Podnětů na zdravotní obtíže po požití potravin nebo pokrmu bylo šetřeno celkem 106.

Na základě podnětů na zdravotní obtíže po konzumaci potravin bylo provedeno 18 kontrol v prodejnách potravin a 2 kontroly ve výrobních potravin.

Obor hygieny PBU

Bylo přijato celkem 23 podnětů od spotřebitelské veřejnosti (20 KP z toho 11 na e-shopy, 2 VPSP z toho 1 na e-shop, 1 VPD - následně spotřebitelem stažen), z toho 3 anonymní. Osm podnětů na KP bylo postoupeno, 1 podnět šetřen v roce 2017, 2 podněty šetřeny ve spolupráci s jiným dozorovým orgánem a následně postoupeny (SÚKL, Živnostenský úřad).

Celkem bylo v roce 2016 šetřeno 13 podnětů podaných spotřebitelskou veřejností, z toho 2 podněty na KP byly prokázány, 9 podnětů nebylo prokázáno (2 VPSP, 7 KP). V rámci šetření odebrány 2 vzorky pro laboratorní analýzu s vyhovujícím výsledkem – migrace olova a kadmia z keramického hrnku a ověření migrace látek a senzorických vlastností z ohřívače vody pro dětskou výživu. Za zjištěné nedostatky u prokázaných podnětů, které se týkaly nevyhovujícího značení kosmetických přípravků, byly uděleny sankce.

3.4.5 Sankce

V roce 2016 bylo za odbor hygieny výživy a PBU uloženo celkem 448 sankcí v celkové výši 1 943 500 Kč.

Obor hygieny výživy

V roce 2016 bylo uloženo celkem 438 sankcí ve výši 1 895 000 Kč. V blokovém řízení uloženo 27 sankcí v celkové hodnotě 27 000 Kč. V rámci správního řízení bylo uloženo celkem 411 sankcí v celkové výši 1 868 000 Kč. Kromě pokut uložených dle § 92 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., byla uplatněna 1x sankce dle zákona č. 634/1992 Sb., 34x sankce dle zákona č. 110/1997 Sb. a 1x sankce dle zákona č. 379/2005 Sb. v celkové výši 154 500 Kč.

Obor hygieny PBU

V roce 2016 bylo uloženo 10 sankcí v celkové hodnotě 48 500,- Kč. 7 sankcí v hodnotě 37 000,- Kč bylo uloženo v oblasti kosmetických přípravků. Z toho 3x při kontrole internetového prodeje (11 000,- Kč) za nevyhovující značení na obale přípravků (neuvedeno složení a šarže), uvedení kosmetických přípravků na trh (e-shop) bez zhodnocení bezpečnosti, nesplnění oznamovací povinnosti do CPNP. Dále byly zjištěny opakované nedostatky ve značení KP u výrobců a distributorů (např. neuvedení povinných upozornění; uvedení funkce, která neodpovídala definici kosmetického přípravku). 1 sankce (500,- Kč internetový prodej) v oblasti VPD za uvedení na trh obuvi bez značení. 1 sankce (8000,- Kč) uložena v oblasti předmětů určených pro styk s potravinami za uvedení na trh nebezpečných předmětů bez písemného prohlášení. 1 sankce (3000,- Kč) za nepředložení nabývacích dokladů pro nebezpečnou hračku.

3.4.6 Specifické činnosti odboru

Obor hygieny výživy

1) Celostátní prioritní oblasti výkonu SZD

Jako prioritní oblast SZD z hlediska celostátního byla pro rok 2016 stanovena „Stravování pro zdravotnická zařízení a sociální služby spojené s odběrem vzorků“. V souvislosti s touto celostátní prioritou byly provedeny kontroly v 9 zařízeních poskytujících sociální služby a ve 4 zdravotnických zařízeních. Součástí kontroly bylo ve všech případech hodnocení pestrosti stravy a ve 3 zařízeních poskytujících sociální služby a ve 2 zdravotnických zařízeních byl proveden i odběr vzorku celodenní stravy v období jednoho týdne k vyhodnocení výživové hodnoty.

2) Celostátní cílené kontrolní akce – úkoly hlavního hygienika ČR

a. Sledování zdravotní nezávadnosti pokrmů a výrobků z rybího masa a mořských plodů s cílem posoudit účinnost postupů založených na zásadách HACCP

Na základě pokynu Hlavního hygienika ČR bylo provedeno celkem 36 kontrol v zařízeních poskytující stravovací služby. Ve všech případech se jednalo o provozovny typu vyvařující restaurace. V 15 zařízeních byl odebrán vzorek rybího masa nebo mořských plodů, tj. celkem odebráno 15 vzorků. V 10 případech se jednalo o vzorek pokrmu (5x losos, 3x krevety, pražma královská, pstruh), ve 4 případech se jednalo o vzorek chlazené nebo mražené suroviny (2x krevety, losos, mořský vlk) a v jediném případě byl odebrán vzorek mraženého polotovaru – tuňák žlutoploutvý sashimi, připravovaný v kontrolované provozovně.

V případě pokrmů s obsahem rybího masa či mořských plodů, určených k přímé spotřebě, byly odebírány jak vzorky, které prošly předchozí tepelnou úpravou (zejména nižší teplota / kratší doba / nerovnoměrné tepelné opracování), tak vzorky pokrmů, jenž byly připraveny z tepelně neopracovaných rybích surovin (2x tataráček z lososa).

Odebrané vzorky byly podrobeny mikrobiologickému vyšetření v rozsahu průkaz potenciálně enteropatogenních bakterií rodu *Vibrio*, průkaz a stanovení počtu bakterie *Listeria monocytogenes*, a dále chemické analýze na obsah histaminu. V žádném z analyzovaných vzorků nebyla prokázána přítomnost bakterie *Vibrio species* ani *Listeria monocytogenes* a současně pouze v jediném případě byl obsah histaminu nad mezí kvantifikace, a to v množství 58,8 mg/kg, avšak tento obsah nepřekročil limit stanovený v příslušném nařízení. Všechny vzorky tedy vyhověly v rozsahu provedených vyšetření.

Vzhledem k tomu, že v rozsahu provedených kontrol byly v některých případech zjištěny závažné nedostatky, bylo uděleno 8 finančních sankcí dle zákona č. 258/2000 Sb. v celkové výši 45 000 Kč. V jednom případě byla vydána pokuta dle zákona č. 258/2000 Sb. ve spojení se zákonem č. 634/1992 Sb., a to ve výši 10 000 Kč. Bylo vydáno jedno nápravné opatření a to vyřazení prošlých a neznačených surovin a polotovarů z použití ve stravovací službě dle čl. 54 odst. 1, 2 písm. h) nařízení 882/2004.

b. Kontrola obsahu vybraných syntetických barviv ve zmrzlínách a ledových tříštích v zařízeních poskytujících stravovací služby a na sledování jejich zdravotní nezávadnosti z hlediska mikrobiální kontaminace s cílem ověřit bezpečnost zmrzlin a ledových tříští

Na základě pokynu Hlavního hygienika ČR bylo provedeno celkem 64 kontrol, při kterých bylo zkontrolováno 56 zařízení poskytující stravovací služby. V 8 provozovnách byla provedena opakovaná kontrola.

V rámci cíleného státního zdravotního dozoru bylo odebráno celkem 24 vzorků zmrzlin a 13 vzorků ledových tříští ke kvantitativní a kvalitativní chemické analýze na obsah vybraných syntetických barviv – E 102 tartrazin, E 104 chinolinová žluť, E110 žluť SY, E122 azorubin, E124 ponceau 4R, E 129 Allura Red AC, E 131 patentní modř V, E132 indigotin a E133 brilantní modř. Přednostně byly odebírány vzorky intenzivně zbarvené.

Bylo odebráno 17 vzorků točené a 7 vzorků porcované zmrzliny s různými příchutěmi. Ve 20 případech se jednalo o zmrzlinu, která byla vyrobena studenou cestou a ve 4 případech o zmrzlinu vyrobenou teplou cestou. Ledové tříště byly vyrobeny smícháním sypké směsi s pitnou vodou.

Všechny odebrané vzorky vyhověly v rozsahu provedených stanovení platným právním předpisům co do povolené přítomnosti i obsahu syntetických barviv dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008, o potravinářských přídatných látkách, ve znění pozdějších dodatků (dále jen „nařízení 1333“).

V rámci cíleného státního zdravotního dozoru bylo dále odebráno celkem 100 vzorků zmrzlin (včetně opakovaných odběrů) a 23 vzorků ledových tříští k mikrobiologickému vyšetření v ukazatelích *Listeria monocytogenes*, *Salmonella sp.*, *Enterobacteriaceae*, koagulázopozitivní stafylokoky, popřípadě kvasinky a plísňe. Dále byly odebrány celkem 4 vzorky sypkých směsí pro výrobu zmrzliny k mikrobiologickému

vyšetření v ukazateli Enterobacteriaceae. Z tohoto počtu bylo 40 zmrzlin točených a 9 porcovaných. Přednostně byly odebírány vzorky zmrzlin vyrobené studenou cestou (celkem 45), vyrobené teplou cestou (celkem 4), zejména je-li přidáváno čerstvé nebo zmražené ovoce, a u nichž existuje zvýšené riziko křížové kontaminace, porušení teplotního řetězce, a dalších faktorů, které mohou vést k jejich mikrobiální kontaminaci.

V 9 případech první odběr vzorku zmrzliny nevyhověl ve sledovaném ukazateli *Enterobacteriaceae* kritériím hygieny výrobního procesu dle nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. 11. 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny, ve znění dodatků (dále jen „nařízení 2073“), a dále v jednom případě byla zjištěná hodnota rovna limitu $M = 100 \text{ KTJ/g}$.

V případech nevyhovujících vzorků byly zjištěné skutečnosti projednány s kontrolovanými osobami; byla jim nařízena sanitace strojů pro výrobu točené zmrzliny za použití vhodného dezinfekčního přípravku a ve dvou případech bylo nařízeno pozastavení výroby a prodeje točené zmrzliny do doby prokázání doloženými výsledky, že zmrzlina vyhovuje v ukazateli Enterobacteriaceae.

Vzhledem k tomu, že v rozsahu provedených kontrol byly v některých případech zjištěny nedostatky, bylo uloženo 22 sankcí v celkové výši 60 000,-Kč. Dále bylo uloženo v 10 případech nápravné opatření a to v osmi provozovnách bylo nařízeno provedení sanitace (v sedmi případech sanitace výrobníku zmrzliny při nevyhovujících výsledcích laboratorních rozborů v ukazateli *Enterobacteriaceae* a v jednom případě sanitace celé provozovny) a ve dvou provozovnách bylo nařízeno pozastavení výroby a prodeje zmrzliny.

3) Krajské prioritní oblasti výkonu SZD, regionální úkoly

a. Monitoring kvality fritovacích olejů

SZD byl zaměřen na sledování kvality fritovacího oleje, který byl v době kontroly používán především ve fritézách k přípravě smažených pokrmů. Byly sledovány smyslové vlastnosti používaného oleje, teplota oleje při smažení, kritéria pro výměnu oleje a způsoby kontroly ze strany provozovatele. Celkem bylo zkontrolováno 218 zařízení stravovacích služeb. Vedle senzorického posouzení byla kvalita olejů ověřována také chemickým rychlotestem 3M „LRSM“, (jako ukazatel snižování kvality olejů využívá koncentrace volných masných kyselin), který je schopen indikovat přepálené tuky a oleje. Na základně vyhodnocení výsledku měření byl olej zařazen do příslušné kategorie – 84x čerstvý olej, 107x vyhovující kvalita oleje, 22x doporučena výměna oleje, 7x nutná okamžitá výměna oleje. Ve většině provozoven (93 %) jsou k přípravě smažených pokrmů používány jednodruhové oleje (55 % řepkový, 17,2 % slunečnicový, 19,2 % palmový, 8,4 % sojový) pouze v 7 % bylo zaznamenáno použití olejů vícedruhových. V 17 % případů byla naměřena teplota smažícího média překračující +180 °C. Kontrola kvality oleje ze strany provozovatelů zařízení společného stravování je zpravidla prováděna vizuálním posouzením. Ve 209 případech z celkového počtu kontrolovaných provozoven byl zpracován systém HACCP a v 90 provozovnách byla součástí tohoto systému také manipulace s fritovacím olejem.

b. Kontrola stánků v rekreačních oblastech v rámci jednorázových akcí

V rámci této krajské priority bylo provedeno celkem 308 kontrol v pevných stáncích (143 kontrol), v mobilních stáncích, pultech a vozících (165 kontrol). Celkem bylo 101 kontrol se závadami (procento závad 33 %), mezi nejčastěji zjišťované závady patří zavedení HACCP, provozní hygiena, stavebně technický stav, značení alergenů, skladovací podmínky potravin, uvádění pokrmů do oběhu a prošlé datum použitelnosti a minimální trvanlivosti. Uloženo bylo celkem 17 opatření, nejčastěji sanitace a 35 pokut v celkové výši 102 500 Kč.

c. c) Kontrola poskytování informací o alergenech v zařízeních společného stravování

Celkem bylo v rámci cíleného státního zdravotního dozoru provedeno 1827 kontrol. Závada byla zjištěna ve 219 kontrolách tj. (12 %). Většina provozovatelů měla povědomí o povinnosti poskytovat informace

o alergenech obsažených v pokrmeh, pouze ve 3 případech provozovatelé o této povinnosti nevěděli. Dle způsobu realizace uvedené povinnosti lze však konstatovat, že ne všechny kontrolované osoby povinnost řádně pochopily. Způsob realizace povinnosti poskytovat informace o alergenech obsažených v pokrmeh byl nejčastěji zajištěn uvedením v jídelním lístku nebo vyvěšením informace na viditelném místě, případně kombinací obou možností. Méně často bylo možné informace získat u obsluhy, zde bylo však při kontrolách zjištěno, že obsluha výčet alergenů v konkrétních pokrmeh v některých případech neznala. Aktualizace informací o alergenech je prováděna v provozovnách průběžně při tvorbě jídelních lístků. Informace o obsahu alergenů byly již v minulosti vyžadovány, zejména v případě konzumentů s konkrétní dietou (např. bezlepková). Za zjištěné nedostatky bylo celkem uloženo 34 pokut v celkové výši 134 500,- Kč.

d. d) Kontrolní akce Krajské hygienické stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze – Kontrola provozoven – „společné dozory“

Cílem této akce je rozšíření stávající praxe, kterou je snaha o sjednocení způsobu provádění státního zdravotního dozoru v provozovnách stravovacích služeb Středočeského kraje. Kontrolní skupiny sestavené vždy ze dvou referentů či odborných referentů ochrany a podpory veřejného zdraví ze dvou zadáných ÚP provedou společný státní zdravotní dozor v provozovnách umístěných v jednotlivých regionech. Každý referent provede nejméně jednu kontrolu na území svého regionu a jednu kontrolu na území každého z určených spolupracujících okresů. Kontrolovány jsou provozovny vybrané dle kontrolního plánu. Při kontrole se postupuje dle platného SPP. Kontrolu zařízení vede místně příslušný referent, kterému provozovna patří. Druhý referent ze sousedního ÚP je při kontrole v maximální míře součinný.

Celkem bylo provedeno 26 kontrol, 20 kontrol bylo se zjištěnými závadami. Bylo vydáno jedno opatření (vyřazení z použité ve stravovací službě) a uloženo 6 sankcí v celkové výši 31 500 Kč.

4) Systémy rychlého varování – RASFF a RAPEX

Šetření na základě hlášení RASFF zaslané z MZ – v roce 2016 nebylo prováděno žádné.

Obor hygieny PBU

1) Celostátní cílené kontrolní akce – úkoly hlavního hygienika ČR

a. Celostátní prioritní oblasti výkonu SZD

Ověření výrobní metody vyhovující správné výrobní praxi při výrobě konopných kosmetických přípravků. Bylo provedeno celkem 17 kontrol u výrobců, z toho na základě požadavku MZ provedeno 7 kontrol správné výrobní praxe u výrobců konopné kosmetiky oznámených systému CPNP zaměřené především na předložení specifikace používané suroviny, doložení jeho dodavatele, dávkování suroviny do kosmetického přípravku a předložení zprávy o bezpečnosti kosmetického přípravku. U dalších 2 výrobců konopné kosmetiky uvedených v CPNP bylo zjištěno, že jeden ukončil výrobu, u druhého provedena kontrola SVP částečně, neboť již v roce 2016 provedena byla. Každý z výrobců konopné kosmetiky byl upozorněn a nutnost dokládat u konopných surovin odpovídající dokumentaci o složení respektive o obsahu všech látek rozhodujících pro posouzení bezpečnosti pro zdraví lidí z hlediska obsahu THC. Nejčastějšími nedostatky v roce 2016 byla nevhodně použitá tvrzení, nesplnění oznamovací povinnosti a absence dokumentace pro splnění požadavků SVP u nově kontrolovaných výrobců.

V rámci priority - označování kosmetických přípravků podle nařízení (ES) č. 1233/2009 s důrazem na deklaraci jejich účinků byly provedeny kontroly značení a použitých tvrzení na obalech nebo při propagaci kosmetických přípravků, se závěrem, že v rámci přijatých opatření dochází postupně k poklesu zjišťovaných nedostatků.

Kontrola v oblasti předmětů určených pro styk s potravinami se týkala ověření zavedení zásad správné výrobní praxe (nařízení (EU) č. 2023/2006). Bylo provedeno **20** kontrol u výrobců předmětů určených pro styk s potravinami s minimálním zjištěním nedostatků, neboť subjekty byly již v minulosti kontrolovány. Četnost kontrol splněna na 19 % vzhledem k personální nestabilitě oddělení.

b. Celostátní cílené kontrolní akce

Cílený státní zdravotní dozor **v oblasti předmětů určených pro styk s potravinami** byl zaměřen na:

Zdravotní rizika spojená s používáním plastového kuchyňského nádobí a náčiní – odebráno 8 vzorků v tržní síti, z toho 3 předměty z melamin-formaldehydové pryskyřice a 5 předmětů z polyamidu. 2 druhy melaminového nádobí a 2 druhy náčiní z polyamidu ve sledovaných parametrech – migrace formaldehydu, melaminu a primárních aromatických aminů splnily požadavky ustanovení čl. 11 nařízení Komise (EU) č. 10/2011. U jednoho druhu náčiní s označením z melaminu a současně PBT byla provedena identifikace materiálu s výsledkem: polybutylentereftalát. Distributor přijal nápravné opatření, výrobky stáhl z prodeje a přeznačil etiketami od dodavatele. U tří druhů polyamidového náčiní s označením: BERGNER® Duo Tool 2 in 1 byla prokázána migrace primárních aromatických aminů. Následně bylo kuchyňské náčiní stanoveno jako nebezpečný výrobek. Distributorovi udělena sankce za předložení prohlášení, které neobsahovalo údaje stanovené v příloze IV nařízení Komise (EU) č. 10/2011.

Cílený státní zdravotní dozor **v oblasti kosmetických přípravků** byl zaměřen na:

Ověření zdravotní nezávadnosti kosmetických přípravků určených ke slunění. Odebrány 3 druhy prostředků na ochranu proti slunečnímu záření u dvou výrobců. Přípravky vyhověly požadavkům týkajících se značení tohoto druhu KP (Doporučení Komise 2006/647/ES) a též z hlediska výsledků ověření výše slunečního ochranného faktoru (SPF) a výše UVAPF in vivo. U 2 přípravků bylo zjištěno nevyhovující tvrzení „Vyhovuje požadavkům EU“ a pro stanovení SPF v dokumentaci výrobce byla použita metoda in vitro. Při seznámení s výsledky kontroly odpovědná osoby sdělila, že výroba opalovacích přípravků byla v roce 2016 ukončena.

Cílený státní zdravotní dozor **v oblasti výrobků pro děti do 3 let** byl zaměřen na:

Zdravotní rizika dětské letní obuvi. Odebrány byly 3 druhy letních botiček s vyhovujícím výsledkem. Nebyla prokázána přítomnost dimethyl-fumarátu, splněn požadavek REACH. Udělena 1 sankce za neoznačení výrobce nebo dovozce dětské obuvi.

Cílený státní zdravotní dozor **v oblasti hraček** byl zaměřen na:

Zdravotní nezávadnost vybraných druhů hraček s měkčenými částmi. Odebrány 3 druhy plastových hraček - 1 zvířátko (medvěd) a 2 panenky ve sledovaných parametrech stanovení obsahu esterů kyseliny ftalové splnily požadavky ustanovení čl. 67 odst. 1 věta první nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, (REACH), ve spojení s limity uvedenými v bodech 51 přílohy XVII citovaného nařízení.

2) Systémy rychlého varování – RASFF a RAPEX

Řešeno 1 oznámení ze systému RASFF - Alert notifikaci 2016.0685, týkající se keramické dětské 3 - dílné sady (talíř, miska, kelímek), u níž došlo k překročení limitu migrace kadmia a kobaltu - distributor byl informován, výrobky byly již v době oznámení vyprodány.

Řešeno 1 oznámení ze systému pro rychlou výměnu informací Evropských společenství (RAPEX) - notifikace č. 152/2016, týkající se kosmetického přípravku s označením zn. Bomb Cosmetics, First Love (koupelový špalíček nebezpečný svou zaměnitelností s potravinou). Výrobek byl stažen z prodeje – distributor nebyl od výrobce informován.

V roce 2016 bylo v rámci 177 (64 kosmetické přípravky, 108 hračky, 5 výrobky pro děti do 3 let) hlášení výrobků v systému včasného varování RAPEX provedeno celkem 42 šetření při vyhledávání notifikovaných kosmetických přípravků, 45 šetření pro hračky a 15 šetření kontrol pro výrobky pro děti do 3 let. V letošním roce nebyl nalezen na území Středočeského kraje žádný z notifikovaných výrobků.

Dále bylo provedeno v rámci vyhledávání vyhlášených nebezpečných výrobků (36 výrobky přicházející do styku s potravinami, 187 kosmetické přípravky, 34 hračky) kontrol - 46 pro kosmetické přípravky, 13 pro předměty určené pro styk s potravinami, 8 pro hračky. Bylo nalezeno 6 ks potravinové fólie, EAN: 8594054091050 a 1 ks alobalu, **EAN: 8595593200057** bez označení osoby odpovědné za uvedení na trh. Prodejce předměty určené pro styk s potravinami zlikvidoval. Dále byly zjištěny v prodeji kosmetické přípravky: 1 ks laku na nehty ve skleněném flakónu ve tvaru těla kačenky a 51 ks různých parfémových vod (20 ks fahrenheit, 7 ks VIP, 1 ks lolita, 11 ks play, 12 ks anais anais) bez uvedení osoby odpovědné za uvedení na trh. Prodejci v rámci nápravného opatření nebezpečné výrobky v době kontroly zlikvidovali.

Na základě výsledků odběrů vzorků bylo na MZ ČR v roce 2016 zasláno 15 oznámení o výskytu výrobků nesplňujících požadavky na bezpečnost. Jednalo se o výrobky – 5x hračka, 7x kosmetický přípravek z toho 2 přípravky pro nevyhovující výsledky mikrobiologické čistoty a 5 kosmetických přípravků obsahující ve značení zakázané látky, 3x předměty určené pro styk s potravinami.

Výrobky po došetření distribučního řetězce byly následně oznámeny MZ ČR do systémů rychlého varování (RASFF, RAPEX).

3.4.7 Další činnosti odboru

K dalším činnostem odboru patří i organizace zkoušek ze znalostí hub. V roce 2016 byly vypsaný 2 termíny, na které se celkem zaregistrovali 4 žadatelé. Všichni z přihlášených adeptů u zkoušky uspěli v ústní části i v písemném testu.

Byly přijaty a vyřízeny tři žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

3.5 ODBOR HYGIENY DĚTÍ A MLADISTVÝCH

3.5.1 Popis činnosti odboru hygieny dětí a mladistvých

Odbor hygieny dětí a mladistvých (dále též „HDM“) usměrňuje a kontroluje dodržování zdravých životních podmínek v zařízeních pro výchovu, vzdělávání a zotavení dětí a mladistvých dle povinností stanovených zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcími předpisy, sleduje vliv výživy na zdraví mladé populace, vliv vnitřního prostředí v zařízeních pro výchovu a vzdělávání, režim dne a podmínky pro pohybovou výchovu a otužování.

Za tímto účelem pracovníci odboru zejména:

- plánují, organizují, řídí a provádí státní zdravotní dozor ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku, včetně učňovských pracovišť a středisek praktického vyučování pod správou středních škol, v zařízeních sociálně-výchovné činnosti a zařízeních pro děti vyžadujících okamžitou pomoc a v provozovnách osob s živností péče o dítě do tří let věku v denním režimu nebo s živností mimoškolní výchova a vzdělávání se zaměřením na plnění hygienických požadavků na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid, plnění hygienických požadavků na venkovní hrací plochy a hřiště těchto zařízení a v oblasti stravovacích služeb pro děti a mladistvé;
- podílejí se na šetření alimentárních nákaz v těchto stravovacích službách a navrhuje příslušná opatření k zamezení jejich šíření;
- kontrolují dodržování hygienických požadavků na zotavovací akce a školy v přírodě;

- plní povinnosti KHS jako dotčeného správního orgánu v řízeních vedených podle zvláštních předpisů, které se dotýkají zájmů chráněných orgánem ochrany veřejného zdraví v daném oboru;
- hodnotí a usměrňuje režim stravování včetně pitného režimu, režim dne zohledňující věkové a fyzické zvláštnosti dětí a mladistvých, podmínky jejich pohybové výchovy a otužování, podmínky odborného výcviku a učební praxe;
- prověřují znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví u fyzických osob vykonávajících činnost epidemiologicky závažnou dle § 19 odst. 4 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve stravovacích službách školských zařízení, školních bufetech i v jiných objektech v době jejich využití při zotavovacích akcích dětí a dorostu;
- podílí se na monitorování vztahů zdravotního stavu dětí a mladistvých a jejich životních podmínek;
- kontrolují a řídí místní programy ochrany a podpory veřejného zdraví dětí a mladistvých;
- spolupracují se správními úřady a orgány samosprávy při tvorbě zdravotní politiky v regionu.

3.5.2 Preventivní dozor

V preventivním dozoru bylo odborem HDM vydáno **528** závazných stanovisek, stanovisek a odborných vyjádření k územnímu a stavebnímu řízení, ke změnám v užívání stavby a **214** závazných stanovisek k užívání stavby. Jednalo se především o přístavby a nástavby stávajících objektů mateřských a základních škol v souvislosti s požadavkem navyšování jejich kapacit, a dále o rekonstrukce a modernizace stávajících školských objektů související především se snížením energetické náročnosti budov (zateplení, výměna oken a dveří, odstranění azbestové zátěže, rekonstrukce otopných soustav včetně výměny zdroje tepla, instalace vzduchotechnického zařízení s rekuperací, apod.). Rekonstrukce a stavební úpravy objektů základních škol často řešili i budování nových odborných učeben – to zejména dílen.

V rámci preventivního dozoru byly také často posuzovány projektové dokumentace ke změnám v užívání stávajících objektů. V těchto případech byla nejčastěji posuzována změna užívání objektu určeného k bydlení pro účely soukromé provozovny živností poskytujících péči o děti nebo pro účely služby péče o dítě v dětské skupině.

Přehled nejvýznamnějších staveb řešených pracovníky odboru hygieny dětí a mladistvých v r. 2016:

- v okrese **Benešov** se jednalo v rámci stavebního řízení například o rekonstrukci a přístavbu ZŠ Vrchotovy Janovice nebo novostavbu MŠ Pyšely. V rámci řízení o užívání stavby se jednalo například o přístavbu učeben ZŠ Divišov, ZŠ Poříčí nebo ZŠ Chotýšany a rekonstrukci školní jídelny Bystřice.
- v okrese **Beroun** se jednalo v rámci stavebního řízení například o novostavbu MŠ pro zaměstnance nemocnice Hořice nebo nový pavilon 2. ZŠ Beroun. V rámci řízení o užívání stavby to byla například přístavba pavilonu ZŠ Žebrák nebo přístavba nového pavilonu MŠ Zaječov.
- v okrese **Kladno** se jednalo v rámci stavebního řízení například o přístavbu a stavební úpravy Gymnázia Slaný, o výstavbu nové MŠ Malá Kyšice, MŠ Slatina, MŠ Uhy a MŠ Houstoň. V rámci řízení o užívání stavby to byly například stavební úpravy tělocvičny při ZŠ Klobuky nebo změna užívání prostor na dětskou skupinu – Slaný.
- v okrese **Kolín** se jednalo v rámci stavebního řízení například o novostavbu MŠ WITERO Křečhoř nebo přístavbu ZŠ Český Brod. V rámci řízení o užívání stavby to byla například dostavba školní jídelny při ZŠ Pečky nebo stavební úpravy prostorů bydlení pro účely dětské skupiny Kolín.
- v okrese **Kutná Hora** se jednalo v rámci stavebního řízení například o přístavbu MŠ Církvice, o stavební úpravy zahrnující vybudování odborných učeben v ZŠ Kremnická, ZŠ J. Palacha a ZŠ Kamenná stezka v Kutné Hoře. V rámci řízení o užívání stavby se jednalo například o nové hřiště při ZŠ Kamenná stezka v Kutné Hoře nebo II. etapu MŠ Malostranská ve Zruči nad Sázavou.
- v okrese **Mělník** se jednalo v rámci stavebního řízení například o novostavbu MŠ Kly a MŠ Býkev, přístavbu a nástavbu ZŠ a MŠ Ledčice. V rámci řízení o užívání stavby to byla například tělocvična

- při Gymnáziu Mělník nebo stavební úpravy a přístavba MŠ Tišice, MŠ Zvoneček a MŠ Motýlek v Mělníku.
- v okrese **Mladá Boleslav** se jednalo v rámci stavebního řízení například o rekonstrukci školní jídelny Václavkova Mladá Boleslav nebo nástavbu 6. ZŠ Mladá Boleslav. V rámci řízení o užívání stavby to byla například rekonstrukce SPV a SOU Škoda Auto v Mladé Boleslavi nebo výstavbu nové MŠ s výdejnou Bukovno.
 - v okrese **Nymburk** se jednalo v rámci stavebního řízení například o revitalizaci sportoviště a přístavbu ZŠ Letců R. A. F. Nymburk. V rámci řízení o užívání stavby to byla především IV. etapa výstavby a dostavby ZŠ Milovice – Mladá.
 - v okresech **Praha-východ a Praha-západ** se jednalo v rámci stavebního řízení například o novostavbu MŠ Roztoky, MŠ Drahelčice, MŠ Psáry nebo MŠ D. Jirčany, o sportovní areál při ZŠ Černošice, novostavbu ZŠ Jirny nebo ZŠ Středokluky, o výstavbu nového pavilonu ZŠ Mníšek pod Brdy. V rámci řízení o užívání stavby to byla například rekonstrukce školní jídelny při ZŠ Velké Popovice, III. etapu výstavby ZŠ Nehvizdy, novostavbu MŠ a ZŠ Magic Hill Říčany, novou MŠ Nová Ves nebo modernizaci ZŠ Průhonice.
 - v okrese **Příbram** se jednalo v rámci stavebního řízení například o rekonstrukci a dostavbu ZŠ Kosova Hora, novostavbu pavilonu 5. MŠ Dobříš nebo novostavbu tělocvičny ZŠ Nečín. V rámci řízení o užívání stavby to byla například rekonstrukce domova mládeže při SOŠ a VOŠ Březnice, přístavba MŠ Nová Ves pod Pleší nebo soukromá ZŠ Trnka Dobříš.
 - v okrese **Rakovník** se jednalo v rámci stavebního řízení například o novostavbu MŠ Šanov nebo novou školní jídelnu při ZŠ Lubná. V rámci řízení o užívání stavby to byla například přístavba MŠ Rynholec nebo přístavba ZŠ Lubná.

V rámci **preventivního dozoru** bylo v průběhu roku 2016 odborem HDM dále vydáno **515 závazných stanovisek k zápisu nebo změně zápisu v rejstříku škol a školských zařízení**, dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a **49 závazných stanovisek k zápisu do evidence poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině**, vydaných dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 127/2015 Sb. Vysoký počet závazných stanovisek vydaných dle školského zákona opět souvisí s nárůstem počtu dětí předškolního a zejména pak mladšího školního věku, a s tím související potřebou zvyšování počtu míst v mateřských školách, základních školách, školních družinách a ve školních jídelnách.

3.5.3 Státní zdravotní dozor (kontroly, rozhodnutí)

Předmětem výkonu státního zdravotního dozoru je dozor nad dodržováním zákazů a plněním dalších povinností stanovených přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, zákonem č. 258/2000 Sb. a zvláštními právními předpisy k ochraně veřejného zdraví v zařízeních pro výchovu a vzdělávání, v provozovnách osob s živností, jejíž náplní je péče o děti do 3 let věku nebo výchova, výuka anebo mimoškolní vzdělávání dětí nad 3 roky věku v předškolním zařízení, soukromé škole nebo zařízení sloužícím odbornému vzdělávání, nezařazených do rejstříku škol a školských zařízení a v provozovnách osob poskytujících služby péče o dítě v dětské skupině, dále v rámci zotavovacích akcí a také v zařízeních a provozovnách zajišťujících školní stravování a stravování dětí.

KHS provádí SZD v souladu se zákonem č. 258/2000 Sb. pouze nad zákonem vymezenými oblastmi. Kontrolní činnost je realizována dle plánů kontrolní činnosti, které jsou každoročně odsouhlaseny Ministerstvem zdravotnictví ČR. Odbor HDM měl pro rok 2016 určeno provést **1 185 kontrol**. Reálně bylo provedeno celkem **1 529 kontrol**.

Kontroly byly zaměřeny na plnění hygienických požadavků při skladování, přípravě, výdeji i přepravě pokrmů, dle legislativy v oblasti bezpečnosti potravin. V **482 případech kontrol** vykonaných v rámci státního zdravotního dozoru v rámci školního stravování a stravování dětí bylo zjištěno, že poskytované

stravovací služby vyhovují požadavkům legislativy. V průběhu **253** kontrol byly zjištěny hygienické nedostatky.

Tabulka č. 18: Zařízení školního stravování a stravování dětí

Typy zařízení	Počet objektů	Počet kontrol	Počet kontrol se zjištěnými závadami
Školní jídelny (kuchyně)	880	406	125
Školní jídelny – vyvařovny	6	3	2
Školní jídelny – výdejny	464	205	75
Stravovací služby v zařízeních pro děti do 3 let věku	92	58	39
Stravování na zotavovacích akcích	8	9	1
Školní kantýny, bufety	99	54	11
CELKEM	1 549	735	253

Tabulka č. 19: Přehled případů nedodržení požadavků právních předpisů v zařízeních školního stravování a stravování dětí v roce 2016

Typy nedodržení	Počet kontrol, u kterých zjištěno nedodržení
Stavebně-technický stav provozovny	102
Postupy založené na zásadách HACCP	87
Provozní hygiena	56
Požadavky na zařízení	51
Značení alergenů	33
Podmínky skladování potravin	25
Uvádění pokrmů do oběhu, přeprava	21
Osobní hygiena	18
Manipulace s odpady	18
Manipulace s potravinami, křížení	15
Sledovatelnost, doklady o původu potravin	14
Školení	14

V roce 2016 bylo ve Středočeském kraji ohlášeno celkem **226** zotavovacích akcí pro děti (344 běhů), **37** jiných podobných akcí (65 běhů) a **128** škol v přírodě. Celkový počet rekreovaných dětí v rámci

zotavovacích a jiných podobných akcí konaných ve Středočeském kraji během prázdnin 2016 byl **22 403** dětí.

Závady zjišťované v rámci výkonu SZD se v největší míře týkaly zásobování akce pitnou vodou (8 závady), nedostatečné zdravotní dokumentace dětí či fyzických osob, které zajišťují provoz zotavovacích akcí (6 závad), nezajištění podmínek pro osobní hygienu dětí (4 závady) a nezajištění podmínek pro ubytování dětí (4 závady). Ve 3 případech nebyla řádně splněna ohlašovací povinnost. V rámci poskytnutého stravování dětí byla zjištěna pouze 1 závada. Nejednalo se o táborovou kuchyni, ale o stravovací službu zajišťující stravování dětí na ZA. Závady byly vždy s provozovateli projednány a zpravidla došlo k okamžité nápravě. S ohledem na charakter a závažnost zjištěných závad a také s ohledem na maximálně poskytnutou součinnost provozovatelů při rychlém odstranění zjištěných závad, nebylo ze strany orgánu ochrany veřejného zdraví v průběhu hodnocené sezóny přistoupeno k uložení sankce.

Také z **epidemiologického hlediska** lze vyhodnotit průběh letní dětské rekreace ve Středočeském kraji v roce 2016 jako poměrně klidný. Ve 3 případech byl sice zaznamenán epidemický výskyt infekčního onemocnění (2 případy s prokázanou virovou etiologií, 1 případ s pravděpodobnou ač neprokázanou virovou etiologií). Průběh epidemií byl však velice mírný – co do příznaků onemocnění i počtu nemocných.

Tabulka č. 2010: Zotavovací akce a školy v přírodě

Zotavovací akce a školy v přírodě	Počet hlášených akcí	Počet kontrol	Počet kontrol se zjištěnými závadami
Zotavovací akce včetně výchovně rekreačních táborů	226	136	20
Jiné podobné akce	37	11	0
Školy v přírodě	128	21	4
CELKEM	391	168	24

Přehled výkonu SZD v rámci kontrolního plánu pro rok 2016 - dle typu zařízení - viz tabulka č. 21.

Nejčastější závady zjišťované v rámci výkonu SZD v zařízeních pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých:

- nedostatečný počet zařizovacích předmětů na hygienických zařízeních dětí a žáků a závady ve vybavení hygienických zařízení (celkem 94 závad),
- nedostatky v provádění úklidu (31 závad),
- nevhodné ukládání a manipulace s lehkými a lůžkovinami (31 závad),
- nedostatky ve vybavení vhodným školním nábytkem (27 závad),
- nevyhovující parametry osvětlení a stav osvětlovací soustavy (23 závad),
- nevyhovující stav podlah (22 závad) a
- nedostatky při manipulaci s prádlem (21 závad).

Tabulka č. 21: Zařízení pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých

Dozorovaná zařízení	Počet objektů	Počet kontrol	Počet kontrol se zjištěnými závadami
Školy celkem	1 696	343	145
Mateřské školy	872	177	77
Základní školy	580	131	50
Střední školy (VOŠ, SOŠ, SOU, Gymnázia, konzervatoře, OU, OA, praktické školy ...)	154	31	17
Základní umělecké školy	90	4	1
Školská zařízení pro zájmové vzdělávání celkem	597	175	23
Domy dětí a mládeže, stanice zájmových činností	60	1	1
Školní družiny, školní kluby	537	174	22
Školská účelová zařízení (Střediska praktického vyučování, školní hospodářství)	107	34	9
Školská zařízení – výchovná a ubytovací zařízení (Domovy mládeže a internáty)	60	15	2
Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči (DÚ, DD, DDŠ, VÚ, SVP)	27	14	7
Zařízení sociálně právní ochrany dětí (Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, zařízení sociálně výchovné činnosti)	1	1	0
Zvláštní dětská zdravotnická zařízení	5	1	0
Živnosti	35	28	15
Dětské skupiny	8	7	4
Venkovní hrací plochy s provozovatelem	115	4	3
Jiné	0	4	2
CELKEM	2 651	626	210

Rozhodnutí, opatření

V rámci výkonu SZD bylo pracovníky odboru HDM dále vydáno **34** rozhodnutí dle zákona. Celkem bylo vydáno **27 trvalých nebo časově omezených výjimek** z hygienických požadavků dle § 14 zákona (17 výjimek pro MŠ, 7 výjimek pro ZŠ/ZUŠ, 1 výjimka pro SŠ a 2 výjimky pro provozovny živností). Dle § 4 odst. 3 zákona byla dále vydána **4 rozhodnutí – schválení provozního řádu studny** a dle § 84 odst. 1 zákona pak byla vydána 3 rozhodnutí: **1x zákaz užití nejakostní pitné vody, 1x nařízeno uzavření provozovny, pozastavení činnosti a 1x bylo nařízeno provedení sanitace provozu stravovacího zařízení.**

Vzorky a měření:

V rámci **dozoru nad stravovacími zařízeními** bylo celkem odebráno celkem **112 vzorků**. Jednalo se o **89 vzorků teplých nebo studených pokrmů**, odebíraných v rámci plnění pokynu hlavního hygienika, **1 vzorek potravin**, **9 vzorků stěrů z prostředí**, které byly odebírány v souvislosti s šetřením epidemie v kolektivu předškolních dětí. V rámci stravovacích zařízení bylo dále odebráno **13 vzorků pitné vody** z individuálního zdroje zásobujícího zařízení stravovacích služeb. Z celkového počtu 112 odebraných vzorků bylo **13 vzorků vyhodnoceno jako nevyhovujících**. Jednalo se o 10 vzorků pitné vody, které nevyhověly v 8 případech po stránce chemické a v 6 případech po stránce mikrobiologické. Dále po stránce mikrobiologické nevyhověly 3 z 9 odebraných stěrů.

V rámci výkonu SZD nad ostatními typy dozorovaných zařízení bylo odebráno a vyšetřeno **10 vzorků pitné vody** z individuálního zdroje zásobujícího zotavovací akci. Z tohoto počtu bylo **7 vzorků vyhodnoceno jako vzorky nevyhovující**: 6 po stránce mikrobiologické a 2 po stránce chemické. Dále bylo odebráno **8 vzorků teplé vody** v domovech mládeže, které byly ve všech případech vyhodnoceny ve všech ukazatelích jako vyhovující a **6 vzorků písku z pískoviště venkovní hrací plochy** při mateřské škole, které splnily hygienické limity po stránce chemické, mikrobiologické a parazitární. V souvislosti s výskytem plísní v prostorách předškolního zařízení bylo dále odebráno **8 vzorků ovzduší (aeroskop)** a **4 stěry**. Z tohoto počtu odebraných vzorků a stěrů – **2 vzorky ovzduší nevyhověly**, kultivačně a mikroskopicky byla u těchto vzorků analyzována plíseň rodu *Penicillium sp.* v čisté formě.

Ve školách a školských zařízeních bylo v rámci výkonu SZD provedeno také **8x měření faktorů prostředí**: **3x výpočet denního osvětlení** (ve všech případech bylo vyhodnoceno jako nevyhovující) a **3x měření parametrů umělého osvětlení** (ve všech případech bylo vyhodnoceno jako nevyhovující). Dále bylo provedeno **2x měření koncentrace minerálních a azbestových vláken** - 1x v prostorách MŠ a 1x v prostorách domova mládeže při SŠ. Překročení hygienických limitů minerálních i azbestových vláken nebylo zjištěno v žádném ze 14 odběrových míst.

3.5.4 Řešené podněty a oznámení

V roce 2016 odbor HDM řešil v rámci **školního stravování a stravování dětí** celkem **12 podnětů**, z nichž 1 podnět byl s ohledem na rozdělení kompetencí přímo postoupen České školní inspekci. Z 11 řešených podnětů jich bylo **6 vyhodnoceno jako podnět neoprávněný**, **1 jako podnět oprávněný** a **3 podněty jako částečně oprávněné**.

V rámci šetření oprávněného podnětu, který se týkal ostatní stravovací služby (stravování dětí v provozovně živnosti péče o děti mladší 3 let), byly zjištěny hrubé závady a nedostatky. Stravovací služba (výdej dovážených pokrmů, příprava a výdej svačin) byla realizována bez ohlášení v prostorách, které nebyly k tomuto účelu provozně ani technologicky vybaveny, bez možností mytí rukou i mytí použitého stolního nádobí, bez odpovídajících pracovních a manipulačních ploch, bez chladících zařízení a podobně. Hrubé nedostatky v provozní i osobní hygieně. Na místě byla uložena sankce a současně bylo nařízeno uzavření provozovny (pozastavení činnosti). Činnost provozovny byla následně provozovatelkou ukončena.

V případě částečně oprávněných podnětů byly zjištěny méně závažné nedostatky jako například: nedodržení podmínek skladování potravin a pokrmů (zamrazování) nebo nedostatky v provozní hygieně.

Mimo oblast stravování bylo řešeno **31 podnětů**, z nichž 2 byly přímo **postoupeny** s ohledem na rozdělení kompetencí jinému orgánu - stavebnímu úřadu a české školní inspekci. Většina obdržených podnětů se vztahovala k provozu škol a školských zařízení (16) a k provozu zotavovacích akcí, jiných podobných akcí a škol v přírodě (10). Další obdržené podněty se týkaly například provozovny živností, lesní mateřské školy nebo venkovní hrací plochy pro děti. Z celkového počtu **29 řešených podnětů** byly **3** hodnoceny jako **oprávněné**, **8** jako **částečně oprávněné**, **14** podnětů bylo **neoprávněných** a **4 podněty nebylo možné objektivně posoudit** s ohledem na skutečnost, že se týkaly zotavovací akce a školy v přírodě, která byla ukončena před podáním podnětu.

V průběhu šetření oprávněných nebo částečně oprávněných podnětů byly zjištěny závady, které se týkaly například nedostatků v provozní hygieně (znečištěné větrací potrubí, nevymalované prostory, nedostatečně prováděný úklid), nevyhovujících prostorových podmínek (šatny ZŠ, prostory ŠD), nevhodného umístění lehátek a lůžkovin v MŠ, nedostatečného počtu zařizovacích předmětů na hyg. zařízení dětí v provozovně nebo nedodržení provozního řádu venkovní hrací plochy pro děti (opatření proti kontaminaci písku v pískovišti). V případě zotavovacích akcí nebo jiných podobných akcí pro děti to byly nevyhovující prostorové podmínky při ubytování dětí a nevyhovující podmínky pro osobní hygienu.

3.5.5 Sankce

V roce 2016 bylo v rámci výkonu SZD uloženo pracovníky odboru HDM celkem **34 sankcí v celkové výši 75.300 Kč**. Sankce byly nejčastěji ukládány formou příkazu vydaného na místě kontroly. Touto formou bylo uloženo **22 sankcí v celkové výši 60 500 Kč** za porušení hygienických požadavků **v rámci stravovacích služeb** – např.: porušení zásad provozní hygieny, nedodržení podmínek skladování potravin, nedodržení postupů založených na zásadách HACCP nebo nedostatky při manipulaci – křížení činností. **Mimo oblast stravování** byly touto formou uloženy **4 sankce v celkové výši 9 000 Kč**. Nejčastěji to bylo za nedostatky v provozní hygieně a za porušení povinností stanovených pro manipulaci s lůžkovinami a lehátky.

Sankce byly ukládány také formou příkazu vydávaného od stolu. V rámci stravovacích služeb to byly **2 sankce v celkové výši 3 000 Kč**.

Za porušení povinností stanovených v § 49 a 50 vyhlášky č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, v platném znění, bylo uloženo také **6 blokových pokut v celkové výši 2 800 Kč**.

3.5.6 Specifické činnosti odboru

V roce 2016 byly v rámci oboru HDM řešeny **2 hlavní úkoly** vyhlášené hlavním hygienikem ČR:

1. „Studie obsahu nutrientů v pokrmech školního stravování, ve vybraných provozovnách školního stravování v průběhu školního roku 2015/2016“

Úkol HH ČR vyhlášený dne 23. 06. 2015 pod čj.: 31021/2015 byl zaměřen na odběr vzorků pokrmů v provozovnách školního stravování, a to za účelem srovnání obsahu sodíku, NaCl a dalších vybraných nutrientů, obsažených ve standardní porci oběda žáka 1. stupně ZŠ, s nutričním doporučením. Realizace úkolu byla rozložena v rámci České republiky v průběhu celého školního roku 2015/2016. Náhodným výběrem byla v každém z krajů určena 2 územní pracoviště – okresy, a v každém z těchto okresů pak byla opět náhodným výběrem určena jedna školní jídelna, kde bude úkol realizován.

Ve Středočeském kraji byl úkol realizován v rámci územního pracoviště Kladno a územního pracoviště Mladá Boleslav, a to v termínu od 01. 03. 2016 do 26. 04. 2016. V každé z vybraných školních jídelen bylo provedeno celkem 12 odběrů vzorků pokrmů – celého nabízeného menu, které zahrnovalo: polévku, hlavní pokrm, doplněk ve formě dezertu nebo ovoce a nápoj. Celkem tak bylo v rámci Středočeského kraje odebráno 89 vzorků teplých nebo studených pokrmů.

Celostátní výsledky studie byly v průběhu 2. pololetí roku 2016 prezentovány pro odbornou i laickou veřejnost zpracovatelem – Státním zdravotním ústavem se sídlem v Brně.

2. Monitoring nabídky možností stravování v základních školách – automaty a bufety 2016“

Cílem úkolu, který byl vyhlášen HH ČR dne 02. 05. 2016 pod čj.: 29826/2016, byl monitoring sortimentu potravin nabízených žákům prostřednictvím nápojových a potravinových automatů a školních bufetů v prostorách základních škol.

Úkol byl odborem HDM realizován v období od 09. 05. 2016 do 30. 06. 2016, a to ve vybraných školách. Výběr kontrolovaných škol byl prováděn odbornými pracovníky bez ohledu na principy náhodného výběru. V rámci každého územního pracoviště byly vybrány 3 základní školy, v jejichž prostorách byl

umístěn bufet (školní kantýna) a 3 základní školy, v jejichž prostorách byl umístěn nápojový nebo potravinový automat – v ideálním případě pak oba typy automatů.

Realizace tohoto úkolu spočívala v dotazníkovém šetření se zaměřením na zjištění sortimentu nápojových, potravinových nebo kombinovaných automatů a školních bufetů-kantýn, a v následném zpracování a odeslání vyplněných dotazníků a tabulek. V rámci Středočeského kraje bylo na základě tohoto úkolu posouzeno celkem 36 škol s bufetem/kantýnou a 36 škol s automatem.

3.5.7 Další činnosti odboru

Sledování nutričních ukazatelů školního stravování:

V září 2015 byla MZ vydána metodika „Nutriční doporučení MZ ke Spotřebnímu koší“. Tato metodika je souborem doporučení, která mají usměrňovat a vést jednotlivé školní jídelny směrem k nutričně vyváženému a pestrému jídelníčku, který bude odpovídat zásadám zdravé výživy.

Sledování nutričních ukazatelů bylo v roce 2016 odborem HDM realizováno v rámci celostátní priority kontrolního plánu. Celkem bylo vyhodnoceno **252** jídelních lístků, což představuje splnění plánu kontrol na 120 %. Celkem bylo vyhodnoceno:

- 113 jídelníčků ze školních jídelen při mateřských školách,
- 45 jídelníčků ze školních jídelen při základních školách,
- 82 jídelníčků ze školních jídelen při základních a mateřských školách,
- 7 jídelníčků ze školní jídelny při střední škole,
- 3 jídelníčky ze samostatné školní jídelny,
- 1 jídelníček ze školní jídelny při dětském domově a
- 1 jídelníček ze školní jídelny při základní a střední škole speciální.

V rámci provedeného hodnocení **252** jídelníčků bylo v případě nabízených a podávaných **obědů** vyhodnoceno:

- **60** jídelníčků jako výborných,
- **112** jídelníčků jako velmi dobrých,
- **75** jídelníčků jako dobrých a
- **5** jídelníčků s nízkou úrovní.

V rámci provedeného hodnocení bylo posouzeno také **188** jídelníčků nabízených a podávaných **svačin a přesnídávek**. Z tohoto počtu bylo hodnoceno:

- **38** jídelníčků jako výborných,
- **37** jídelníčků jako velmi dobrých,
- **59** jídelníčků jako dobrých,
- **43** jídelníčků s nízkou úrovní a
- **11 jídelníčků jako nevyhovujících.**

Součástí slovního vyhodnocení jednotlivých jídelníčků byl, kromě vlastního výsledku hodnocení, také popis současného stavu, zdůraznění pozitivně hodnocených kategorií jídelníčku, upozornění na nedostatky a slabá místa jídelníčku i konkrétní doporučení k nápravě.

Realizace projektů SZÚ – „Zdravá školní jídelna“:

Odbor HDM KHS Stč. kraje se již třetím rokem aktivně zapojuje do projektu Státního zdravotního ústavu v Praze - „Zdravá školní jídelna“. Z celkového počtu 22 zaměstnanců odboru HDM bylo v r. 2016 do projektu aktivně zapojeno **9** zaměstnanců KHS z 6 územních pracovišť, kteří plní funkci lektorů a koordinátorů.

Do programu bylo ve Středočeském kraji k 31. 12. 2016 zapojeno celkem **30** zařízení školního stravování, z nichž 9 již obdrželo certifikát Zdravé školní jídelny.

Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon 106“)

Odbor HDM obdržel v průběhu roku 2016 celkem **2 žádosti** o informaci dle zákona 106. Obě žádosti se týkaly měření koncentrace azbestových a minerálních vláken ve vnitřním prostředí škol. Konkrétně se jednalo o MŠ v okrese Beroun a ZŠ v okrese Neratovice. Kromě poskytnutí informací bylo požadováno i zaslání kopií protokolů realizovaných měření. Oběma žadatelům o informaci dle zákona 106 bylo v plném rozsahu a ve stanoveném termínu vyhověno.

Vzdělávání, podpora zdraví, komunikace s médii atd.

Vzdělávání zaměstnanců odboru

Zaměstnanci odboru HDM měli v roce 2016, stejně jako v minulých letech, možnost se zúčastnit řady vzdělávacích akcí. Kromě pravidelných odborných seminářů odboru HDM pořádaných v roce 2016 v sídle KHS 7x ročně, se v tomto roce uskutečnil také dvoudenní odborný seminář ve školícím zařízení NKÚ v Přestavcích u Slap. V roce 2016 opětovně proběhlo i školení 1. pomoci, pořádané pro své zaměstnance KHS.

Z dalších školících akcí, kterých se v roce 2016 zúčastnili vybraní zaměstnanci odboru je možno uvést: konzultační den HDM v rámci SZÚ, mezikrajský seminář HDM Chodová Planá, konference: „Výživa a zdraví 2016“ v Teplicích, „Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství v ČR“, „Dětská výživa a obezita v teorii a praxi 2016“ a „Zdraví, výživa a potraviny 2016“, které se uskutečnily v Praze, dále konference „Školní stravování“ v Pardubicích nebo celostátní konference Školního stravování v Brně. Celkem 11 pracovníků odboru HDM se v roce 2016 také zúčastnilo 2 inovačních kurzů pořádaných NZO NCO Brno. Zaměstnanci odboru HDM se zúčastňují školících akcí **také jako lektori a školitelé**. V roce 2016 zajišťovali například školení hygienického minima pro pracovníky školních jídelen (12 školení pod vedením 8 školitelů z řad pracovníků KHS, proškoleno 1.086 osob), školení pro žáky středních škol v problematice hygienického minima nebo školení k projektu Zdravá školní jídelna. Ve spolupráci s ČČK se dále například podíleli na školení zdravotníků na zotavovacích akcích (4 školení za účasti 3 lektorů, proškoleno 100 osob). Pod záštitou KÚ se uskutečnil v roce 2016 pracovní seminář vedoucích školních jídelen Stč. kraje. Celkem 5 školících akcí se za KHS zúčastnili 3 lektori z řad odboru HDM a proškoleno bylo cca 200 osob.

Jako součást výkonu SZD je průběžně realizována také konzultační a edukační činnost, na které se podílejí všichni pracovníci odboru. Odborné konzultace jsou také pravidelně poskytovány na základě žádostí v rámci preventivního hygienického dozoru.

Podpora zdraví

V rámci projektů podpory zdraví se vybraní zaměstnanci odboru HDM pravidelně zúčastňují těchto akcí: projekt „Hrou proti AIDS“ organizovaný v Kolíně, Mělníku a Neratovicích, projektu „Den záchranářů“ a „Květinový den“ organizovaný v Kolíně.

Komunikace s médii

Odbor HDM prostřednictvím svých odborných zaměstnanců pravidelně komunikuje s médii. Největší mediální zájem je každoročně věnován – jak ze strany televizí nebo rádií, tak ze strany různých regionálních deníků nebo webových zpravodajství – letní dětské rekreaci.

4 KHS - ODBOR SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ

4.1 POPIS ČINNOSTI SPRÁVNÍHO ODBORU

Pro zajištění kvalitního výkonu státní správy a všech činností souvisejících s personální agendou, včetně zajišťování kontaktu s veřejností i nadřazeným prvkem v rámci řídicího systému, plní správní odbor po stránce právní a kontrolní činnosti, personální agendy a spisové služby zejména tyto úkoly:

- Samostatně zajišťuje složité právní agendy KHS.
- Vede správní řízení z moci úřední na základě podkladů z výkonu státního zdravotního dozoru dle věcné a místní příslušnosti KHS dané platnými právními předpisy, vyjma řízení příkazních. Za tím účelem ověřuje úroveň důkazního řízení před zahájením správního řízení, kontroluje průkaznost porušení předpisů, správnost hodnocení příčinné souvislosti mezi porušením předpisů a následkem.
- Vede evidenci odvolání a mimořádných opravných prostředků proti rozhodnutím KHS; opatřuje podklady, provádí případná došetření a připravuje řediteli KHS návrhy na další postup v souladu se správním řádem.
- Vyřizuje žádosti povinných (daňových subjektů) o posečkání (odložení splatnosti, rozložení úhrady na splátky), pokud jde o peněžitá plnění uložená pravomocnými rozhodnutími KHS.
- Provádí kontrolu protokolů o kontrole a rozhodnutí vydaných v příkazním řízení, platnost použitých předpisů a správnou aplikaci jednotlivých ustanovení.
- Vede evidenci stížností podle § 175 správního řádu a podílí se na jejich šetření a připravuje jejich vyřízení řediteli KHS.
- Podílí se na vyřizování podnětů k zahájení správního řízení z moci úřední dle § 42 správního řádu.
- V souladu s příslušným vnitřním předpisem plní úkoly na úseku poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím.
- Vede registr smluv uzavíraných KHS, zajišťuje jejich publikování postupem podle zákona č. 340/2015 Sb.
- Poskytuje právní pomoc zaměstnancům KHS v souvislosti s plněním jejich pracovních (služebních) úkolů.
- Podílí se na přípravě vnitřních (služebních) předpisů KHS a garantuje správnost základních dokumentů včetně kolektivní smlouvy (dohody) po právní stránce.
- Provádí vnitřní kontrolní činnost nad zákonností výkonu státní správy na úseku ochrany veřejného zdraví zaměstnanci sekce ochrany a podpory veřejného zdraví.
- Připravuje pro služební orgán podklady pro zajišťování organizačních věcí služby, správu služebních vztahů a odměňování státních zaměstnanců zařazených v KHS.
- Zajišťuje výkon personálních činností souvisejících s pracovněprávními vztahy ostatních zaměstnanců KHS.
- Ve spolupráci s ostatními představenými zajišťuje agendu vzdělávání zaměstnanců KHS.
- Zajišťuje řádný chod správní činnosti KHS a s tím související jednoduchý a racionální systém manipulace s dokumenty s cílem zabezpečení pohotovosti a kompletnosti toku informací v řídicí činnosti KHS, zabránění svévolnému a neodbornému vyřazování písemností a zajištění veškerých písemností trvalé dokumentární hodnoty v předarchivní úschově KHS. Za tím účelem zajišťuje svými zaměstnanci:
 - a) chod podatelny a výpravny v sídle a na vybraných územních pracovištích;
 - b) chod centrální spisovny v sídle KHS a příručních spisoven na vybraných územních pracovištích, a to včetně řádné předarchivní péče a skartačního řízení nad písemnostmi těchto pracovišť.

4.2 PŘESTUPKOVÁ ŘÍZENÍ

V roce 2016 nepřijala KHS od jiného správního orgánu k projednání žádné oznámení o přestupku a přestupkové řízení ve věcech dle § 29 přestupkového zákona nezahájila ani z vlastního podnětu.

4.3 VNITŘNÍ KONTROLNÍ ČINNOST

Kompetence úseku správních činností v oblasti provádění vnitřní kontroly stanoví platný Organizační řád KHS. Platné právní a vybrané vnitřní předpisy pak upravují věcné požadavky a pravidla, jimiž se výkon státní správy v podmínkách KHS má řídit; soulad skutečného stavu s těmito požadavky je pak předmětem vnitřní kontrolní činnosti. Vnitřní kontrolní činnost ÚSČ je v jednotlivých kalendářních rocích prováděna podle ředitelem schváleného plánu vnitřní kontrolní činnosti. Vedle toho jsou konány i mimořádné kontrolní akce dle aktuálních podnětů.

Ředitel správního odboru, vedoucí právního a kontrolního oddělení i „řadoví“ zaměstnanci tohoto oddělení se v průběhu roku 2016 v souladu s plánem vnitřní kontrolní činnosti pravidelně zúčastňovali výkonu metodické kontrolní činnosti na vybraných pracovištích v úseku odborných činností spolu s ředitelem jednotlivých odborů. Součinnost právníků spočívala především v námtkové kontrole dodržování požadavků zejména procesně-právních předpisů (výkon SZD, vydávání stanovisek dotčeného orgánu, vedení správních spisů, dodržování lhůt), pozornost byla ale věnována i správnosti interpretace a aplikace hmotněprávních ustanovení na zjištěný skutkový stav. Zjištěné nedostatky a opatření k jejich nápravě byly projednány na místě a formou zápisů z metodických návštěv byly předávány k informaci řediteli KHS.

KHS nebyla v roce 2016 objektem zájmu externích kontrolních orgánů. KHS nepřijala v roce 2016 podněty k provedení žádných mimořádných kontrolních akcí ani takové kontroly neprovedla z vlastního podnětu.

4.4 STÍŽNOSTI DLE § 175 ZÁKONA Č. 500/2004 Sb., SPRÁVNÍ ŘÁD

KHS přijala v roce 2016 celkem 3 stížnosti dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, proti postupu správního orgánu resp. proti nevhodnému chování úředních osob, a to v souvislosti s výkonem SZD, šetřením podnětů, vydáváním stanovisek dotčeného orgánu v řízeních podle stavebního zákona a prováděním hygienického šetření na pracovišti pro účely posuzování nemoci z povolání. Většina podání byla po přešetření ředitelem zhodnocena jako nedůvodná a pouze 1 jako částečně důvodné. V posledně zmiňovaném případě byla stěžovateli adresována omluva a přijato nápravné opatření, aby nedošlo k opakování pochybení.

4.5 PODÁNÍ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

KHS zaznamenala i v roce 2016 oproti předchozím letům významný pokles podnětů, v nichž se ombudsman rozhodl zahájit šetření postupu KHS. V tomto roce komunikovala KHS s kanceláří VOP pouze ve 3 nových kauzách – obě se týkaly problematiky hluku v komunálním prostředí:

5 KHS - ODBOR EKONOMICKO – PROVOZNÍ

5.1 POPIS ČINNOSTI ODBORU EKONOMICKO-PROVOZNÍHO

Odbor ekonomicko – provozní je členěn na oddělení ekonomické (OE) a oddělení provozně - organizační (OPO).

Oddělení ekonomické

- zodpovídá za řádně vedené účetnictví v souladu s platnými právními předpisy;
- zodpovídá za sestavení rozpočtu KHS a jeho řádné čerpání dle schválených dispozic;
- sestavuje plán investic spolu s ostatními odděleními v rámci KHS;
- zabezpečuje platební styk s Českou národní bankou a ostatními subjekty na trhu;
- vede komplexně mzdovou agendu včetně výkaznictví, a to v souladu s platnými právními předpisy;
- provádí výpočet nemocenských dávek, výpočet a odvod zdravotního a sociálního pojištění za své zaměstnance;
- zabezpečuje odvody daní ze mzdy, vede evidenční listy důchodového zabezpečení;
- zodpovídá za řádný provoz pokladny;
- eviduje majetek a sleduje veškeré jeho pohyby;
- zabezpečuje plnění hlavních úkolů a metodických pokynů ekonomického charakteru v rámci celé organizace.

Oddělení provozně – organizační

- hlavním úkolem je správa, ochrana a údržba majetku svěřeného KHS, zabezpečení jeho řádné inventarizace, oprav a dalších povinností vyplývajících z příslušných ustanovení zákona o majetku státu v platném znění;
- sleduje spotřeby energií, pohonných hmot a množství vyprodukovaného odpadu a komunikuje v těchto věcech s Českým statistickým úřadem a příslušnými orgány státní a místní samosprávy;
- provádí kontrolu vyúčtování spotřeby energií;
- provádí nákup spotřebního materiálu pro potřeby KHS;
- uzavírá ve spolupráci s právním a kontrolním oddělením příslušné smlouvy v jeho gesci, centrálně zajišťuje objednávání a nákup materiálu a dalších spotřebních věcí;
- zajišťuje úklid prostorů KHS a jeho následnou kontrolu;
- řídí autoprovoz a veškeré činnosti s touto agendou spojené;
- zajišťuje ostrahu objektů;
- vede evidenci nákladovosti jednotlivých telefonů, včetně zajišťování provozu telefonní ústředny;
- zajišťuje komplexně správu IT/ICT v sídle i na územních pracovištích, vytváří podmínky pro řádný chod výpočetní techniky a kontroluje legálnost provozovaného softwaru.

5.2 PLNĚNÍ ROZPOČTU KHS K 31.12.2016

Příjmy KHS

Celková výše rozpočtovaných příjmů Krajské hygienické stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze byla pro rok 2016 stanovena na 620 000,- Kč. Skutečnost za sledované období činí 28 234 258 Kč, tj. 4 553,91 % schváleného rozpočtu.

Výše příjmů byla v roce 2016 ovlivněna částkou 25 130 000 Kč na položce **3111 Příjmy z prodeje pozemků**, která byla uhrazena dne 14. 10. 2016 na základě kupní smlouvy o převodu nemovitých věcí uzavřené dne 5. 8. 2016 mezi KHS a obchodní společností BOŽÍ DAR s.r.o. KHS je v souladu s § 9 odst. 1 zákona o majetku ČR příslušná hospodařit a nakládat s nemovitým majetkem státu, který je zapsán v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu, Katastrální pracoviště Praha, na

listu vlastnictví č. 448 vedeném pro obec Praha a katastrální území Prosek jako pozemek č.p. 182/44, 183/1, 183/2, 183/4. Tento majetek byl prohlášen rozhodnutím ředitele č. j. KHSSC 07115/2015 ze dne 25. 2. 2015 za nepotřebný v souladu s § 14 odst. 7 zákona o majetku ČR. Jelikož o převod příslušnosti hospodařit s nemovitostmi neprojevovaly v rámci tzv. širší nabídky (učiněné KHS dne 25. 2. 2015) zájem ani ostatní organizační složky státu a státní organizace, staly se nemovitosti pro stát trvale nepotřebnými. Příjem za prodej pozemku 25 130 000 Kč je příjmem státního rozpočtu roku 2016. KHS z tohoto příjmu uhradila z neinvestičních provozních výdajů Finančnímu úřadu pro hlavní město Prahu daň z nabytí nemovitých věcí ve výši 1 005 200 Kč.

Na položku **1361 Správní poplatky** byly účtovány správní poplatky, které KHS vybírá dle § 6 odst. 8 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů. V roce 2016 činila skutečnost na této položce 10 800 Kč.

V oblasti nedaňových příjmů bylo na položku **2111 Příjmy z poskytování služeb a výrobků** uhrazeno 1 585 Kč, na položku **2132 Příjmy z pronájmu nemovitostí a jejich částí** uhrazeno 530 636 Kč. Na podseskupení položek **221 Přijaté sankční platby**, kam jsou účtovány uhrazené pokuty předepsané KHS, bylo v uvedeném období vybráno 1 950 600 Kč. Položka **2324 Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady** obsahuje náhrady nákladů správního řízení uložené organizací a vratky přeplatků záloh, které se vztahují k minulým rozpočtovým rokům, skutečnost za rok 2016 zde činila 596 189 Kč.

Na položce **4132 Převody z ostatních vlastních fondů v oblasti přijatých transferů**, kam byly počátkem roku převedeny z účtu cizích prostředků zbylé mzdové prostředky z roku 2015, je 14 448 Kč.

Výdaje KHS

Schválený rozpočet na celkové běžné výdaje roku 2016 byl stanoven ve výši 139 571 458 Kč. V průběhu roku byl schválený rozpočet KHS navýšen rozpočtovým opatřením z nařízení nadřízeného orgánu o částku 2 754 864 Kč, kterým byla navýšena položka 5169 Nákup ostatních služeb a dalším rozpočtovým opatřením z nařízení vlády – 5% navýšení platů, byly navýšeny mzdové položky o částku 979 601 Kč. Po těchto rozpočtových opatřeních činil v roce 2016 upravený rozpočet na běžné výdaje 143 305 923 Kč.

V roce 2016 byly do rozpočtu na běžné výdaje KHS dále zapojeny **nároky z nespotřebovaných výdajů** (dále jen „NNV“) **roku 2015** v celkové výši 11 543 102,97 Kč a celkový konečný rozpočet KHS na výdaje v roce 2016 činil 155 301 493,26 Kč.

Celkové běžné výdaje byly ve sledovaném roce čerpány na 92,09 % konečného rozpočtu běžných výdajů, tj. 141 518 094 Kč. Z toho NNV byly čerpány ve výši 6 161 126 Kč.

Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci, odstupné, pojistné, mzdové náhrady byly čerpány na 98,21 %, tj. 117 886 596 Kč. Z toho NNV na seskupení 50 Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné byly vyčerpány v celkové výši, tj. 1 765 637 Kč.

Seskupení **51 Neinvestiční nákupy** byly čerpány na 70,94 % konečného rozpočtu, tj. ve výši 21 090 280 Kč.

Z toho v podseskupení **513 Nákup materiálu** bylo vyčerpáno 5 242 545 Kč. Čerpání bylo využito především na nákup materiálu, tj. kancelářských, hygienických a úklidových potřeb, potřeb pro drobné opravy, nákup originálních tonerů a dalších drobných potřeb pro IT. Nejvyšší čerpání bylo na položce 5137 Drobný dlouhodobý majetek, a to ve výši 4 220 161 Kč. Prostředky byly využity např. na dovybavení kancelářským nábytkem na jednotlivých územních pracovištích i v sídle KHS, nákup mobilních telefonů, notebooků včetně příslušenství, klimatizačních jednotek apod.

V podseskupení **515 Nákup vody, paliv a energie** bylo během celého roku 2016 vyčerpáno z konečného rozpočtu 2 565 688 Kč.

V podseskupení **516 Nákup služeb** byl čerpán rozpočet ve výši 6 519 292 Kč. V čerpání položky **5169 Nákup ostatních služeb** je na **analytickém účtu 01** zahrnuta také úhrada vzorků, které byly odebrány

podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách, zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, kontrolní řád ve výši 1 603,50 Kč za 11 ks odebraných vzorků.

V podskupení **517 Ostatní nákupy**, bylo z konečného rozpočtu organizace vyčerpáno 6 613 404 Kč. Z toho nejvyšší čerpání bylo na položce **5171 Opravy a udržování**. Prostředky byly použity hlavně na opravy a udržování nemovitostí ve správě KHS jako byla oprava dvorní fasády a prostoru recepce v sídle KHS a pravidelnou údržbu vozového parku organizace.

Všechny vynaložené finanční prostředky byly ze strany KHS využity v souladu s platným zákonem o rozpočtových pravidlech hospodárně, efektivně a účelně. Díky zavedeným úsporným opatřením v minulosti a zvýšené efektivitě správy úřadu KHS zcela nevyčerpala konečný rozpočet. **Nároky z nespotřebovaných výdajů roku 2016** jsou ve výši 12 155 932 Kč a budou zapojeny do rozpočtu roku 2017. KHS je plánuje využít pro další práce na opravách a údržbě nemovitostí ve správě KHS a nákupy drobného dlouhodobého hmotného majetku pro zkvalitnění pracovního prostředí a pracovního komfortu zaměstnanců KHS.

Služby Zdravotního ústavu - položka 5169.1

KHS byl na rok 2016 Ministerstvem zdravotnictví stanoven limit na objednávky služeb u Zdravotního ústavu se sídlem v Ústí n. L. po navýšení ve výši **6 750 000,- Kč**.

V čerpání položky 5169.1 je také zahrnuta úhrada vzorků, které byly odebrány podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách, zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů ve výši 1 603,50,- Kč za 11 kusů odebraných vzorků.

Tabulka č. 22: Čerpání služeb Zdravotního ústavu ke dni 31. 12. 2016

Název odboru KHS	Schválený rozpočet na rok 2016	Objednáno u ZÚ		Provedeno a proúčtováno se ZÚ		Nevyčerpaný zůstatek rozpočtu	
		Kč	%	Kč	%	Kč	%
protiepidemický	635 000,00	602 964,00	94,95	602 964,00	94,95	32 036,00	5,05
hygiena obecná a komunální	3 389 000,00	3 304 482,00	97,51	3 195 814,00	94,30	85 018,00	2,51
hygiena práce	1 427 000,00	1 391 632,00	97,52	925 218,00	64,84	35 868,00	18,36
hygiena výživy a předmětů běžného užívání	1 330 000,00	976 139,00	73,39	976 139,00	73,39	56 861,00	4,30
hygiena dětí a mladistvých	365 000,00	250 472,00	68,62	250 472,00	97,00	14 528,00	5,48
CELKEM	6 750 000,00	6 525 689,00	96,68	5 950 607,00	88,16	224 311,00	3,32

5.3 INVESTIČNÍ ROZVOJ KHS, OBNOVA A ÚDRŽBA MAJETKU V ROCE 2016

V průběhu celého roku 2016 byly realizovány práce na opravách budov a interiérů v rámci údržby a zhodnocení majetku státu, s nímž má KHS podle zákona 219/2000 Sb. právo hospodařit.

Dvě největší opravy byly realizovány na územním pracovišti v Berouně a na budově sídla KHS v Praze. V Berouně proběhla oprava elektrorozvodů a datových sítí, stavební úpravy s tím související, pokládka PVC a výměna dveří. V sídle KHS byla uskutečněna oprava dvorní fasády. V průběhu prací na dvorní fasádě se ukázala také nutnost řešit havarijný stav střechy, takže byly provedeny nezbytné opravy. V závěru roku 2016 proběhly také kompletní stavební úpravy prostoru vstupní části budovy, recepce a

přilehlých prostor, kde se plánuje její dokončení a dovybavení nábytkem začátkem roku 2017. V rámci zkvalitnění pracovního prostředí zaměstnanců KHS byly některé kanceláře v sídle KHS a na územním pracovišti v Kutné Hoře vybaveny klimatizačními jednotkami Dankin.

Nábytek

V roce 2016 byl KHS nakoupen nábytek v celkové hodnotě 1 192 211,11 Kč. Tento byl použit k vybavení pracovišť jak v sídle KHS, tak na jednotlivých územních pracovištích. Dodavatelé byli vybíráni ve výběrových řízeních tak, aby nákup nábytku i jeho doprava na jednotlivá územní pracoviště byl co nejehospodárnější. Vybavení kanceláří přispělo ke zlepšení pracovního prostředí zaměstnanců KHS.

Investiční akce

V roce 2016 byly v KHS uskutečněny tři investiční akce v rámci programu „Podpora rozvoje krajských hygienických stanic“ Ministerstva zdravotnictví:

1. Akce id. 235V0130011204 „KHS Středočeského kraje – osobní automobily – nákup“

Nákup 3 ks nových automobilů se v roce 2016 uskutečnil na základě investičního záměru ze dne 22. 5. 2015, KHS žádala o 900 tis. Kč na zakoupení 3 vozidel pro výkon SZD v terénu a pro potřeby řádného výkonu státní správy v oblasti ochrany veřejného zdraví v největším kraji v České republice. Nákup nových vozidel byl zdůvodněn vyšší bezpečností jeho posádek v běžném provozu při výkonu SZD, zkrácením doby dojezdů při řešení mimořádných situací při výkonu státního zdravotního dozoru a také lepším plánováním kontrolní činnosti KHS. Zároveň splněním emisní normy Euro 6 budou oproti původním vozidlům méně zatěžovat životní prostředí.

Dne 28. 7. 2015 bylo zaneseno do chronologické evidence v IISSP rozpočtové opatření typu 1 s A-hlavičkou 1000000912. Tímto rozpočtovým opatřením na § 3562, pol. 6123 byla správcem kapitoly provedena změna závazných ukazatelů KHS, a to + 900 tis. Kč.

Dopisem Ministerstva zdravotnictví č.j.: MZDR 27424/2015 ze dne 2. 9. 2015 byla KHS předána informace o rozhodnutí zahájení centrálního nákupu osobních automobilů pro jednotlivé KHS, bylo zahájeno centralizované zadání a vyhlášena veřejná zakázka Ministerstva zdravotnictví. Na základě uskutečněného výběrového řízení bylo dne 24. 11. 2016 zasláno Stanovení výdajů na financování akce organizační složky státu ve výši 774 312,- Kč. Dne 28. 11. 2016 byla podepsána Kupní smlouva s prodávajícím AUTO-BRANKA, spol. s r.o., která dne 6. 12. 2016 dodala 3 ks automobilů Fabia Combi Active 1,2 TSI 66 kW. Po vydání souhlasu s čerpáním finančních prostředků z rezervace v IISSP byla provedena úhrada tří faktur na částku 258 104,- Kč z § 3562, pol. 6123 z NNV. Automobily byly zařazeny 19. 12. 2016 do majetku KHS.

Původní počet vozidel v majetku KHS byl 28. Po zařazení 3 vozidel je současný stav 31. V prvním čtvrtletí roku 2017 budou vyřazena 3 vozidla a konečný stav vozového parku bude 28 vozidel.

2. Akce id. 235V011001204 „KHS Středočeského kraje – nákup digitální telefonní ústředny“

Žádost o investiční akci – nákup digitální telefonní ústředny byla podána 29. 5. 2015. V roce 2015 se nákup neuskutečnil, neboť nebylo možné zajistit včas posuzování a hodnocení nabídek ve výběrovém řízení a následnou realizaci akce do předepsaného termínu daného v Registraci akce. Finanční prostředky ve výši 275 tis. Kč na položce 6125 byly v souladu s rozpočtovými pravidly převedeny do NNV a KHS je zapojila do rozpočtu roku 2016.

Na základě výběrového řízení byla dne 29. 6. 2016 podepsána s firmou Coporosys a.s. kupní smlouva na nákup telefonních přístrojů a telefonní ústředny včetně montáže a uvedení do provozu v sídle KHS. Dne 28. 7. 2016 byla předávacím protokolem telefonní ústředna předána a bylo provedeno její uvedení do provozu.

Cílem akce byl nákup nové digitální telefonní ústředny pro sídlo organizace. Důvodem bylo nahrazení stávající již nevyhovující telefonní ústředny z roku 2003. Výchozí hodnota byla 1 telefonní ústředna (rok

výroby 2003), po jejím vyřazení z provozu je v sídle organizace 1 nová digitální telefonní ústředna. Cíl investiční akce byl splněn.

3. Akce id. 235V013001302 „KHS Středočeského kraje – rekonstrukce výměňkové stanice ÚP Mělník“

Dne 25. 1. 2016 byla předána Ministerstvu zdravotnictví žádost o investiční akci – rekonstrukce výměňkové stanice ÚP Mělník. Stávající výměňková stanice byla revizní zprávou z roku 2015 vyhodnocena jako zastaralá a nevyhovující, některé její části nefunkční, technologie zastaralá, provoz neekonomický, ztrátový, nespolehlivý a nebezpečný.

Na základě výběrového řízení byla uzavřena smlouva o dílo s firmou ZIEGLER ZZ s.r.o. na realizaci zakázky a dne 26. 9. 2016 byla zápisem o odevzdání a převzetí prací výměňková stanice předána a uvedena do provozu.

Na základě vydaného Souhlasu s čerpáním finančních prostředků byla provedena úhrada z položky 6122 v částce 452 467,29 Kč z rozpočtu roku 2016 a v částce 10 901,- Kč z NNV.

Cílem investiční akce byla výměna stávající nevyhovující výměňkové stanice, která neodpovídala technickým ani bezpečnostním normám a omezovala řádné užívání budovy ÚP Mělník. Byl vyměněn 1 ks výměňkové stanice s příslušenstvím. Cíl investiční akce byl splněn.

5.4 KONTROLNÍ SYSTÉM

Kontrolní systém KHS Středočeského kraje se řídí zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů a vnitřním předpisem KHS Středočeského kraje č. 10/2009 „Vnitřní kontrolní systém Krajské hygienické stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole“.

Vnitřní kontrolní systém KHS Středočeského kraje byl prověřen a potvrzen finanční kontrolou Nejvyššího kontrolního úřadu, která proběhla v organizaci v roce 2011. Kvalitně zpracovaný interní systém kontroly podle zákona o finanční kontrole byl shodně prověřen a následně potvrzen odborem Kontroly (MZ ČR), jehož kontrola na KHS proběhla také v roce 2011.

Hlavní úkoly vnitřního kontrolního systému:

1. vytvářet podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon činností, které jsou KHS stanoveny (zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů, prohlášením o zřízení krajských hygienických stanic);
2. včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů;
3. včas podávat informace příslušné úrovni řízení o výskytu závažných nedostatků, a o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě.

Vnitřní finanční kontrola je zajišťovaná na sobě personálně nezávislými odpovědnými vedoucími zaměstnanci.

Fáze finanční kontroly:

1. **předběžná kontrola** sleduje zejména oprávněnost nároku vzhledem k zajištění stanovených úkolů a zároveň dodržení kritérií pro hospodárné a efektivní vynaložení prostředků
2. **průběžná kontrola** zajišťuje zejména dodržování stanovených podmínek a postupů a provádění včasných a přesných zápisů o uskutečňovaných operacích
3. **následná kontrola** prověřuje zejména, zda operace jsou v souladu s právními předpisy, schválenými rozpočty, programy, projekty, uzavřenými smlouvami a zda splňují kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti.

Přehled všech vnějších kontrol zaměřených na hospodaření provedených v organizaci v roce 2016, přijatá opatření k odstranění zjištěných závad a zhodnocení jejich plnění:

Dle platebního výměru Finančního úřadu pro hlavní město Prahu č. 3373530/2015 ze dne 29. 4. 2015 na penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně ve výši 1 100 109 Kč za období od 23. 1. 2008 do 10. 2. 2015 uloženým k odvodu do státního rozpočtu výměrem č.j.: 802056/2015 ze dne 5. 2. 2015 podle § 44a odst. 10 zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů ve znění zákona č. 25/2015 Sb. a podle zákona č. 280/2009 Sb. daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, bylo KHS vyměřeno penále ve výši 1 100 109 Kč. KHS požádala Finanční úřad pro hlavní město Prahu o prominutí tohoto penále. Rozhodnutím Finančního úřadu pro hlavní město Prahu č.j. 4814011/16/2000-31471-109797 ze dne 8. 6. 2016 správce daně povolil posečkání penále nejdéle do 30. 5. 2017. KHS tyto prostředky zapojí do rozpočtu 2017 z NNV na položce 5363 Úhrady sankcí jiným rozpočtům a do daného termínu provede úhradu.

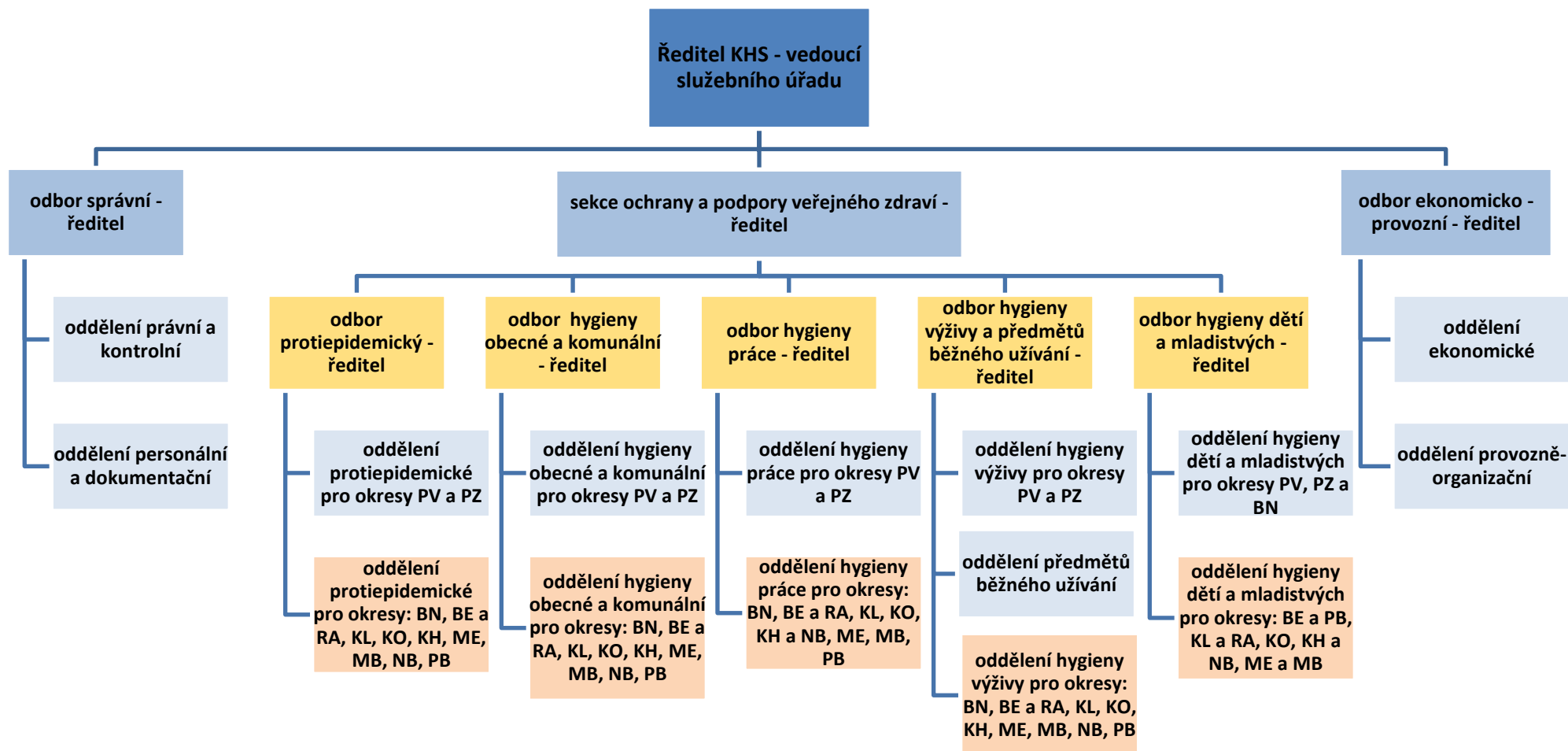
V roce 2016 byla Finančním úřadem pro Středočeský kraj provedena kontrola na územním pracovišti v Příbrami, jejímž předmětem byl výkon správy správních poplatků. Kontrola byla zahájena 7. 11. 2016 a ukončena 21. 11. 2016. Na základě oznámení o provedení kontroly výkonu správy poplatků ze dne 7. 11. 2016 č. j. 4513172/16/2120-70461-201227 bylo dne 21. 11. 2016 zasláno písemné sdělení ředitele odboru ekonomicko-provozního KHS, že na územním pracovišti Příbram nejsou žádné správní poplatky vybírány. Tato agenda je přesunuta na krajskou úroveň. Kontrolou nebyly tudíž zjištěny žádné nedostatky.

5.5 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

KHS v roce 2016 z důvodu opotřebení a morálního zastarání PC nakoupila prostřednictvím dvou zakázek soutěžených centrálním zadavatelem ČR - Ministerstvem zdravotnictví přes elektronické tržiště Tenderarena v Dynamickém nákupním systému „Otevřené řízení na zavedení DNS pro průběžné a opakované nákup počítačů a strojů na zpracování dat“ celkem 137 ks plně vybavených notebooků s Docking Station a příslušenství, 44 monitorů, 116 tiskáren a 12 multifunkčních zařízení. Dále byly prostřednictvím veřejné zakázky prostřednictvím elektronického nástroje Tendermarket vysoutěženy dodávky operačních systémů pro 11 serverů, 20 ks pamětí do serverů a 22 ks pevných disků SYSTÉM (OS Server 2012 R2). Zakoupená technika bude využita ke zkvalitnění pracovního prostředí zaměstnanců KHS a zlepšení jejich pracovního komfortu také při práci v terénu.

PŘÍLOHA Č. 1

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE STŘEDOČESKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V PRAZE – základní organizační struktura

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČOI	Česká obchodní inspekce
ČOV	Čistírna odpadních vod
DDD	Dezinfekce, dezinfekce a deratizace
ES	Evropské společenství
EPI	Protiepidemický odbor KHS
HDM	Hygiena dětí a mladistvých KHS
HH ČR	Hlavní hygienik ČR
HOK	Hygiena obecná a komunální KHS
HP	Hygiena práce a pracovního lékařství KHS
HV a PBU	Hygiena výživy a předmětů běžného užívání
KEK	Krajská epidemiologická komise
KHS	Krajská hygienická stanice
KPP StČK	Krajský pandemický plán Středočeského kraje
KVS	Krajská veterinární správa
KŠ KHS	Krizový štáb KHS
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví ČR
NRL	Národní referenční laboratoř
OHP	Ochranné hygienické pásmo
OIP	Oblastní inspektorát práce
ORP	Obec s rozšířenou působností
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky
OOVZ	Orgán ochrany veřejného zdraví
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ Praha	Státní zdravotní ústav Praze
TBC	Tuberkulóza
VHA, VHC	Virová hepatitida typu A, C
VNN	Vysoce nakažlivé nemoci
ZÚ	Zdravotní ústav
ŽÚ	Živnostenský úřad

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ V TEXTU

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Plnění kontrolního plánu v roce 2016	6
Tabulka č. 2: Přehled udělených sankcí v roce 2016	6
Tabulka č. 3: Přehled podnětů a oznámení přijatých v roce 2016.....	7
Tabulka č. 4: Mezinárodní spolupráce KHS za rok 2016.....	8
Tabulka č. 5: Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. za rok 2016.....	8
Tabulka č. 6: Medializace činnosti KHS v roce 2016.....	9
Tabulka č. 7: Členové NSZM ve Středočeském kraji podle roku vstupu	124
Tabulka č. 8: Seznam členů zapojených do programu Škola podporující zdraví.....	135
Tabulka č. 9: Seznam členů zapojených do programu Podnik podporující zdraví (PPZ) a Bezpečný podnik (BP).....	17
Tabulka č. 10: Podpora zdraví, výchova ke zdraví, poradenství, konzultace, Dny zdraví, semináře a další aktivity.....	18
Tabulka č. 11: Přehled pracovišť KHS zastoupených v orgánech krizového řízení	21
Tabulka č. 12: Počet úkonů KHS jako dotčeného správního úřadu	205
Tabulka č. 13: Počty kontrol a z toho kontroly se závadami.....	216
Tabulka č. 14: Počet vodovodů pro veřejnou potřebu podle okresů.....	26
Tabulka č. 15: Počet zaměstnanců, z toho žen, v riziku práce dle kategorií a okresů k 31.12.2016.....	306
Tabulka č. 16: Přehled o provedených kontrolách podle typu zařízení.....	375
Tabulka č. 17: Počet hlášených případů a nemocnost u vybraných nálezů v letech 2015 a 2016.....	46
Tabulka č. 18: Zařízení školního stravování a stravování dětí	556
Tabulka č. 19: Přehled případů nedodržení požadavků právních předpisů v zařízeních školního stravování a stravování dětí v roce 2016.....	556
Tabulka č. 20: Zotavovací akce a školy v přírodě.....	67
Tabulka č. 21: Zařízení pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých	568
Tabulka č. 22: Čerpání služeb zdravotního ústavu ke dni 31. 12. 2016.....	66

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Přehled epidemických výskytů v roce 2016 dle jednotlivých okresů a diagnóz.....	47
Graf č. 2: Provedené kontroly - oblast HV (v procentech).....	51
Graf č. 3: Nejčastěji zjišťované závady – oblast HV	51
Graf č. 4: Nejčastěji ukládaná nápravná opatření – oblast HV (v procentech)	52
Graf č. 5: Kontrolované výrobky – oblast PBU (v procentech)	44

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Rozmístění územních pracovišť KHS ve Středočeském kraji	5
Obrázek č. 2 a 3: Přírodní koupaliště	237

Vydala:

**Krajská hygienická stanice
Středočeského kraje se sídlem v Praze**

Dittrichova 17

128 01 Praha 2

Telefonní číslo na ústřednu KHS: +420 234 118 201

Faxové číslo na KHS: +420 224 916 561

ID datové schránky: hhcai8e

E-mail: info@khsstc.cz

Internet: www.khsstc.cz

